

Øvrige hørings svar A indeholder svar fra følgende

Verner Kristensen
Peter Buch, deltidskirketjener
Kirsten Persson, kordegn
Karsten Bay
Niels Thomsen
Ebbe Balck Sørensen, MR-medlem
Niels Würtz, Inge B. Jørgensen og Inge Würtz, MR-medlemmer
Else Pade
Aksel Norsgård
Ralf Amstrup medlem af mr, pu og sr
Ole Sørensen, tidl. MR-formand, Grene
Ole Damkjær, tidl. MR- og PU-medlem, Fredericia
3 provstiudvalgsmedlemmer, Valby-Vanløse Provsti (
Medlemmer af Tåstrup Nykirke Menighedsråd
Carl Aage Clausen, Hillested
Ejnar Hauberg, Farum
Bent Jul, Them
Else Kristoffersen og Inge Hebsgaard, MR-medlemmer
Medlemmer af Sct. Pauls menighedsråd Århus
137 præster og lægfolk
Erik Madsen og Mogens Brinck, MR-medlemmer, Aars
Lena Bentsen og Jan Faldt Bentsen, Kolding
5 medlemmer af Skagen menighedsråd
Peter Ruben Larsen, Ebeltoft
Jon Ravnholt Ovesen, MR-medlem Simmelkjær
Tre tilknyttet Hobro Kirke
Henning Andersen, Hundested
3 medlemmer af Engholm Menighedsråd
Jens Ole Christensen, generalsekretær, Luthersk Mission
3 medlemmer af Vor Frue menighedsråd, Svendborg
Lars Henriksen, Sct. Peders, Næstved
Jens Maibom Pedersen, Århus
John Nielsen, Fredericia
Jan Torp Kristensen, MR-medlem, Grønbæk
Arne Friis, Bjert
Egon Lausen, pastor emer.
Per Søgaard, Lyng, MR- og PU-medlem

Høringsvar til styringsudvalgets debatoplæg

Udvalget om den fremtidige styring af Folkekirken har til indledning skrevet en fortrinlig redegørelse for Folkekirken aktuelle situation og styring. Det er god baggrund for at se fremad for den kirke, der har haft og stadig har stor betydning for det danske folk.

Ved gennemgang af de fremsatte forslag er der lagt et stort arbejde i at redegøre for muligheder og konsekvenser af de forskellige modeller. Men arbejdet bærer tydeligt præg af den begrænsning, som ministerens kommissorium afstikker for udvalgets muligheder. Derfor bliver helhedsindtrykket, at ministeren fortsat ønsker at kunne bestemme over folkekirken, og det er ikke godt nok!

Efter gennemlæsning af kommissoriet begyndte jeg at skrive på et forslag til ny struktur for Folkekirken, hvor ministerens indflydelse på kirkens indre forhold blev udeladt. Da jeg ønskede at bevare Dronningens nuværende indflydelse i kirken, skrev jeg til Kabinetssekretariatet og forespurgte, om et fremtidigt forretningsudvalg kunne indstille direkte til Dronningens autorisation af salmebøger m.v.. Min forespørgsel blev videresendt til Ministeriet for Ligestilling og Kirke, der belærte mig om, at ministeren ifølge en 160-årig retssædvane har fortrinset til at indstille til Dronningens autorisation, og det bliver ikke gyldigt uden ministerens underskrift og ansvar. Dette er baggrunden for, at forretningsudvalget i efterfølgende lovforslag tilsender ministeren anmodning om at få forslag til ritualer, salmebøger m.v. formidlet til dronningens autorisation.

Lovforslaget er udarbejdet med værdifuld, anonym teologisk konsulentbistand.

* * *

Forslag til

Lov om Den danske Folkekirkes ydre og indre administration

§ 1. Folkekirken administration adskilles således, at kirkeministeren administrerer kirkens ydre forhold: Budgettering af Statens tilskud i henhold til grundlovens § 4, personregistrering gennem kommunerne (Note 1), vielsesbemyndigelse, begravelsesmyndighed, mindelunden og de kgl. begravelseskapeller og fredning af kirkebygninger i samarbejde med Nationalmuseet.

Stk. 2: Statens tilskud fastsættes således, at det kan betale udgifter til kirkens begravelsesomkostninger, mindelunden og de kgl. begravelseskapeller og vedligeholdelse af fredede kirkebygninger. (Note 2)

§ 2: Folkekirken indre administration (Note 3) varetages af et medlemsvalgt repræsentantskab, der af sin midte vælger en bestyrelse og efter stillingsopslag ansætter en jurist som repræsentantskabsformand og en teolog som generalsekretær til at lede generalsekretariatet og blandt andet foretage indvielse af provster og biskopper. Repræsentantskabet skal underskrive en erklæring om at ville arbejde efter de evangelisk-lutherske bekendelsesskrifter og kirkens bekendelsesgrundlag og ikke drive partipolitik i repræsentantskabet. Repræsentantskabet kan ekskludere medlemmer, der ikke vil arbejde efter bekendelsesskrifterne eller blander politik i arbejdet. Repræsentantskabet kan også afskedige formanden og generalsekretæren.

§ 3: Valg af repræsentantskab sker ved opstilling af kandidater fra alle landsdele, gennem menighedsråd og provstier, og derfra vælges 10 medlemmer fra hvert stift. Desuden vælges 10 medlemmer fra hvert stift blandt kandidater opstillet af de største kirkelige foreninger. Valget gælder for 4 år. Desuden vælges nogle suppleanter blandt de kandidater, der fik flest stemmer, men ikke opnåede valg.

§ 4: Repræsentantskabet vælger blandt medlemmerne en bestyrelse med 21 personer, deriblandt en lønnet formand, som sammen med repræsentantskabsformanden og generalsekretæren udgør folkekirken forretningsudvalg, som i fællesskab har retten til at udtale sig om kirkens indre anlig-

gønder og forpligte folkekirken juridisk, når principielle sager er godkendt af bestyrelsen og repræsentantskabet. (Note 4) Det gælder også i mellemkirkelige forhold.

Kirkeministeriets administrationspraksis stilles gratis til rådighed for generalsekretariatet.

§ 5: Forretningsudvalget udsteder administrative forskrifter m.v. for folkekirkens interne virke, herunder regnskabsførelsen, når de er godkendt af bestyrelsen. Alle læremæssige forskrifter og udtalelser skal være i overensstemmelse med den evangelisk-lutherske kirkes bekendelsesskrifter.

Forretningsudvalget godkender valg af provster og biskopper og videresender anbefalingerne til kirkeministeren, der uden ændringer indstiller disse til dronningens autorisation.

Forretningsudvalget formulerer ritualer, godkendelse af salmebøger og nye bibeloversættelser og videresender det til kirkeministeren, som har pligt til uden ændringer at indstille det til dronningens autorisation.

§ 6: Menighedsrådsvalg sker hvert år første tirsdag i november ved sognets årlige generalforsamling, hvor ca. en fjerdedel af rådets medlemmer afdør efter tur og kan genvælges eller erstattes af nye for 4 år. Derved er der altid tre fjerdedele af rådet, som har kendskab til arbejdet og bevarer kontinuiteten.

Kandidater kan forud præsenteres i kirkeblade, på hjemmesider eller blive foreslået på mødet, evt. afstemningsvalg. Desuden vælges suppleanter.

Menighedsrådet skal underskrive en erklæring om at arbejde for kirkens åndelige liv og vækst i samarbejde med præster og det øvrige personale og varetage kirkens vedligeholdelse.

Det nyvalgte menighedsråd begynder sit virke den 1. søndag i advent.

§ 7: Folkekirkens økonomi opkræves som hidtil gennem kirkeskat sammen med de andre skatter. Landskirkeskatten og statens tilskud til folkekirken og kirkens fællesfond administreres af generalsekretariatet efter plan godkendt af repræsentantskabet. Alle kirkens regnskaber bør offentliggøres.

Af landskirkeskatten afholdes udgifterne til repræsentantskabet, bestyrelsen, generalsekretariatet, stiftsadministration og bispe- og provstelønninger og deres pensioner. Fællesfonden kan udligne økonomisk trængte sognes økonomi og betale andre fælleskirkelige udgifter og beslutte om nye initiativer og bevilge pengene til disse. Fællesfonden kan formidle relevante fællesindkøb til besparelse i alle kirkelige sammenhænge, hvor det ønskes.

§ 8: Den lokale kirkeskat administreres af menighedsrådene og provstierne. Provstierne ansætter præster og øvrigt personale efter indstilling fra det/de vedkommende menighedsråd og biskoppen og ansætter personale til at varetage regnskabs- og arbejdsgiverfunktionerne for dem efter aftale med menighedsrådene. Præsterne ordineres af stiftets biskop og indsættes af denne eller provsten.

§ 9: Biskopperne er teologisk rådgivende i forhold til forretningsudvalget. Og de skal føre tilsyn med præster og provster i hver deres stift med reference til forretningsudvalget.

Biskoppernes embedsførelse vurderes efter 5 års ansættelse ved udsendelse til alle stiftets provster, præster og menighedsråd af en stemmeseddel med spørgsmålet: Skal biskop NN fortsætte i en ny tiårig periode? Hvis der ikke er flertal for biskoppens fortsættelse, skal der afholdes valg blandt nye bispekandidater. Hvis der er flertal for biskoppens fortsættelse, vurderes biskoppens fortsættelse hvert tiende år.

§ 10: Præster, provster og biskopper ansættes ikke fremover som tjenestemænd. Men deres forkyndelsesfrihed og retssikkerhed sikres ved præsteret, provsteret og bisperet i tilpasset form. Forretningsudvalget indtræder i Kirkeministeriets rolle i lov om domstolsbehandling af gejstlige læresager. Iøvrigt gælder nævnte lov, hvor intet andet er nævnt. Embedsførelsen teologisk og administrativt skal vurderes i forhold til bibelens kristendomsbillede og folkekirkens bekendelsesgrundlag og deres samarbejdsevne og -vilje.

§ 11: Hvis et menighedsråd og provstiudvalg indstiller det, og forretningsudvalget beslutter det, eller biskoppen forlanger det, skal en præst eller provst stilles for præste- eller provsteretten, hvor teologisk sagkyndige medlemmer af folkekirken skal medvirke. Dommen kan ankes efter sædvanlige regler.

§ 12: Hvis folkekirkens forretningsudvalg forlanger det - eventuelt efter klager fra medlemmer i stiftet - skal en biskop stilles for bisperetten. Ved landsrettens behandling i første instans deltager tre juridiske dommere og foruden de to efter embedsalder ældste biskopper (hvis de ikke selv er under anklage) også 6 menighedsrådsmedlemmer fra biskoppens stift efter indstilling fra stiftets provstiudvalg. Afgørelsen træffes ved flertalsafstemning. Domme afsagt af bisperetten kan af biskoppen eller forretningsudvalget inden 4 uger indbringes for højesteret.

* * *

Note 1: Ved flytning af personregistrering til kommunen imødekommes kritikken af, at mennesker udenfor folkekirken skal lade deres nyfødte børn registrere gennem folkekirken. Når personregistrering i Sønderjylland siden genforeningen er varetaget af kommunerne, må det også kunne fungere i resten af Danmark.

Note 2: Begravelsesudgifter er ikke en specielt kirkelig opgave. Fredning af kirkebygninger er en påtvungen statslig byrde, der mere bør afregnes med Nationalmuseet.

Note 3: Alt, hvad der ikke er nævnt under § 1, hører under kirkens interne forhold.

Note 4: Det er bestyrelsens og repræsentantskabets ansvar at afgrænse forretningsudvalgets beføjelser til at udtale sig på kirkens vegne.

Herning, den 29. april 2013.

Verner Kristensen

H. C. Ørstedsvej 22 B, 1. th. 7400 Herning.

Christina Hyldgaard Jacobsen

Fra: Peter Buch <peterbuch12@hotmail.com>
Sendt: 10. maj 2013 06:30
Til: Kirkeministeriet
Emne: (hast) Debatoplæg om folkekirkens struktur.

Att, Minister Manu Sareen

Ærede minister

Udgangspunkter for mit forslag ses i foreløbig form under kommentarerne på:

<http://www.folkekirken.dk/fast-indhold/nyhed/article/debatoplæg-om-folkekirken-fremtid-offentliggjort/>

Min kommentarer til Martin og efterfølgende kommentarer er udgangspunkterne,

Der ønskes en verbal præsentation, eller indput til en skildring af hvordan folkekirken kunne se ud med ændringer i struktur, fjernelse af bispes, deres aktuelle rolles afløsen af noget andet og i finansiell henseende, fjernelse af statstilskud, forøgelse af kirkeskat eller andet til dækning af at statstilskud ikke skulle findes mere efter mit forslag.

Der er enkelte sproglige fejl i mine kommentarer, men det kan vist lade sig gøre at forstå meningen.

Martin skriver:

Adskillelse af kirke og stat tak!

Jeg skriver:

Kunne en ståen på egne ben, altså undladen at modtage økonomisk tilskud fra staten mon ikke række, til at kirke og stat kunne siges at være reelt tvende adskilte riger.

Jeg fortsætter kommentarering:

At der ikke nævnes en ophævelse af bispers eksistens, eventuelt sket ved naturlig afgang, en slags liden fortsat reformation om det kan således beskrives, finder jeg yderst sært i et oplæg om ændring af folkekirkens struktur.

Man ønsker tilsyneladende ikke for alvor at ændre ved det overleverede hiraki fra katolsk tid, og ændre det til et hvor fremmest blandt ligemænd- og kvinder har en større appel..

Opfattelsen af (statslig) økonomisk støtte til folkekirken som gængs tilgang er for mig at se en yderst tilfredsstillende og mest tilgængelig omend forståelig når udvalgets medlemmers baggrund (Bliver) taget i

betragtning; såfremt andre spørgsmål bliver stillet om problematikken kunne en anden gængs opfattelse nok gives velargumenterede belæg.

Nok om det for nu, kommer nok tilbage til det.

Jeg fortsætter:

Da der i administrativ procedure forekommer tilfælde hvor også andre(s) forslag end deltagende dertil valgte eller udpegede fremlægger deres til gavn for synspunkter de gerne ser fremmet, vil jeg forsøge at nå dette inden mødet 3. juni i Kæbenhavn's stift.

Baggrunden er ønsket om opnåelse af økonomisk uafhængighed fra statstilskud, med bibeholdelse af kirkeskat og fællesfonden som de virkelige vægtige indtægtskilder, samt en modernisering af kirkens struktur, med bevarelse af fælles rammer for folkekirkens virke.

Godmorgen.

Og fortsætter:

Da jeg ikke har noget ønske om at navnefæller som eksempelvis en præst på Amager adspørges, om det nu er ham, der skriver forslag på folkekirken.dk, vil jeg gerne oplyse, at jeg indtil videre er den eneste af det navn, der har kommenteret på denne post. Med post mener jeg under artikeloverskriften: Debatoplæg om folkekirkens fremtid offentliggjort.

Skulle der være interesserede der ville bidrage med indput til det forslag, jeg har tænkt mig at præsentere, ud fra det her allerede skitserede, er det velkomment.

Jeg er deltidskirketjener i Christians Kirke på Christianshavn.

Exam. art. i historie.

Peter Buch

Kontakt kan opnås ved gammeldags post til min adresse på Frederiksberg,
Søndre Fasanvej 35. 1.t.h.
2000 Frederiksberg.

e-mail: peterbuch@tdcadsl.dk

Eller telefon- bedst 6-7 om morgenen, eller om aftenen 18-19, mandag til torsdag: 24669482

På forhånd tak.

Med venlig hilsen-

Foreløbig sidste kommentar:

Relateret ordvalget -debatoplæg om folkekirkens fremtid offentliggjort- bemærk venligst navnlig hvad der står om begrebet diskutere:

<https://sites.google.com/site/danskfag/skriftlighed/begreber-i-skriftlig-dansk>

Med venlig hilsen-
Peter Buch

Debatoplæg om folkekirkens fremtid offentliggjort

02/05-2013

Et udvalg nedsat af regeringen har netop offentliggjort sine foreløbige overvejelser om folkekirkens struktur.

Det regeringsnedsatte udvalg, som siden september 2012 har arbejdet med en moderne styringsstruktur for folkekirken, fremlægger i dag sine foreløbige overvejelser og modeller i et samlet debatoplæg.

Inviterer til åben debat

I løbet af juni, august og september inviterer udvalget så til en række debatmøder i hele landet. Der afholdes et debatmøde i hvert af de ti stifter samt på Bornholm.

På debatmøderne vil udvalgets medlemmer samle inputs til det videre arbejde med den endelige betænkning, der skal afleveres til regeringen inden udgangen af marts 2014.

[En oversigt over møderne findes her.](#)

Minister: Folkekirken er for alle

Netop den åbne debat om folkekirkens fremtidige styre er meget vigtigt, mener ligestillings- og kirkeminister Manu Sørensen.

- Folkekirken er jo ikke statens, de politiske partiers eller særlige kirkelige grupperings kirke. Folkekirken er for os alle, siger han i en pressemeddelelse fra Ministeriet for Kirke og Ligestilling.

- Jeg håber, at mange vil deltage i debatten, både om det grundlag, som udvalget ridses op, og om de modeller, som udvalget skitserer. Bred debat vil være med til at give udvalget et godt grundlag for sine endelige overvejelser og forslag. Jeg glæder mig til at lytte.

Udsendt til alle menighedsråd

Udvalgets formand er tidligere ombudsmand, professor, dr. jur. Hans Gammeltoft-Hansen, og udvalgets 20 medlemmer repræsenterer tilsammen et bredt udsnit af kirkelige og kirkepolitiske interesser og holdninger. [Du kan se en oversigt over medlemmerne her.](#)

Debatoplægget er udsendt til alle menighedsråd og mange andre interesserede i folkekirken.

Har du lyst til at se debatoplægget, [finder du det her.](#)

Du kan også få et overblik over [arbejdet med styringsreformen her.](#)

Oplæggets fire afsnit

Debatoplægget fra udvalget består af fire hovedafsnit.

Første hovedafsnit beskriver folkekirkens opgave og fundament som evangelisk-luthersk kirke og i tilknytning hertil seks pejlemærker, som efter udvalgets opfattelse må indgå i vurderingen af modeller for folkekirkens styre.

Andet hovedafsnit beskriver folkekirkens indre anliggender, og hvordan de reguleres i dag. Derefter skitseres forskellige modeller for, hvordan styringen af dem kan udformes.

Tredje hovedafsnit beskriver den fælles del af folkekirkens økonomi og fælles kerneanliggender, og hvordan de styres i dag. Derefter skitseres forskellige modeller for, hvordan styringen af den fælles økonomi og fælles kerneanliggender kan udformes.

Fjerde hovedafsnit handler om muligheder for at kombinere modeller for styring af indre anliggender med modeller for styring af økonomi og fælles anliggender.

Landsforeningen af menighedsråd har lavet en række grafikker, som illustrerer de forskellige modeller i debatoplægget. [Du kan downloade dem her](#)

Astrid Højbjerg

[← Tilbage](#)

Kommentarer

Peter, 13-05-13 06:18:

Om fællesfonden.
Så vidt jeg kan se på <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=11617> optræder ministeren og bisper i forbindelse med omtale af fællesfonden. På link nr. 4. Jeg så gerne tvende afløst af ingen repræsentant for hvorfor ministeren skulle have noget med

Flere nyheder

Biskopper ønsker lovgivning om kirkelukninger

Landets biskopper efterlyser klare regler og retningslinjer for hvem, der har myndighed til at lukke en kirke. Biskopperne forventer, at folkekirken bliver hørt og inddraget i lovgivningsarbejdet.

Pengene eller livet?

Politikerne blev ved Folketingets Åbningsgudstjeneste advaret mod at lade økonomien styre livet.

Biskop Peter Skov-Jakobsen er ny formand for Porvoo Fællesskabet

Samarbejdet mellem de lutherske kirker i Norden og Baltikum og de anglikanske kirker på de britiske øer og Irland får nyt lederskab. Peter Skov-Jakobsen deler formandsposten med den anglikanske biskop, Martin Wharton.

Flere nyheder

folkekirken stod økonomisk på egne ben, at lette statslig belastning af udgifter kunne være en tilgang, jeg ville finde fornuftig for ministre. Bisper, synes jeg kan udfases, således deres hverv overtages af andre organer.

§ 10. Fællesfonden er folkekirken fælleskasse. Fællesfonden bestyres af stiftsøvnghederne og af et administrativt fællesskab efter bestemmelser fastsat af folkekirken organer til dette, dette under ansvar over for SKAT. -min omskrivning af punkt 4 på link.
Peter Buch

Peter, 09-05-13 23:56:

Relateret ordvalget -debatoplæg om folkekirken fremtid offentliggjort- bemærk venligst navnlig hvad der står om begrebet diskutere:
<https://sites.google.com/site/danskfoa/skriftlighed/begreber-i-skriftlig-dansk>

Peter Buch

Peter, 09-05-13 06:27:

Da jeg ikke har noget ønske om at navnefæller som eksempelvis en præst på Amager adspørges, om det nu er ham, der skriver forslag på folkekirken.dk, vil jeg gerne oplyse, at jeg indtil videre er den eneste af det navn, der har kommenteret på denne post. Med post mener jeg under artikeloverskriften:
Debatoplæg om folkekirken fremtid offentliggjort.

Skulle der være interesserede der ville bidrage med indput til det forslag, jeg har tænkt mig at præsentere, ud fra det her allerede skitserede, er det velkomment.

Jeg er deltidskirketjener i Christians Kirke på Christianshavn.
Exam. art. i historie.
Peter Buch

Kontakt kan opnås ved gammeldags post til min adresse på Frederiksberg,
Søndre Fasanvej 35. 1.t.h.
2000 Frederiksberg.
e-mail: peterbuch@tdcadsl.dk
Eller telefon- bedst 6-7 om morgenen, eller om aftenen 18-19, mandag til torsdag: 24669482

På forhånd tak.
Med venlig hilsen-
Peter Buch

Peter, 09-05-13 03:07:

Da der i administrativ procedure forekommer tilfælde hvor også andre forslag end deltagende dertil valgte eller udpegede fremtægger deres til gavn for synspunkter de gerne ser fremmet, vil jeg forsøge at nå dette inden mødet 3. juni i Københavns stift. Baggrunden er ønsket om opnåelse af økonomisk uafhængighed fra statstilskud, med bibeholdelse af kirkeskat og fællesfonden som de virkelige vægtige indtægtskilder, samt en modernisering af kirken struktur, med bevarelse af fælles rammer for folkekirken virke.

Godmorgen.

Peter Buch

Peter, 08-05-13 22:51:

At der ikke nævnes en ophævelse af bispers eksistens, eventuelt sket ved naturlig afgang, en slags lidan fortsat reformation om det kan således beskrives, finder jeg yderst sært i et oplæg om ændring af folkekirken struktur.

Man ønsker tilsyneladende ikke for alvor at ændre ved det overleverede hiraki fra katolsk tid, og ændre det til et hvor fremmest blandt ligemænd- og kvinder har en større appel..

Opfattelsen af økonomisk støtte til folkekirken som gængs tilgang er for mig at se en yderst tendentios og forkert tilgang; omend forståelig når udvalgets medlemmers baggrund taget i betragtning; såfremt andre spørgsmål bliver stillet om problematikken kunne en anden gængs opfattelse nok gives velargumenterede belæg.

Nok om det for nu, kommer nok tilbage til det.
Peter Buch

Peter, 08-05-13 21:46:

Kunne en ståen på egne ben, altså undladen at modtage økonomisk tilskud fra staten mon ikke række, til at kirke og stat kunne siges at være reelt tvende adskilte riger.
Peter Buch

Martin, 06-05-13 20:31:

Adskillelse af kirke og stat tak!

Tilføj kommentar

Fornavn:

Kommentar:

 Anbefal 4

Danskfag

Søg på dette website

Det litterære område

Det sproglige område

Medieområdet

Genre

Analysevejledninger

Metoder

Modeller

Skriftlig dansk

Netsteder

Om siden

Skriftlig dansk >

Begreber i skriftlig dansk

Redegøre

I redegørelsen, som er kortere end referatet, følger man ikke nødvendigvis rækkefølgen i det man gengiver, men i stedet gengiver man med sine egne ord indholdet på en systematisk og logisk måde, som man selv har bestemt. F.eks. kan man præsentere hovedpåstanden i en tekst i starten af redegørelsen, selv om den i teksten er placeret til sidst. Og man kan samle begrundelser og argumenter for påstanden på en mere ordnet og overskuelig måde, end artiklen har gjort. Det er dog stadig afgørende her som i referatet og resumeet, at man ikke lægger noget til, men forholder sig neutralt til det, man redegør for. Man kan med fordel benytte udvalgte citater for at understrege centrale passager eller forhold i teksten. Endelig bør redegørelsen løbende henvise til teksten/forfatteren, og man kan samtidig markere, hvordan man selv behandler og ordner stoffet. Man skriver f.eks. "Den centrale påstand i teksten er...", "Tekstens overordnede synspunkt er..." "Teksten begrunder det med...", "Teksten argumenterer for...", "Teksten kommer med en række belæg, der underbygger hovedpåstanden..."

Karakterisere

Når man skal karakterisere en tekst, skal man pege på de særlige og netop karakteristiske træk der præger den. Her er det ofte helt centralt med tekstiagttagelser og citater, der udpeger centrale steder i teksten, der netop siger noget om, hvad der karakteriserer teksten. Ofte bliver man i en opgave bedt om at karakterisere noget bestemt. Ofte er det tekstens "hvordan", man bliver bedt om at karakterisere: Hvordan er skrivemåden, hvordan er fortællemanen, hvilke sproglige virkemidler benyttes, hvordan er argumentationen osv. Det er naturligvis tilladt at kombinere redegørelsen for tekstens synspunkter med karakteristikken af tekstens argumentationsform, men det vil ofte være enklere, hvis man adskiller redegørelse og karakteristik. Herunder følger nogle forslag til hvad man kan karakterisere i en tekst, men hvad man vælger at karakterisere afhænger dog altid af, hvad man bliver bedt om i opgaven:

- ▣ Appelformer: patos, etos, logos
- ▣ Argumentation: påstand, belæg, hjemmel (evt. styrkemarkører, rygdækning, gendrivelse)
- ▣ Argumenttyper

- ☐ Tone (ironi, sarkasme, humor m.m.)
- ☐ Sætningsopbygning (f.eks. bevidst brug af parataktiske eller hypotaktiske sætningsstrukturer eller skift mellem disse)
- ☐ Ordklasser (f.eks. bevidst brug af bestemte ordklasser)
- ☐ Retoriske spørgsmål
- ☐ Intertekstualitet
- ☐ Løjnefaldende brug af tegn
- ☐ Ordvalg: (f.eks. brug af mange fremmedord/tekniske begreber/fagterminologi eller brug af mange bandeord og vulgære udtryk)
- ☐ Sproglige billeder (metaforer, sammenligninger, symboler, faste udtryk m.m.)
- ☐ Sproglige figurer (gentagelser, allitterationer m.m.).

Inddrage

Man kan blive bedt om at inddrage en anden tekst i opgavehæftet (eller i hf blandt fællesteksterne). Det betyder ikke, man skal gennemgå denne tekst i detaljer, men i stedet skal man udvælge centrale ting i den, som kan tale med eller perspektivere det primære tekstmateriale, man arbejder med.

Analysere

At analysere vil sige at man ser på de mange enkeltdele en tekst består af. Man ser f.eks. først på tid og sted, så på personerne og siden på konflikterne mellem dem. Eller man ser først på indholdet af argumentationen og siden måske på brugen af særlige sproglige virkemidler i argumentationen. Det er typisk i dansk, at man altid analyserer både indhold (hvad teksten handler om) og form (hvordan den er skrevet). Analysen skal give en øget forståelse for teksten og danne baggrund for fortolkningen af den.

Fortolke

Mens en analyse handler om at se på tekstens enkelte dele hver for sig, så består fortolkningen i at samle dem igen og nå frem til en overordnet forståelse af tekstens udsagn. Hvad er det teksten grundlæggende siger? Hvad er dens tematik? Det er vigtigt, at fortolkningen bygger på analysen af teksten og er begrundet i den.

Sammenligne

Man kan i skriftlig dansk blive bedt om at sammenligne to eller flere tekster. Det vil sige at man skal finde ligheder og forskelle mellem teksterne. Sammenligningen kan gå på mange forskellige ting, men som regel vil opgaven præcisere hvilke ting, der skal sammenlignes. Det kan være en fordel at analysere teksterne hver for sig med hensyn til de ting, der skal analyseres, og først derefter foretage den endelige sammenligning. Men det er også muligt at analysere begge tekster samtidig.

Diskutere (debattere, kommentere, tage stilling til, vurdere)

Normalt skal der to til en diskussion, men i skriftlig dansk kan man godt diskutere en sag med sig selv. Her skal man typisk undersøge synspunkterne eller holdningerne i en tekst. Man skal se på, hvilken synsvinkel teksten vælger at tale ud fra. Man skal dernæst se på hvilke argumenter teksten anvender, og hvor gode og saglige de er, men man skal samtidig overveje, om der er andre argumenter, der kan tale for synspunktet eller omvendt tale imod det. Med andre ord skal man veje argumenter op imod andre argumenter, og til slut kan man eventuelt se, hvilke der ud fra en saglig begrundelse vejer tungest. At diskutere i skriftlig dansk handler således i første omgang ikke om at komme med sin egen holdning til sagen, men det handler derimod om at diskutere og overveje synspunkterne eller argumenterne i en sag så sagligt og nuanceret som mulig. Hvis man inddrager sin egen holdning (f.eks. til slut i diskussionen) skal den selvfølgelig bygge på et sagligt grundlag. I diskussionen kan man med fordel bruge udtryk som: "Det væsentligste synspunkt i artiklen er...", "Det begrundes med ...", "Man kan også se det fra en anden synsvinkel...", "Man kan også spørge om...", "Man kan konkludere at...", "Til sidst vil jeg sige..."

Perspektivere

Når man perspektiverer, bevæger man sig uden for teksten og sætter den i forhold til noget andet. Dette andet kan f.eks. være andre tekster, men der kan også være tale om, at man skal perspektivere til den tid, teksten er skrevet i, eller til den genre teksten tilhører.

Christina Hyldgaard Jacobsen

Fra: Kirsten Skovdal Persson
Sendt: 7. juni 2013 10:54
Til: Christina Hyldgaard Jacobsen
Emne: Styringsstruktur

Opfølgningsflag: Opfølgning
Flagstatus: Afmærket

Kære kontaktperson vedr. høring om kirkestruktur

Du er muligvis slet ikke forfatter til titlen til strukturudvalgets oplæg, du stod bare som den, man kunne henvende sig til.

Lad endelig denne "sure" mail gå videre til rette sted.

Altså: 'Moderne' er et modeord og ordet har den egenskab at være fuldstændig intetsigende. Hvad kendetegner en moderne styringsstruktur? På hvilken måde er den anderledes end en umoderne struktur? Det må man selv gætte. Et eksempel fra det virkelige liv: Man kan købe damebukser i netbutikker, og der, hvor jeg plejer at se den slags, kan man købe nogle særlige, der har 'moderne taljehøjde'.

Det er ikke lykkedes mig at gennemskue, om taljen så er højere eller lavere end noget forventet. Mig bekendt er der nemlig ingen bestemt mode i taljehøjder p.t.

I forbindelse med strukturen er der nok ikke tale om højder; man synes bare, at 'moderne' er et plusord - men plus hvad eller minus hvad? Hvordan er strukturmoden?

Med venlig hilsen

Kirsten Persson

Kordeg
Solbjerg kirkes kontor
Howitzvej 30 A
2000 Frederiksberg
Tlf. 38 19 44 58

Folkekirken finansiering bør være gennemskuelig, logisk og rimelig for både medlemmer og ikke-medlemmer
Af: Karsten Bay
Cand. Theol.
Sigridsvej 37 st.th.
8220 Brabrand

Hørings svar på debatoplæg om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for folkekirken

Aarhus den 18. juli 2013

Baggrund

Som cand. theol. og tidligere politisk konsulent i Landsforeningen af Menighedsråd har jeg fra sidelinjen fulgt udvalgsarbejdet med interesse.

Som skatteyder med et indgående kendskab til folkekirken mener jeg, at der i forlængelse af udvalgsarbejdet om en mere moderne styringsstruktur for folkekirken eksisterer et udtalt behov for en ændring af lovgivningen omkring folkekirkens finansiering, således at finansieringen adskilles fra staten.

Da sammensætningen af udvalget udelukkende består af folkekirkelige støtter, er jeg bekymret for, at udvalgets kommende oplæg til et lovforslag ikke bliver afbalanceret i en så tilstrækkelig grad, at det imødeser interesser hos både medlemmer og ikke-medlemmer af folkekirken.

Det er mig derfor magtpåliggende at gøre udvalget opmærksom på det, jeg anser for urimelige og ulogiske forhold vedr. folkekirkens finansiering.

Mit synspunkt udspringer af, at jeg for nogle år siden meldte mig ud af folkekirken, fordi folkekirken ikke er relevant for mig på et personligt plan. Jeg er ikke medlem af andre trossamfund eller af organisationer, der forholder sig til religion.

Jeg taler på egne vegne, men er dog ikke et øjeblik i tvivl om, at mange såkaldt "almindelige danskere" til fulde deler mine synspunkter. Dette vil flere og flere indse i de kommende år. Udvalget bør derfor i sit arbejde have et langsigtet fokus, der fremtidssikrer en revideret styringsmodel for folkekirken og tilpasser den til et sekulariseret samfund, hvis befolkning i stigende grad frasiger sig religiøse institutioners indflydelse på eget liv og på fælles samfundsforhold.

Sagens kerne

Sagens substantielle problem er, at jeg som ikke-medlem af folkekirken finder det uretfærdigt, at jeg via skatten er medfinansierende af en dogmatisk forening, hvis eksistentielle forkyndelse og virke jeg ikke kan tilslutte mig.

Ydermere er de nærmere retningslinjer for finansieringen af folkekirken for de fælles skattemidler uigennemskuelige og ulogiske.

Forslag

Det ville derfor være langt mere rimeligt og gennemskueligt for alle skatteydere – såvel folkekirkemedlemmer som ikke-medlemmer - hvis en fremtidig finansiering kom til at bygge på nogle overordnede principper, der lader sig opdele i tre kategorier:

1. Kulturarven

- A. Den del af folkekirken bygninger, inventar og udenoms arealer der vurderes at have særlig historisk og kulturel værdi, vedligeholdes for fælles skattemidler under tilsyn af en overordnet myndighed udenfor folkekirken. F.eks. Kulturstyrelsen.
- B. Folkekirken kan fortsat råde over disse arealer og bygninger – dog således, at de er frit tilgængelige og åbne for offentligheden i et rimeligt omfang.
- C. Folkekirken kan endda have særlig fortrinsret eller sågar hævdvunden eneret til brug af disse arealer.
- D. Arealer der ikke skønnes at have særlig historisk eller kulturel værdi, overdrages til folkekirken.

2. Driften

- A. Folkekirken drift finansieres i udgangspunktet udelukkende af en medlemskat, der alene betales af folkekirken medlemmer.
- B. Folkekirken kan opnå supplerende finansiering i det omfang, den løser myndighedsopgaver som vielses- og begravellesmyndighed. Der kan eventuelt tages udgangspunkt i Det Udvidede Totalbalanceprincip (DUT-princippet), som kendes fra den offentlige forvaltning.
- C. Andre trossamfund kunne måske med tiden opnå samme finansieringsmulighed ved at løse denne type myndighedsopgaver, såfremt de efterlever en række objektive kriterier.

3. Indmeldelse og udmeldelse

- A. Da folkekirken driver sin virksomhed for skattemidler, bør indmeldelse og udmeldelse kunne ske direkte og umiddelbart via Borger.dk i fuld overensstemmelse med de digitaliseringsstrategier, der i disse år forventes at skabe besparelser i den offentlige administration.

Gennem disse tre principkategorier ville der komme til at herske klarhed og logiske overordnede retningslinjer for finansieringen af folkekirken drift samt for den del af kristendommens danske kulturarv, der er af almen interesse.

Slægtskabet mellem stat og kirke

Det nære forhold mellem stat og kirke ville fortsat bestå. Ikke mindst fordi de kristne og andre som ønsker at være medlem af folkekirken, betaler kontingentet via et skatteopkrævet indkomstafhængigt medlemsbidrag.

Folkekirkens finansiering bør være gennemskuelig, logisk og rimelig for både medlemmer og ikke-medlemmer
Af: Karsten Bay
Cand. Theol.
Sigridsvej 37 st.th.
8220 Brabrand

Der findes mig bekendt ikke andre foreninger i Danmark, som nyder det privilegium at få medlemsbidraget opkrævet af en kreditor med så vidtgående beføjelser i forhold til at opkræve eventuelle restancer, som Skat er begunstiget af.

Alt i alt ville den ovenfor skitserede model for overordnede finansieringsprincipper være både langtidssikret, gennemskuelig, logisk og rimelig for såvel medlemmer som ikke-medlemmer af folkekirken.

Med venlig hilsen

Karsten Bay
Cand. theol.
Sigridsvej 37 st. th.
8220 Brabrand
T: 50524757
M: kbay@outlook.com

Strukturudvalgets moderne kirke

Niels Thomsen

Det debatoplæg, som det kirkeministerielt nedsatte udvalg vedrørende en ny styringsstruktur for folkekirken har udsendt, stiller forslag til en moderne og mere gennemskuelig ordning af folkekirkens styrelse, og til, hvorledes der kan skabes lovgrundlag for den styringspraksis, der successivt har udviklet sig (s.18).

At skabe en mere gennemskuelig ordning er ønskværdigt. Mere problematisk er det, hvad det kan indeholde, at den skal være *moderne*. Der er sket megen modernisering i centraladministration og i administrationen af kommuner, som har ført til stærkere centralisering og til, at almindelige borgere har fået større afstand til dem, der bestemmer. Storkommunerne er klart et tilbageskridt med hensyn til folkelig delagtighed i de beslutninger, der giver rammer for folks dagligliv. Man kan frygte, at ordet *moderne* åbner for en lignende udvikling i folkekirken.

Særlig problematisk er intentionen om at skabe lovgrundlag for den praksis, der har udviklet sig i de senere årtier. Det drejer sig om forskydningen fra, at grundenhederne i folkekirken har været de små enheder, sognene, til at grundenhederne bliver de større og store enheder som provsti og stift, og det gælder oprustningen af biskoppernes og dermed også af provsternes betydning. Det er skuffende, at debatoplægget ikke diskuterer, i hvilket omfang disse forskydninger er ønskværdige, før man vil skabe lovgrundlag for den fremvoksede praksis.

Debatoplægget er inddelt i et indledende teologisk afsnit, et afsnit med seks pejlemærker, der er det fælles grundlag for de forskellige forslag til styring af hhv. folkekirkens indre og ydre anliggender. Derefter kommer et mellem spil om begrebet *indre anliggender*, herunder et særligt afsnit om biskoppernes rolle. Det efterfølges af konkrete forslag til tre forskellige styringsmodeller og et afsnit, der diskuterer fordele og ulemper ved at have ét fælles styringsorgan, et kirkeråd, for både ydre og indre anliggender fremfor at have to styringsgrupper.

I det følgende er det de overordnede teologiske synspunkter og de seks pejlemærker, der skal kommenteres. De senere afsnit inddrages, for så vidt de er relevante for den overordnede sammenhæng.

Folkekirkens opgave og identitet

"Folkekirkens opgave eller formål som en kristen kirke er at forkynde evangeliet om Kristus som hele verdens frelser. Dette udgangspunkt er lovgivningsmæssigt bestemt i grundloven, der bestemmer folkekirken som den evangelisk-lutherske kirke" (Debatoplægget s. 6).

Allerede disse første linjer i første hovedafsnit giver anledning til to generelle spørgsmål.

Det første er, om man virkelig, skal aflede folkekirkens organisatoriske rammer af teologien., som der her lægges op til, ved at man sætter denne dogmatiske proklamation op som indledning til forslag om styringsstrukturen. I den romersk-katolske kirke er det selvfølgelig, at man skal. Der hører kirkeretten ind under dogmatikken. Men skal man stræbe efter at etablere en sådan sammenhæng også i en evangelisk-luthersk kirke? I de senere år, i horisonten af Selskabet for Kirkeret, er begrebet retsteologi blevet lanceret. I et bilag til debatoplægget, *Bispeembedet i den Danske Folkekirke*, defineres det med henvisning til H. Gammeltoft-Hansen som "det sæt af kirkelige regler, der er af betydning for udformning og anvendelse af retsregler på det kirkelige område." Det lyder måske juridisk klart, men en afgørende vanskelighed er, at disse "kirkelige regler" ikke er klare. Hvis kirkeretten skulle indrettes efter den evangelisk-lutherske teologi, ville

man støde på vidt forskellige opfattelser også af centrale spørgsmål. "Retsteologi" er et tvivlsomt begreb. Man ønsker, at kirkeretten skal indrettes efter teologien. Men hvilken? Med den nuværende teologiske frihed i bethold kan man ikke opstille kirkelige regler, der er sammenlignelige med juridiske regler. Det vil kræve en autoritativ teologisk instans i folkekirken, som vi ikke har. Derfor kan man, så længe man vil bevare den nuværende teologiske frihed i folkekirken, ikke kunne komme længere end til, at man må træde forsigtigt, når man med kirkeretten skal regulere følsomme teologiske områder.

I tillid til teologiens og kirkesynes entydighed, hedder det i disse første liner, at folkekirkens formål er at forkynde Kristus som hele verdens frelser. Det lyder som en formålsparagraf for folkekirken, som placeret på dette sted i debatoplægget må forstås som den overordnede retsteologiske norm, som kirkeretten skal indrettes efter. Det er en tvivlsom nyskabelse, at folkekirken skal have en formålsparagraf. Det opstillede formål er en meget eksklusiv formulering. Det er rigtigt, at det kan ses som en vigtig opgave i folkekirken at forkynde Kristus som hele verdens frelser. Men man kunne også sige så meget andet: At sætte mod i forsagte, give trøst til de sørgende, tugte de hovmodige, tilsige angrende syndere deres synders forladelse, lyse velsignelse over mennesker – og meget mere. Dertil kommer, at det er aldeles uklart, hvad det vil sige at forkynde Kristus som hele verdens frelser. Som formålsparagraf har den yderligere den svaghed, at en meget stor del af organisationens medlemmer næppe kan identificere sig med formålet.

Formuleringen vil bestemme folkekirken som en bekendelseskirke, og vil lade det se ud, som man kan udlede kirkeretten af bekendelsen, sågar grundlovsbestemt. Det er svært at tale så entydigt om folkekirkens som bekendelseskirke, når man samtidig (i pejlemærke 4 om folkekirkens rummelighed s. 11) holder fast ved, at der ikke kan stilles andre krav til folkekirkens medlemmer end at de døbt og er villige til at betale kirkeskat.

Men er det ikke selvskabte vanskeligheder, der kommer af, at man vil give organisationen folkekirken et formål? Danmarks grundlov giver ikke Danmark et formål, men giver rammer for, hvordan det Danmark, vi med alle vore forskelligheder er fælles om, skal styres. Vil det ikke tilsvarende være det bedste for folkekirken, at beskrivelsen af styringsstrukturen eller en eventuel kirkeforfatning holder sig til at give rammerne for, hvordan den brogede mangfoldighed, som rummes indenfor folkekirken, skal reguleres?

Der lægges op til at forstå folkekirkens som en bekendelseskirke, som med den stadige henvisning til de lutherske bekendelsesskrifter får et stærkt konfessionalistisk præg. Dermed er vi ved det andet spørgsmål: Kan den konfessionalistiske forståelse af folkekirken, der her lægges op til, begrundes i, at grundloven i § 4 siger, at den evangelisk-lutherske kirke er den danske folkekirke? Debatoplægget går ud fra, at det er en selvfølge, når det tolker § 4 således, at denne paragraf "bestemmer folkekirken som den evangelisk-lutherske kirke". Folkekirkens formål, at forkynde Kristus som hele verdens frelser, bliver således her funderet i grundloven. Det er en stor myndighed at tillægge den verdslige øvrighed, at den skulle kunne befale en organisation at forkynde Kristus som hele verdens frelser.

Det er ganske vist en fortolkning af grundlovens § 4, der i de senere årtier er blevet almindelig både blandt jurister og teologer. Men er den rigtig?

I § 4 hedder det: "Den evangelisk-lutherske kirke er den danske folkekirke og understøttes som sådan af staten". Det fortolkes således, at grundloven her beslutter, at den evangelisk-lutherske *skal være* den danske folkekirke og skal understøttes af staten. Grundloven opretter ifølge denne tolkning folkekirken og understøtter den. (At det forstås således ses s.9: "det har i de godt 160 år med en folkekirke". Her går man ud fra, at *folkekirken* bliver til med grundloven i 1849).

Men naturligere er dog at forstå denne paragraf sådan, at grundloven *anerkender*, at den evangelisk-lutherske kirke *er* den danske folkekirke. Hvad ordet *folkekirke* vil sige, fremgår tydeligt af det oprindelige udkast til denne paragraf. Dér hed det: *Den evangelisk-lutherske kirke er som den, hvori den overvejende del af folket befinder sig, at anse som den danske folkekirke og nyder, som sådan, understøttelse af staten.* Betegnelsen *folkekirke* dækker altså, at den overvejende del af folket tilslutter sig den. Når den definition af folkekirke ikke kom med i den endelige formulering af Grundloven, skyldtes det ikke, at den grundlovgivende rigsforsamling havde indvendinger imod den, men tværtimod, at den blev anset for overflødig, fordi det var en selvfølge.

Fordi den evangelisk-lutherske kirke samlede en så stor del af folket, gav man den pragmatisk en særstilling mellem andre trossamfund (som på den første grundlovs tid var ganske små). Henvisningen til den evangelisk-lutherske kirke er således ikke en henvisning til den evangelisk-lutherske *lære*, men er en henvisning til det trossamfund, som den overvejende del af befolkningen tilslutter sig.

Der er ikke i debatoplægget klart formuleret, *hvor* nært forholdet mellem statsmagten og folkekirken er, men en række steder lyder det, det som om nærheden er større, end der er basis for i grundlovens. Når det (side 8) hedder: "Med grundloven af 1849 blev der indført religionsfrihed, jf. grundlovens § 67, men ikke religionslighed eller ligestilling af religionssamfund", lyder det, som om den danske stat kun er halvvejs sekulariseret. Men her sker en sammenblanding af to spørgsmål. Det ene er spørgsmålet om religionsfrihed og religionslighed. Det afhandles i § 67, og her gøres der ingen forskel mellem religionsfrihed og religionslighed. Religionsfriheden er ikke modificeret af forskel i religionslighed. I § 4 derimod er der tale om statens forhold til et religionssamfund. Den evangelisk-lutherske kirke har fået tilkendt en særstilling, ikke fordi den er evangelisk-luthersk, men fordi den omfatter så stor en del af befolkningen. Af den grund understøtter staten folkekirken. Men den understøttelse rokker ikke ved, at staten i grundloven er forstået som fuldt ud sekulær.

Folkekirken som evangelisk-luthersk kirke

Et andet væsentligt spørgsmål bliver så, hvorledes debatoplægget kommer fra den overordnede teologiske forståelse af folkekirken som evangelisk-luthersk til et udkast til en styringsstruktur.

Det hedder (s. 6) "at menigheden, som samles om forkyndelsen af evangeliet og om dåb og nadver, er central i forståelsen af folkekirken". Den forståelse knyttes sammen med Luthers tanker om det almindelige præstedømme.

Men hvad har de tanker har at gøre med en modernisering af styringen af folkekirken? I forskellige sammenhænge ser det ud, som om debatoplæggets forfattere mener, at der er noget fælles mellem Luthers tale om almindeligt præstedømme og en demokratisk opbygning af kirkens ledelse. Tydeligt er det i en af de allersidste formuleringer i debatoplægget (s. 46), hvor det hedder – som et muligt argument for, at ét kirkeråd skulle være ansvarligt både for folkekirkens indre anliggender og for folkekirkens økonomi: "Med den evangelisk-lutherske forståelse af det almindelige præstedømme og lægfolkets ansvar, er det naturligt, at lægfolk har væsentlig indflydelse, både når der er tale om indre anliggender og fælles økonomi."

Vejen til den forståelse er banet allerede s. 7, hvor der først siges, at Luthers tale om det almindelige pævedømme betyder, at enhver døbt både er pave biskop og præst. Der er altså ikke nogen melleminstans mellem den enkelte og Gud. Det er så rigtigt og så luthersk, som man kan ønske sig. Men tolkningen tager ny retning, når debatoplægget går videre og taler om menighedens fællesskab. Det hedder: "Da alle i dette fællesskab er både præster, biskopper og pave, har de også alle dybest set en ret og en pligt til at være med til at forkynde evangeliet". Det er ikke hentet fra de steder, hvor Luther taler om det almindelige præstedømme. I *Om et kristenmenneskes frihed*,

(Luthers skrifter i Udvalg bd. 1, Gad 1962 s. 301-3) forklares det, at Kristi præstedømme består i, at han "uafsladelig står for Guds øjne og ofrer sig selv, og gør alt, hvad en from præst skal gøre. Han beder for os ...". Dette Kristi præstedømme, siger Luthers så, deler Kristus med os. Dermed er vi præster og "præstedømmet gør os værdige til at træde frem for Gud og bede for andre... Således har Kristus udvirket for os, at vi åndeligt må træde frem på en andens vegne og bede ligesom præster træder legemligt frem på folkets vegne og beder for det". Derefter spørger Luther om, hvad da forskellen er mellem præsterne og de læge, når de alle er præster. "Svaret er: man har givet ordene munk, præst, gejstlig og lignende en urigtig betydning derved, at man har overført dem fra de mange til de få, dem man nu kalder den gejstlige stand. Den hellige skrift gør ingen anden forskel end den, at den kalder de lærde eller præsteviede *ministri, servi, oeconomi*, det vil sige tjenere, trælle og forvaltere, som skal prædike Kristus, tro og kristelig frihed for de andre. For selv om vi alle i lige høj grad er præster, så kan vi ikke af den grund alle tjene eller forvalte eller prædike".

Det almindelige præstedømme er altså for Luther retten til at træde frem for Gud og bede for andre. Det har intet at gøre hverken med ret eller pligt til at forkynde, eller med at have ansvar for kirkens styrelse. De, der får ansvar for forkyndelse, er ikke i særlig grad præster. De er sat til at tage vare på særlige opgaver, men det bliver de ikke mere præster af. I konsekvens af den tankegang overlod man i de fleste protestantiske kirker betegnelsen præst (Priester, priest, prêtre) til de katolske, og selv fandt man andre navne til dem, der var valgt til at træde frem på menighedernes vegne. Den klarhed har vi desværre ikke i Skandinavien.

Luther siger det endnu skarpere i *Til den kristne adel af den tyske nation om reformation af kristenheden* (Luthers skrifter i udvalg bd. 4. Gad 1964 s. 47): "Thi hvad der er krøbet ud af dåben, kan rose sig af allerede at være indviet til præst, biskop og pave, selv om det ikke sømmer sig for enhver at udøve et sådant embede." Her er det lige klart, at enhver har del i det "almindelige præstedømme", og at dette ikke har noget at gøre med de særlige opgaver, som nogle er valgt til eller og heller ikke med demokratisk styringsform.

Debatoplæggets forsøg på via Luthers tale om det almindelige præstedømme at komme fra en evangelisk-luthersk teologi til fornyelsen af styringsstrukturen er således ikke lykkedes.

S. 7 forsøges det at etablere forbindelsen ved at forbinde talen om det almindelige præstedømme med forståelsen af "det særlige præsteembede". Det hedder, at der i den evangeliske kirke ved siden af det almindelige præstedømme er et særligt præsteembede. Ja, men i de ovenfor citerede stykker fra *Om et kristenmenneskes frihed* og *Til den kristne adel* har de to ting ikke med hinanden at gøre. Det almindelige præstedømme handler om, hvordan ethvert menneske er stillet overfor Gud. De særlige opgaver med prædiken og sakramentforvaltning, som nogle sættes til menigheden er ikke præstearbejde i den forstand. Det er vildledende at tale om at et særligt præsteembede *ved siden af* det særlige præstedømme.

Debatoplægget har kun lidt at sige om det almindelige præstedømme. Det er forståeligt, for det kan ikke bringes ind i styrelsesstrukturen. Det ser en række steder ud, som om man gerne vil lægge den forståelse nær, at det almene præstedømme gør det naturligt at opbygge og udvide de demokratiske med ordninger med stærkere lægfolksrepræsentation. Det bliver ikke sagt direkte. Det ville betyde, at man skulle kunne delegerer sit almene præstedømme til diverse råd.

Derimod har man meget at sige om det særlige præsteembede. Det kan nemlig til forskel fra det almindelige præstedømme lovreguleres. Endnu engang forsøges det at udlede organiseringen af kirkeordningen af den evangelisk-lutherske teologi: "Dette grundlæggende evangelisk-lutherske syn på kirkeordning og forholdet mellem menighed og præst [at præsten på en gang både hører sammen med menighede og er uafhængig i sin forkyndelse mm.] er afspejlet i den måde, hvorpå forholdet mellem præst og menighed er organiseret i folkekirken i dag. Præsten forventes at udføre sin særlige tjeneste i et tillidsfuldt vekselvirkningsforhold med menigheden. Og

når det gælder folkekirkens styrelse, er der i både menighedsråd, provstiudvalg og stiftsråd etableret et samvirke mellem lægfolk og gejstlige." Det lyder i en demokratisk tid tilforladeligt, men igen er to sager blandet sammen. Det ene er præstens præstelige forhold til menigheden. Det andet er det organisatoriske spørgsmål om samarbejde og kompetencefordeling mellem lægfolk og gejstlige i menighedsråd, provstiudvalg og stiftsråd og et eventuelt kirkeråd. Det sidste giver evangelisk-luthersk teologi ikke nogen løsning på. At der skal være ordninger for hvorledes præst og menighed skal forholde sig til hinanden er rigtigt, og det er udmærket, hvis man kan finde regler, der fremmer et tillidsfuldt vekselvirkningsforhold, men de ordninger, man kan foreslå til det formål, må snarere hentes på ledelses- og samarbejdskurser end i evangeliet.

Seks pejlemærker

Efter den teologiske indledning komme seks *pejlemærker*. Det er seks overordnede betragtninger, som må forstås som udgangspunkt for de senere forslag.

Første pejlemærke: Nært forhold mellem staten og folkekirken.

Det første pejlemærke handler om det nære forhold mellem staten og folkekirken. Det spørgsmål er allerede kommenteret ovenfor, men et enkelt forhold skal uddybes. Ovenfor blev det understreget, at begrundelsen for statens særlige forhold til den evangelisk-lutherske kirke var, at næsten hele befolkningen tilsluttede sig den. Selv om debatoplægget i henhold til sit kommissorium er bundet til kun at komme med forslag, der ligger indenfor grundlovens rammer, der giver den evangelisk lutherske kirke en særstilling, kunne man have ønsket sig, at udvalget i det mindste havde gjort opmærksom på den betydelige forskel, der er i tilslutningen til folkekirken i 1849 og 2013. Da grundloven blev vedtaget i 1849 var det talmæssigt ubetydelige grupper, der ikke var tilsluttet den evangelisk-lutherske. Det forhold er betydeligt ændret. Der er 300.000 muslimer, og 40-50.000 katolikker foruden en lang række små tros samfund. Desuden er mange udmeldt af folkekirken, så nu mindre end 80 % hører til folkekirken. Det kan forventes at give anledning til et stigende pres fra ikke-medlemmer for at få folkekirkens prioriterede stilling i forhold til staten afskaffet. Samtidig er det oprindelige indhold af statens understøttelse – helligdagslovgivning, skolelovgivning mm. – stort opgivet, og den økonomiske understøttelse, der siden er kommet til, er blevet indskrænket. Det havde givet perspektiv, om disse ændrede forudsætninger for forbindelsen mellem stat og kirke havde været inddraget, når man skal tage stilling til fremtidens folkekirkestyre.

Andet Pejlemærke: Folkekirkens tilstedeværelse overalt.

Her indledes igen teologisk med henvisning til, at forkyndelsen er folkekirkens grundlæggende opgave og at ethvert medlem af folkekirken har del i og forpligtelse på denne opgave. Men det er ikke til at se, at denne teologiske indledning har noget at gøre med det efterfølgende. Folkekirkens tilstedeværelse overalt er som pejlemærke ikke hentet ud fra evangeliske-luthersk teologi, men ud fra folkekirkebegrebet, der hermed bliver teologisk kreativt, ja normativt. Som nævnt lå der i grundlovens brug af ordet folkekirke ikke noget teologisk, men blot en konstatering af de manges tilslutning. Men her får det teologiske konsekvenser

Der opstilles, hvad der må opfattes om et argument (s.8): "Samtidig er der i folkekirken et særligt præsteembede, der har en særlig forpligtelse i forhold til forkyndelsen. Adgang til præstelig betjening er således en central del af spørgsmålet om folkekirkens tilstedeværelse overalt." Men hvordan man kommer fra konstateringen af at en præst har en særlig forpligtelse i forhold til forkyndelsen til, at adgang til præstelig betjening er en central del af spørgsmålet om folkekirkens tilstedeværelse overalt, er vanskeligt at se.

Det giver anledning til spørgsmål. For det første: Hvem er det, der har kaldet præsten til det særlige embede at forkynde? I den lutherske tradition er det den menighed, der har brug for

forkyndelsen. Hvem er det her? I det følgende ser det ud, som om det er forestillingen om, at man med grundloven indførte en folkekirke, og at det stiller et særligt krav til organisationen om tilstedeværelse overalt. Det er for meget at trække ud af ordet folkekirke. Den evangelisk-lutherske kirke har været folkekirke siden reformationen, og denne evangelisk-lutherske kirke har ikke fået andre opgaver ved, at det er konstateret, at den er folkekirke. Debatoplægget her åbner imidlertid vejen til at løsgøre præsten fra primært at have sin opgave i den menighed, der har kaldet ham, til at tage imod de opgaver, som den folkekirkelige organisation pålægger ham. Organisationen stiller opgaven. Det er ikke uvæsentligt, om udgangspunktet for at forstå, hvad en præsts grundlæggende opgave er, om præsten hører til i en menighed, eller om præsten er ansat i et provsti eller et stift med henblik på at give præstelig betjening til dem, der måtte rekvirere den. Det er klart, at i et moderne kompliceret samfund, bliver der også i kirkelig henseende sær opgaver, der skal løses på særlig måde, og at det bliver derfor er nødvendigt i fællesskab at finde ud af, hvorledes de særlige opgaver løses. Men det er vigtigt, om forståelsen af præsteembedet begynder med samhörigheden af præst og menighed eller med folkekirkeorganisationens opfattelse af at være forpligtet til præstelig betjening overalt.

For det andet: Det ser ud, som om det ikke er tilfældigt, at ordet forkyndelse udskiftes med *præstelig betjening*. Udtrykket bruges syv gange. Det ser til at være en konsekvens af den forskydning i folkekirken fra sogn og menighed til organisation og stift og provsti. Udtrykket præstelig betjening gør det lettere at løse præsten fra en grundlæggende samhörighed med de mennesker, han arbejder iblandt, til at være til disposition for organisationen. Det hedder nok i indledningen til debatoplægget (s. 4), at udvalget arbejder ud fra den danske folkekirkens tradition for decentral opbygning på grundlag af de lokale sognemenigheder. Men udvalget synes at mene, at det udtømt med, at der i alle menigheder er adgang til præstelig betjening. Det er der kommet ud af at gøre begrebet folkekirke til et teologisk normativt begreb.

Forholdet til menighederne bliver formuleret således: "Den grundholdning, at mennesker overalt i landet – i sognemenigheder, i grupper, i særlige institutioner og i andre sammenhænge – skal kunne føle sig omgivet af et tilbud om kristen tro og trøst ...". Hvor venligt det end er tænkt, er det en formulering, der trækker den kirkelige institution i forgrunden med sine tilbud. Det ligner en katolsk folkekirketænkning, mere end det ligner den måde, der tales om kirke på i den augsburgske bekendelses artikel om kirken (artikel 7): "Ligeledes lærer de, at der bestandig vil forblive én hellig kirke. Kirken er nemlig de helliges forsamling, hvori evangeliet forkyndes rent og sakramenterne forvaltes ret". Her begynder der i menigheden, ikke i folkekirkens tilstedeværelse med sin omsorg.

Tredje pejlemærke: Præsternes uafhængighed.

Dette tredje pejlemærke understreger præstens uafhængighed af menighedsrådet mht. forkyndelse, undervisning og sjælesorg. Det er allerede kommenteret.

Men der er grund til en kommentar mere. Under overskriften *Præstens uafhængighed* siges der kun noget om præstens uafhængighed af menighedsrådet. Derimod siges der meget om præstens forpligtelse på bekendelsesskrifterne. At dette er noget andet end en samvittighedsforpligtelse, er med al tydeligt klargjort med loven om domstolsbehandling af gejstlige læresager og gennem den hidtil eneste sag, der er ført efter denne lov, sagen mod Bent Feldbæk Nielsen i 1999. Her blev det demonstreret, at man mente at kunne bruge den augsburgske bekendelse som retlig norm. Ganske vist viste begrundelsen af dommen, hvor vilkårligt det var, at bruge teologien som retsteologi. Det blev understreget af, at af de tre teologiske dommerne afgav den ene dissens. Det var tilfældigt, at der ikke var to. Retsusikkerheden ved loven om gejstlig retspleje blev endnu tydeligere, da ministerium og biskop i 2003-4 afstod fra at rejse læresag mod præsten Torkild Grosbøll, der havde sagt og skrevet, at han ikke troede på en skabende og

opretholdend Gud. Det var åbenbart, at hans teologi var fjernere fra den augsburgske konfession og kirkens andre bekendelsesskrifter, end Bent Feldbæk Nielsens havde været. Alligevel blev der ikke rejst sag, og i stedet blev der opført et skuespil, hvor man udsatte Thorkild Grosbøll for et ydmygende skuespil ved at forlange, at han skulle sige ja til trosbekendelsen – uden i øvrigt at bede ham redegøre for, hvordan han forstod de enkelte led i trosbekendelsen. Alt sammen viser, hvorledes man på den ene side vil foregive at være bekendelseskirke, og på den anden side lader det være vilkårligt, hvornår man vil hævde kravet om bekendelsestro. Kravet om præsters bekendelsestro bliver mere et disciplineringsinstrument end omsorg for den rene lære. Alt sammen er muligjort af forestillingen om, at teologien er så klar, at den udstikke retsregler.

Der tilstås så en begrænset frihed. Forkyndelsen skal ske ud fra det fælles grundlag, men inden for dette fælles grundlag siges der at være plads til forskelligheder. Det er en stærkt meget indskrænket forkyndelsesfrihed.

En anden tolkning af præsters forhold til bekendelsesskrifterne ville være, at præsten i sin samvittighed er bundet til det vidnesbyrd, der er at hente i de bibelske skrifter, hvis forståelse kirkens bekendelsesskrifter og øvrige tradition vejleder om. Det vil medføre den konsekvens, at den eneste robuste begrundelse for at afskedige en præst, hvis lære der klages over, er vedvarende uoversstemmelse med sognet. Indtil sagen mod Bent Feldbæk Nielsen havde man klaret sig uden læresager, og kirkens grundlag var fastholdt i den teologiske debat. Det gik ganske godt.

Fjerde pejlemærke: Rummelighed og frihed.

Dette pejlemærkes forsøger at forene idéen om, at den enkelte i konsekvens af tanken om det almindelige præstedømme har medansvar for forkyndelsen, med den lovsikrede folkekirkelige rummelighed, ifølge hvilken der ikke kan stilles andre lovmæssige krav til den enkelte end kravet om at være døbt og om at være villig til at betale kirkeskat. Det kunne klarere udtrykkes således, at der ikke for de medlemmer, der ikke er præster, er ikke nogen sammenhæng mellem de krav, organisationen stiller, og de krav, der stilles af evangeliet. Det burde give mulighed for at indse, at folkekirkens juridiske organisation og styringsstruktur ikke har noget at gøre med kristendommens indhold.

Vanskeligt er det så at forstå, hvorfor bekendelseskravet kan gøres gældende over for præster. Det er en folkekirketænkning, hvor folket er betragtet som uforpligtede, men hvor det af præsterne juridisk fordres, at de skal være mere kristelige end de folk, de er præster blandt. Folkekirketænkningen synes at have overtrumpet den evangelisk-lutherske forståelse af den grundlæggende lighed mellem præst og menighed. Den folkekirketænkning er mere katolsk end evangelisk-luthersk.

Femte pejlemærke: 2200 menigheder – én folkekirke.

Pejlemærket her handler om folkekirkens enhed, siges der i første linje. Ganske vist: "De enkelte menigheder kan betragtes som individuelle evangelisk-lutherske menigheder", men det siges der så ikke mere om. Resten af pejlemærket handler om, hvorledes menighederne hænger sammen. Man kunne have ønsket sig, at også det første var blevet uddybet. Det var dog tænkeligt, at forståelsen af at høre til i en bestemt enkelt menighed er primær for mange. I det mindste i landsogne synes det mere end vanskeligt at få folk til at overskride sognegrænsen for at gå i kirke. Trods indledningens forsikring (s. 4) om, at udvalget arbejder ud fra den danske folkekirkens tradition for en decentral opbygning på grundlag af de lokale sognemenigheder, synes det perspektiv at være gledet ud. Pejlemærket lægger i det følgende al vægt på at beskrive, hvilke strukturændringer det moderne samfund kræver af den folkekirke, hvis enhed det handler om. Ganske vist konstateres det, at folkekirken forsat i meget stor udstrækning er karakteriseret af et nærhedsprincip, og at nærhedsprincippet betyder, at hvad der kan løses lokalt, skal løses lokalt. Men det vises derefter, at

det er mindre og mindre, der kan løses dér. På grund af ændrede økonomiske og strukturelle forhold er det blevet problematisk med menighedernes status som selvstændige forvaltningsmæssige størrelser. Det kræver samarbejde på tværs af sognegrænserne.

Ja, men hvis man regnede den enkelte lokale menighed for den primære enhed i folkekirken, ville der være brug for en gennemtænkning af, hvorledes den forståelse også strukturelt kunne understøttes. Den gennemtænkning savnes. Der lægges så megen vægt på at understøtte hensynet til folkekirkens enhed, at betydningen af de lokale menigheder svækkes.

Det er sandsynligt, at det på nogle måder er nødvendigt med større forvaltningsmæssige enheder, men det kræver så meget desto større omhu med at finde strukturer, der understøtter det lokale menighedsliv. Sådanne overvejelser berøres ikke. I stedet hedder det: "Der er således en vis udvikling i retning af, at folkekirken på det lokale niveau i stigende grad opfattes som et fælles anliggende med provstiet eller stiftet som ramme." Man må spørge, hvem det er på det lokale niveau, der ser folkekirken som et fællesanliggende med provsti og stift som ramme. Er det den almindelige menighed, eller er det dem, der organisatorisk er involveret i den folkekirkelige administration?

Generelt er det overordnede synspunkt, at folkekirkens enhed består i kraft af den fælles evangelisk-lutherske bekendelse og i øvrigt af de fælles retsregler. Spørgsmålet er, om den stærke fremhævelse af de forhold snarere er trussel mod enheden. Tolkningen af det evangelisk-lutherske bekendelsesgrundlaget er det mest omstridte i den kirkelige debat, hvor en højrefløj retter stadig stærkere kritik mod den folkekirkelige ledelse og mainstream for at svigte traditionens og bekendelsesskrifternes kristendomsforståelse, og hvor det til den anden side er et åbent spørgsmål, om man i længden kan få præster og menigheder til at underkaste sig "skærpet tilsyn" som det, Thorkild Grosbøll blev udsat for. En anden vej til at fastholde enheden kunne være, at man anerkendte forskellene i folkekirken og ikke foregav, at bekendelsen kunne bruges som juridisk norm. Dermed skulle der også blive bedre plads til forskelle i ordninger og retsregler.

Sjette pejlemærke: Demokratisk legitimitet

Det sjette pejlemærke handler om "demokratisk legitimitet". Det er et nøgternt formuleret pejlemærke og ikke belastet ved at forsøge legitimere et demokratisk styre af folkekirken teologisk – f.eks. med henvisning til det almindelige præstedømme, som der ellers i det foregående er lagt op til.

Et øget demokratisk styre kan forhåbentligt bidrage til større gennemsækelighed af beslutningsprocesser og administration. Det er også rimeligt i et samfund, der i almindelighed styres demokratisk, at kirken har en styringstruktur, der er i overensstemmelse med det øvrige samfund. Derefter kommer så alle vanskelighederne med at finde ud af, hvilke demokratiske rammer der er velegnede for folkekirken. Som det er fremgået af de forudgående kommentarer, finder jeg det vigtigt, at man i højere grad tager udgangspunkt i de lokale menigheder og nedskruer interessen i at understrege enheden.

Biskopperne

Biskoppernes status er ikke gjort til et pejlemærke. Det kunne man have gjort. I debatoplægget har biskopperne fået tillagt en betydning i almindelighed og specielt, hvad angår spørgsmål om lære. Debatoplægget bruger et udtryk i forbindelse model 1 vedr. fremtidig styringsstruktur: "at der ved lov fastsættes regler, som svarer til praksis under den nuværende ordning". Udtrykket er allermest relevant for udviklingen af biskoppernes myndighed.

Udvidelsen af biskoppernes myndighedsområde formuleres i debatoplægget s. 16 således: "I praksis har biskopperne gennem en lang årrække udøvet deres forpligtelse til at udføre gejstligt tilsyn i folkekirken inden for deres stift ved også som kollegium at føre gejstligt tilsyn med

folkekirkens indre anliggender. Denne fælles tilsynsvirksomhed udføres aktuelt i praksis bl.a. ved kvartårige bispemøder med fælles dagsorden og referat, der også er undergivet offentlighedens indsigt."

Anderledes sagt: Biskopperne har sluttet ud fra deres tilsynsmyndighed i eget stift til, at de som kollegium har ansvar for tilsyn med lærespørgsmål i folkekirken i det hele taget. Det er en dristig slutning. Der er stor forskel fra at have tilsynspligt i eget stift, til at have myndighed til generelt og til uden at være forpligtet på at konferere med sagkyndige teologer tage stilling til lærespørgsmål. Accepten af biskoppernes udvidelse af deres myndighedsområde passer godt sammen med debatoplæggets forståelse af folkekirken som en bekendelseskirke. En bekendelseskirke kræver, at nogen har myndighed til at tolke bekendelsen. Men hvor megen respekt man end har for biskopper, er det svært at forstå, hvorfra de henter en sagkundskab, der gør dem egnede til at varetage den opgave. Der er jo intet i proceduren for valg af biskopper, der sikrer, at de har særlig teologisk indsigt.

En iøjnefaldende udvikling er sket i den status biskoppernes sammenkomster har fået. For 50 år siden beskrev biskopperne selv deres møder som teselskaber, hvormed de understregede, at møderne ikke skulle tillægges nogen officiel karakter. Dermed fastholdt også biskopperne selv, at de ikke som gruppe ikke havde nogen fælles myndighed i folkekirken. Skridt for skridt er den forsigtighed lagt bort, og der er blevet officielle møder med offentlige dagsordener og referater, og møderne bliver fulgt op med samråd med kirkeministeren.

Et par af de vigtige stationer kridt i udviklingen fra teselskab til officielle bispemøder er oplysende.

Et stort skridt blev taget i forbindelse med den nye alterbog fra 1992. En af kirkeministeriet bredt sammensat liturgisk kommission med sagkyndig ekspertise havde afleveret et forslag til ny alterbog. Forslaget blev sendt bredt ud til høring, og blev afprøvet i mange menigheder. Menighedernes vurdering blev indsendt til biskopperne. Vurderingerne var meget forskellige. Biskopperne nedsatte sig så selv som et nyt liturgisk udvalg, og indsendte til ministeriet et forslag til ny alterbog, der afveg stærkt fra liturgikommisionens. Det blev stort set uændret autoriseret som alterbog i 1992. Over for kritiske spørgsmål havde bispekredsen svar parat: Deres liturgiforslag var at betragte som et høringssvar, som ministeren havde lagt til grund for autorisationen af den ny alterbog! Uanset denne spidsindige forklaring var det demonstreret, at biskopperne som bispekollegium kunne komme igennem med reelt at bestemme i en betydelig sag om indre anliggender fælles for hele folkekirken uden at gøre brug af anden liturgisk sagkundskab end deres egen.

Et andet betydningsfuldt skridt på vejen var biskoppernes ageren i spørgsmålet om den danske kirkes tiltrædelse af Porvoouunionen. I 1992 skulle der tages stilling til, om folkekirken skulle tiltræde en union mellem skandinaviske og anglikanske kirker. Spørgsmålet var kontroversielt, fordi unionen efter nogle kritikeres mening sagde ja til en forståelse af bispeembedet, der var i strid med luthersk embedsforståelse. I sammenhængen her er det interessante ikke diskussionens indhold, men den uenighed, der opstod om, hvem der skulle svare på den danske kirkes vegne, Det mellemkirkelige Råd eller biskopperne. Det endte med, at biskopperne under henvisning til, at Det mellemkirkelige Råd ikke kunne udtale sig på folkekirkens vegne, mente, at så måtte det jo være dem. Det var nyt. Indtil da havde det været et bredt anerkendt mantra, at *ingen* kunne udtale sig på folkekirkens vegne. Biskopperne svarede nej til unionen, og dermed var luften gået af ballonen, men uden offentlig opmærksomhed kom der et efterspil. Biskopperne og Det mellemkirkelige råd indgik efter, at svaret var afgivet en aftale om, at i spørgsmål i forhold til andre kirke, hvor læren var involveret, skulle Det mellemkirkelige Råd forelægge spørgsmålet for bispekollegiet forud for beslutning. Gyldigheden af en sådan aftale har ikke nogen lovmæssig gyldighed. Men debatoplægget har set den som en "praksis", der være

mønster for hvorledes et folkekirkeråd skal håndtere spørgsmål, der har med lærespørgsmål at gøre. Biskopperne har således via deres håndtering af Porvoosagen, fået udsigt til en lovfæstelse af deres kollektive myndighed i læresager, stadig uden overvejelser over, hvorfra biskopperne henter den sagkundskab, der giver dem saglig kompetence til at træffe afgørelser af den.

Som sagt: Det fik ikke større saglig betydning i første runde af spørgsmålet om forholdet til Porvoounionen, at biskopperne tiltog sig retten til at svare. Det gjorde det derimod i anden runde, da biskopperne i 2010 valgte alligevel valgte at lade den danske folkekirke tiltræde Porvoounionen. En begrundelse var, at det i mellemtiden havde vist sig, at der ikke var nogen væsentlig forskel mellem synet på bispeembedet i den anglikanske og den danske folkekirke. Man må overveje, om den vurdering skyldes, at synet på bispeembedet i forlængelse af biskoppernes udvidelse af deres kompetence havde ændret den danske folkekirkes forståelse af bispeembedet i katolicerende retning.

I hvert fald er biskoppernes betydning i alle de i debatoplægget foreslåede modeller blevet voldsomt styrket i forhold til, hvad der hidtil har været lovgrundlag for. Det passer godt sammen med det, der er set i andre sammenhænge, at vægten i debat oplæggets modeller forskydes fra menigheden med dens præst til biskoppen i sit stift.

Afslutning

Der er en klar linje i den kirkeforståelse, debatoplægget fremlægger. Man vil understrege folkekirkens evangelisk-lutherske bekendelsesgrundlag og vil etablere en forbindelse mellem dette teologiske grundlag og folkekirkens styringsstruktur. Selv om det ikke lykkes, tjener den stærke fremhævelse af bekendelsen til at proklamere folkekirken som bekendelseskirke, og bekendelsen kan bruges om disciplineringsinstrument i forhold til præsterne, uden at man på nogen måde vil tilkende bekendelsen betydning i styringsstrukturen i forhold til de ikke-gejstlige medlemmer af folkekirken.

Men forbliver det et postulat, at de lutherske bekendelsesskrifter har reel betydning for styringsstrukturen, får det anderledes stor betydning, at debatoplægget henter kirkesyn ud sin fortolkning af, hvad det vil sige, at kirken er folkekirke. Ud af navnet henter man opgaven, at folkekirken skal sikre "præstelig betjening" overalt. Den forståelse nødvendiggør en stærk centralisering med overordnede enheder. En samlet kirkeledelse skal kunne give regler, der kan sikre, at man ikke får store forskelle stifterne, provstierne og sognene imellem. Det fastholdes ganske vist i princippet, at folkekirken går ud fra et nærhedsprincip, hvor det kan lade sig gøre, men samtidig, at dette princip brugbarhed er stærkt reduceret. Det åbner for at give større indflydelse til provstier og provster og til stifter og biskopper. Alt sammen vil kunne bidrage til gøre folkekirken til en mere moderne strømlinjet organisation, der kan sikre ensartet præstelig betjening overalt.

Det er en folkekirkeforståelse, der ikke kan hentes hverken i grundlov eller i de lutherske bekendelsesskrifter. Derimod har den stor lighed den form for folkekirke, der kendes i romersk-katolske lande, hvor kirkeorganisationen er stærk, dogmatikken fast, og hvor præsterne omsorgsfuldt varetager lægfolkets religiøse behov. Selvfølgelig er det en forskel, at debatoplægget ikke giver plads for en pave, men det giver rigelig plads for et bispekollegium, der foreslås kollektivt at skulle være ansvarlig for fortolkningen af kirkelæren.

Christina Hyldgaard Jacobsen

Fra: balck-soerensen@post.tele.dk
Sendt: 19. september 2013 10:48
Til: Kirkeministeriet
Emne: (hast) Folkekirkens styringsmodeller

Høringssvar:

Jeg ønsker model 1, dvs lovregulering med udgangspunkt i den nuværende ordning.

Mvh Ebbe Balck Sørensen, medlem af Herritslev menighedsråd, Guldborgsund kommune, Lolland-Falsters stift.

Ministeriet for ligestilling og kirke
Frederiksholms Kanal 21
Postbox 2123
1015 København K

21. oktober 2013

Høringssvar til debatoplæg fra udvalget om en mere sammenhængende, moderne styringsstruktur for Folkekirken.

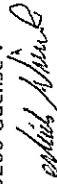
Mindretalsindstilling.

Efter gennemlæsning af oplægget og ved at følge med i Mediernes behandling af samme, samt drøftelse i menighedsrådet har vi følgende indstilling:

Vedrørende folkekirken indre anliggende indstiller vi model 2 af flere årsager, men vi vægter sammensætningen af rådet, samt folkekirken indflydelsesmuligheder. Se; Organ - Folkekirken indflydelse - side 21.

Vedrørende Folkekirken fælles økonomi- og fællesanliggende indstiller vi model 2 A, som anført ovenfor af flere årsager - dels beskrivelsen i oversigten side 38 og igen sammensætningen af det organ, der er beskrevet under model 2 A på side 39.

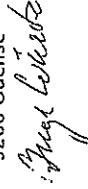
Niels Würtz
Pilevej 39
5200 Odense V

Inger B. Jørgensen
Husemosevej 80
5491 Blommenslyst

Inge Würtz
Pilevej 39
5200 Odense

Medlemmer af Uubberud-Ravnebjerg Menighedsråd

Hjællese provsti.

KIRKEMINISTERIET 1. KONTOR

22. OKT. 2013

Pernille Thim Pedersen

Fra: Else Pade <else.pade@mail.tele.dk>
Sendt: 20. oktober 2013 11:18
Til: Kirkeministeriet
Emne: (ptp) ny folkeskolelov

Til kirke(etc.)minister Manu Sareen,

Jeg har læst udkastet til ny folkekirkeordning, som er sat sammen af kirkens folk og derfor utrolig håndskey over for ændringer, der virkelig betyder noget.

Der er stor forskel på by og land i henseende til kirkens opbakning og betydning i befolkningen. I byerne sidder menighedsrådene totalt uantastet og beslutter lige præcis, hvad der passer dem.

Bemærk den i virkeligheden dybt udemokratiske måde et menighedsråd vælges eller nærmere: Genuddævner sig selv - her i byerne og hvor få der overhovedet stemmer eller interesserer sig for valgene. Menighedsrådenes funktion bør tages op til revision.

En anden ting, der bør tages op til revision, er kirkernes ret (igen taler jeg om byerne) til at ringe solen op og ned: En KALDEN TIL BØN, som det jo er, som ikke er lovfæstet, blot sædvane siden Middelalderen. Nu, hvor vi forhåbentlig får skaffet det store muslimske mindretal ordentlige forhold, vil vi vel gerne stå på sikker grund, når vi ikke ønsker kalden til bøn fra minareterne. Et varmt emne i Frankrig - det bør vi undgå. At kirkerne konkurrerer om at gøre sig bemærket i det offentlige lydrum er helt utidssvarende og en uskik. Religionsfrihed (også i det offentlige lydrum) går forud for særlige forhold for de udvalgte.

Med venlig hilsen,
Else Pade
cand.mag. og stud.teol.

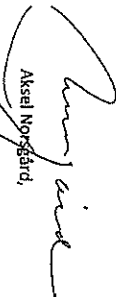
Ministeriet for Ligestilling og Kirke,
Frederiksholms Kanal 21,
1220 København K.

Høringssvar fra undertegnede medlem af folkekirken og medlem af menighedsrådet ved Rønnevang Kirke i
Taastrup angående den aktuelle strukturd debat:

Jeg mener, at blandt de af udvalget fremlagte modeller, er model 1 at foretrække for såvel de indre som de
økonomiske anliggender.

Det er undertegnede opfatelse, at denne model giver de bedste rammer for menighedens liv og vækst,
fastholder kompetencer ude i sognet, og i størst mulig grad fortsat bevare den Danske Folkekirke som en
integreret del af staten.

Taastrup, den 17. oktober 2013.

Aksel Nørsgård,
Taastrup Vænge 35.2.th.,
2630 Taastrup.

Høringssvar vedrørende folkekirkens styringsstruktur

Afgivet af Ralf Amstrup, medlem af menighedsrådet for Rønnevang Sogn, provstiudvalget for Høje Taastrup Provsti og stiftsrådet for Helsingør Stift

Den af udvalget i debatoplægget af april 2013 i enighed foretagne markering af (seks) pejlemærker hilses med glæde og tilfredshed.

Det i folkekirken herskende "velordnede anarki", der er en realitet med indhold, er en styrke for folkekirken, bl.a. derved, at ingen - som enkeltperson eller organ - kan udtale sig på folkekirkens vegne. "Ordnningen" forudsætter skønsomhed og selvdisciplin hos den til enhver tid ansvarlige minister.

Ud fra den betragtning, at vi ved, hvad vi har, og hvad der er galt med den eksisterende ordning, og da det er umuligt at forudsige konsekvenserne af etablering af nye folkekirkelige organer, findes det mest enkelt og mindst risikabelt at gennemføre en formalisering af den nuværende ordning (udvalgets model 1), hvorved der samtidig kan rettes op på eksisterende skavanker.

Herved vil der kunne sættes klare grænser for ministerens virksomhed, og biskoppernes væsentlige rolle m.h.t. de indre anliggender kan defineres. Begge dele findes ønskeligt og nødvendigt.

En eventuel model 2- eller model 3-løsning vil forpligte ministeren til - ud af hele "det kirkelige landskab" - alene at rådføre sig med et kirkeråd, d.v.s. uden forpligtelse til at høre de teologiske mindretal, der indgår i den rummelige folkekirke, de frivillige organisationer, præsternes eller provsternes organisation eller biskopperne som embedsindehavere eller kollektiv. Et sådant organs repræsentativitet vil derfor kunne drages i tvivl.

Etablering af nyt/nye organ(er) med vidtgående beføjelser f.s.v.a. de indre anliggender og/eller økonomi og administration - primært beføjelser vedrørende de indre anliggende - må forventes i praksis at indebære en løsnelse af forholdet mellem staten/civilsamfundet og folkekirken. Konsekvenserne vil være til størst skade for civilsamfundet, idet folkekirken via sognene/sognepræsterne er det eneste borgernære, offentlige organ, der er tilbage, og idet folkekirken historisk har været en væsentlig del af det grundlag, civilsamfundet hviler på.

Billund den 3. oktober 2013

Til ministeriet for Ligestilling og Kirke,
Frederiksholms Kanal 21,
1220 København K.

Høringssvar vedrørende Folkekirkenes styringsstruktur:

Model 3, tak! - og kun et råd.

Skal andre organer fremover varetage nogle af kirkeministerens opgaver, så de fremover bliver overladt til folkekirken?

Dette spørgsmål er der lagt op til fra et udvalg, der er nedsat til at foreslå en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for folkekirken. Udvalget er nedsat af regeringen med opbakning fra alle folketingets partier.

Udvalget har fremlagt 3 modeller til debat. Model 1 er blot en justering af nuværende praksis. Model 2 er med begrænset kompetence – og model 3 er med en udvidet kompetence. Men hverken model 2 eller 3 er yderliggående.

Jeg foretrækker model 3, der med 25 – 27 forstandige mennesker i et råd + sekretariat har kompetence på både indholds- og økonomidelen. Med model 3 vil der blive tale om et demokratiseringstiltag, der sikrer lokal forankring og spredning af indflydelse (- det er dog ikke let at se de store forskelle på model 2 og 3 med alle de mulige kombinationsmuligheder, der nævnes i oplægget).

Med et Storm P citat kan man sige: "For at finde ud af det, må man først finde ind i det - men har man endeligt fundet ind i det, så er det ikke til at finde ud af!"

Jeg vil dog nævne nogle forhold, jeg anser som fordele ved model 3:

- *Et bredt sammensat organ - folkekirkerådet - får en afgørende indflydelse, der både har kompetence i forhold til indre anliggender og i forhold til økonomi og andre fælles anliggender. Det må give mulighed for et samlet overblik og koordineret stillingtagen til forskellige anliggender, der er fælles for hele folkekirken.*

- *Et råd, der har kompetence både i forhold til indre anliggender og i forhold til fælles økonomi og andre fælles anliggender, vil gøre det særligt naturligt - og af hensyn til den samlede arbejdsmængde mere nødvendigt - at personer uden for organet inddrages i arbejdet med de forskellige emner, som organet skal tage stilling til. Det vil bidrage til at sikre bredde og rummelighed og indflydelse fra frivillige organisationer og kredse.*

- *Med den evangelisk-lutherske forståelse af det almindelige præstedømme og lægfolkets ansvar er det naturligt, at lægfolk har væsentlig indflydelse, både når der er tale om tale om indre anliggender og fælles økonomi. Den nødvendige teologiske sagkundskab samt biskoppernes læremæssige ansvar kan tilgodeses gennem de procedurer, der tilrettelægges for behandling af indre anliggender, før der træffes beslutninger.*

- *Folkekirkerådets kompetencer fastlægges ved lov, og kompetencerne omfatter bl. a. initiativret i forhold til regulering af indre anliggender samt ansvaret for at udforme eller tilrettelægge udformningen af regler, hvorefter rådet afgiver indstilling til ministeren,*

- *Folkekirkerådet får pligt til at høre biskopperne i sager, der berører læremæssige forhold,*

- *Der fastholdes en kompetence og et ansvar hos ministeren, idet ministeren ikke vil være forpligtet til at søge forslag fra folkekirkerådet gennemført ved lovgivning.*

- *Ministeren skal forelægge spørgsmål, der vedrører kultus og ritus for folkekirkerådet, før ministeren tager stilling til dem, og ministeren skal desuden forelægge spørgsmål, der vedrører lovgivning om øvrige indre anliggender for rådet.*

Alt dette – i model 3 - skulle gerne medføre, at staten kan være aktivt støttende og skabe en mere sammenhængende tros- og livssynspolitik. Skabe et livssynsåbent samfund, i stedet for den tendens der synes at være i tiden til at reducere folkekirkens og kristendommens rolle - med den konsekvens, at vi får en stigende sekularisering og anonymisering af folkekirken i forhold til tidens ligegyldighed, googlebudhisme, islam og ateisme.

Mit håb er, at et folkekirkeråd, kan fremme det *livssynsåbne* og ikke det *livssynsneutrale* samfund. Fremme anerkendelsen af, at landets mange forskellige religiøse foreninger og organisationer og livssynsfællesskaber er et gode og en styrke for staten og ikke et problem eller en ligegyldighed, der forvises til det private. Ikke noget med religionen ud af det offentlige rum, tværtimod bør man værdsætte det bidrag, bl.a. folkekirken yder i samfundet.

Det er mit håb, at et folkekirkeråd kan gøre det muligt at argumentere for en majoritetskirkes

særstatus i en statslig religionspolitik, som grundlæggende bygger på internationale konventioner om lighed og lige rettigheder, når det gælder religion.

Folkekirken er en majoritetskirke, der ville have godt af i fællesskab at diskutere, hvordan man kan argumentere redeligt for vores egen særlige plads i det danske samfund, der selvfølgelig skal bygge på princippet om ligeværd og lige rettigheder, også når det gælder religion og livssyn.

Det er ikke en nem argumentation at føre i hus, men det bør gøres, både for kirkens og statens skyld. I nogle tilfælde kan der være saglige grunde til forskelsbehandling, enten af hensyn til en minoritet eller for at varetage en majoritets særlige historiske og kulturelle stilling i samfundet.

I en række konfliktsager er det ikke nødvendigvis sådan, at ligerettighedsprincippet vinder over andre forhold. Rummelighed, frihed respekt for andre er krav man kan og må stille. Ikke blot til flertallet, men også til mindretallet.

Det er således ikke kun majoriteten der skal "bøje af". I værktøjskassen må findes både lineal og elastik. Og det rart at vide, hvor værktøjskassen findes. Derfor model 3 –tak!

"Alle ønsker udvikling, men ingen ønsker forandring", er vist et Søren Kirkegaard citat. En sandhed man af og til møder i debatten om ny struktur. Der udtrykkes angst for øget magtkoncentration og øget politisering af kirken. Det frygtes, at man vil udtale sig om eksempelvis vækstpakker, krigsmateriel og lignende. Jeg deler ikke denne frygt – og der sker jo ingen indskrænkninger eller ændringer på det lokale niveau, Menighedsrådene beholder uændret deres status og autonomi.

I Grundtvigs fædreland har vi et myndigt folk med tradition for frisind og rummelighed, der sikrer, at man fortsat kan mødes om evangeliet uanset politisk eller social observans, men jeg mener, at folkekirkens situation og status i dag viser, at vi har behov for et "fyrtårn" – derfor model 3, tak.

Venlig hilsen
Ole Sørensen,
Søndermarksvej 311,
7190 Billund.

Folkekirkemedlem og tidligere formand for Grene sogns Menighedsråd.

Fra folkekirke til trossamfund - vil en ny ledelsesstruktur betyde en elitær folkekirke?

Den evangelisk-lutherske folkekirke har historisk set altid været en væsentlig del af danskernes identitet og selvforståelse. Folkekirken er som kulturbærende institution noget ganske særligt, som vi alle kan have eller har en mening om.

Måske er folkekirken som et spejl af tidsånden ved at udvikle en ny identitet. Måske er folkekirken ved at udvikle en sådan religiøs og kulturel rummelighed, at folkekirken mister sin egen identitet og selvforståelse?

Selvfølgelig vil debatten i og om folkekirken være et helt naturligt spejl af tiden. Derfor diskuterer vi eksempelvis ligestilling mellem trossamfund. Der er også fokus i menighedsrådene på de mange ressourcer, der bruges på at forvalte personaleledelse og økonomi. Et andet emne er kirkelukninger og muligheden for en bedre tilpasset sognestruktur.

En ny styrelseslov for folkekirken og en økonomi med en mulig omlægning til bloktilskud vil selvsagt også betyde en ændret ledelsesstruktur. Vil folkekirken få egen kirkeforfatning med eksempelvis kirkemøde og kirkeråd, der ligesom en regering kan udtale sig på fællesskabets vegne?

Det forhold, at folkekirken ikke kan foretage selvstændige beslutninger i indre anliggender, kan naturligvis fremme ønsket om en ændret ledelsesstruktur, eksempelvis byggende på en egentlig kirkeforfatning. Folkekirken er selvfølgelig en naturlig del af den udvikling, som samfundet gennemgår. Men i debatten om folkekirkens fremtid må vi ikke lade os forblinde af de mange plusord, som eksempelvis ”moderne og tidssvarende, nutidig styringsstruktur og selvforvaltning”.

Hvis folkekirken med egen kirkeforfatning således bliver herre i eget hus, kan denne ”selvstændiggørelse” af folkekirken så komme til at betyde en elitær folkekirke? Bliver folkekirken på sigt marginaliseret i forhold til den brede folkelige sammenhængskraft og fællesskabsfølelse? Vil folkekirken derfor ikke længere kunne leve op til det at være folkekirke for de mange, men i stedet for bliver en kirke for de få?

Mange medlemmer af folkekirken kommer kun i kirken ved særlige lejligheder som dåb, konfirmation, vielse og begravelse. Men alle disse begivenheder er betydningsfulde øjeblikke, hvor folkekirken når ud til det enkelte menneske. Selvfølgelig er det vigtigt, at folkekirken i vores bevidsthed ikke får præg af velfærds kontor med et særligt moralsk indhold; men at folkekirken fastholder sin trosoverbevisning og sin religiøse identitet.

Danmark er et land, der bygger på et kristent værdigrundlag. Fremad rettet må vi naturligvis også se eller forstå folkekirken som en meget væsentlig del af et flerreligiøst og flerkulturelt samfund. Men i folkekirken må vi holde fast i vores kristne identitet og trosoverbevisning. Vi skal også tænke på hvilken folkekirke, vi ønsker at give videre til kommende generationer – en folkekirke for de mange eller en kirke for de få.

Ole Damkjær, tidligere medlem af menighedsråd og provstiudvalg i Fredericia Provsti

Adresse: Rødtjørnevej 2, Egeskov, 7000 Fredericia, mobil 22 92 29 27

Christina Hyldgaard Jacobsen

Fra: Valby-Vanløse Provsti
Sendt: 17. oktober 2013 11:07
Til: Kirkeministeriet
Emne: (ptp) høringsvar vedrørende styring

Til Ministeriet for Ligestilling og Kirke

Høringsvar vedr udvalget om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for folkekirken.

Det er vores holdning, at der bør arbejdes for en større spredning af kompetencen (først og fremmest den økonomiske i tilknytning til fællesfonden) end tilfældet er nu, hvor den mere eller mindre enevældigt ligger hos kirkeministeren. Det er på tide at udvide den demokratiske tradition i folkekirken f.eks. gennem oprettelse af et nationalt folkekirkeligt råd for den fælles økonomi.

Et folkekirkeligt nationalt råd bør have videst mulig kompetence til at prioritere og tilrettelægge den fælles økonomi.

Økonomi og indre anliggender bør ikke opfattes som isolerede størrelser, der kan adskilles, men er efter vores mening sammenhængende. Derfor bør et nyt nationalt folkekirkeligt råd have en samlet kompetence i forhold til indhold og økonomi. Kirkeministeriets og Ministerens rolle og opgaver må nytænkes i forbindelse med, at der afgives magt til det nye folkekirkelige råd.

Nedsættelse af udvalg, udgivelse af betænkninger bør også fremover høre til i det folkekirkelige råds regi.

Grundtvigsk Forum foreslår i deres høringsvar, at der afholdes af et årligt "folkekirketævne" med deltagelse af bl.a. landets stiftsråd, menighedsråd, de frie folkekirkelige organisationer, biskopper, folketingets kirkeudvalg, kirkeminister samt alle interesserede i øvrigt.

Vi støtter denne tanke. Et Folkekirketævne, hvor der ikke træffes beslutninger, men hvor folkekirkens aktuelle udfordringer diskuteres og gode ideer undfanges i den bredest tænkelige kreds, skal være et inspirationsforum for det nye nationale folkekirkelige råd og andre kirkelige instanser.

Med venlig hilsen
Finn Vejlgård
Provst i Valby-Vanløse provsti

samt følgende provstiudvalgsmedlemmer:
Hans Jørgen Lykkeboe
Carsten Albertsen
Torben Larsen

Claus Juul
Privat: Drosselvej 6
2630 Taastrup

22. oktober 2013

Til kirkeministeren og folketingets kirkeudvalg.

Høringssvar til debatoplæg fra udvalget om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for folkekirken.

En række medlemmer af Taastrup Nykirke Menighedsråd ønsker hermed at afgive høringssvar.

Vi takker for de 3 fremsendte modeller.

Vi vil dog anbefale, at kirkens indre anliggender fjernes fra Folketinget, men overdrages til kirken, således at kirken lokalt træffer beslutning i samråd med egen biskop. Med indre anliggender tænkes på salmebog, liturgi, gudstjenesteordning og den dertilhørende økonomi.

Det er vigtigt at økonomiske beslutninger træffes lokalt. Den lokale kirkelige ligning fastsættes fortsat af de lokale kirkelige myndigheder.

Biskoppen er fortsat valgt og ansat som tjenestemand med funktionstid indtil 70.levår eller når vedkommende inden ønsker at fratæde. Vi ønsker et godt teologisk samarbejde med kontinuitet over tid med mulighed for individuelle muligheder i de enkelte sogne.

Vi ønsker ikke et kirkeråd, idet det blot er en anden form for synode end folketinget.

Claus Juul, formand for menighedsråd, Jørn Balle Larsen, sognepræst,

Thomas Laurberg Vedel, sognepræst, Annie Siebken Brenting, kasserer

Irene Hansen, medlem af mr, Birgit Eckhoff, medlem af mr,

Marianne Rasmussen, medlem af mr, Niels Toftensberg, medlem af mr.

Dorte Omdal

Fra: Carl Aage Clausen <hillestedgaard@mail.dk>
Sendt: 29. oktober 2013 09:07
Til: Kirkeministeriet
Emne: (DO)Fw: høringssvar
Vedhæftede filer: Bem rknings til debatopl eg fra udvalg om en mere sammenh engende og moderne styrings.docx; ATT00001.htm

K re Kirkeministerium!

Da jeg mener vi har en af Danmarks bedste Biskopper, og han har udarbejdet et efter min mening et godt høringssvar, kan jeg personligt helt og fuldt tilslutte mig dette.

Med venlig hilsen

Carl Aage Clausen.

Medlem af menighedsr dsforeningen for Lolland Falster, og medlem af Hillestedes sogn menighedsråd

----- Original Message -----

From: "Steen Skovsgaard" <SSK@KM.DK>
To: "Carl Aage Clausen" <hillestedgaard@mail.dk>
Sent: Monday, October 28, 2013 10:13 PM
Subject: Fwd: høringssvar

K re Carl Aage

Hermed som lovet mit svar!

Kh

Steen

Sendt fra min iPhone

Start på videresendt besked:

Fra: Steen Skovsgaard <SSK@KM.DK<mailto:SSK@KM.DK>>
Dato: 28. okt. 2013 14.36.28 CET
Til: Helle Samson <HS@KM.DK<mailto:HS@KM.DK>>, Henrik Nielsen <HNN@KM.DK<mailto:HNN@KM.DK>>
Emne: høringssvar

K re Helle og Henrik

Vil I ikke se dette høringssvar igennem, som jeg netop har skrevet?

Og hvornår er det nu med høringssvar om åremålsansættelse af biskopper?

Mh

Steen

Udkast

Bemærkninger til debatoplæg fra udvalg om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for folkekirken

Jeg skal indledningsvis nævne, at vi i Lolland-Falsters Stift med stort engagement har debatteret udvalgets oplæg i flere forskellige sammenhænge: Ved debatmødet i Bangs Have den 6. juni - ved et fællesmøde arrangeret af distriktsforeningen af menighedsråd - i rigtig mange af menighedsrådene - i stiftsrådet - på et møde for stiftskontorpersonalet - og endelig også på et møde i teologisk tænketank.

På disse møder har de 6 beskrevne pejlemærker mødt mange positive tilkendegivelser - herunder særligt nr. 2, hvor det hedder: *"Folkekirken skal også efter en eventuel ændring af statens økonomiske støtte have mulighed for at være til stede overalt – og være til stede i tilstrækkeligt omfang...Det er vigtigt, at der både i befolkningstynde og i befolkningstætte områder fortsat findes en forsvarlig præsteligt betjening."*

Jeg hilser med glæde og tilfredshed, at det her understreges, at Folkekirken – vel snart som den eneste institution i samfundet - forstår nødvendigheden af at tilgodese og prioritere de tyndt befolkede områder.

Derudover har jeg flg. bemærkninger til debatoplægget:

For så vidt angår spørgsmålet om et folkekirkeligt organ, der varetager folkekirkens fælles økonomi er jeg på linje med Lolland-Falsters Stiftsråd, som i sin udtalelse giver udtryk for ønsket om og behovet for en demokratisering på området. Det er vigtigt, at der er et større ejerskab til denne del af de folkekirkelige opgaver, og derfor også ønskeligt med en begrænsning af ministerens magt. Ligesom stiftsrådet peger jeg derfor på model 2.b, som en mulighed, den såkaldte enighedsmodel, dog med den ændring, at det gamle budget fortsætter, hvis der ikke kan opnås enighed mellem ministeren og et flertal i det nye fælles økonomiudvalg. Ministeren skal således ikke tillægges en afgørende selvstændig beslutningskompetence ved manglende enighed. Samtidig anbefaler jeg, at økonomiudvalgets kompetencer bliver reelle og gøres så vide som muligt jf. bemærkninger i debatoplægget til model 2a om fastsættelse af rammer ved lov for de retningslinjer ministeren skal fastsætte for organets fastsættelse af budget og regnskab.

Vedr. de indre kirkelige anliggender (liturgi, ritualer, salmebog m.m.), finder jeg det hverken ønskeligt eller hensigtsmæssigt med et særskilt råd. Der vil efter min mening være for få sager at behandle, og der vil være for lang tid imellem. Et sådant kirkeråd vil kunne blive fristet til at bruge tid og opmærksomhed på andre opgaver og dermed komme til at udtale sig om andre spørgsmål, som ligger uden for kirkerådets kompetencer. Ligesom stiftsrådet for Lolland-Falsters Stift er jeg ikke tilhænger af et kirkeråd, som kan udtale sig på folkekirkens vegne. Men jeg er til gengæld bange for, at selvom et evt. kirkeråds opgaver skulle blive klart afgrænset, så vil det næppe kunne undgå at blive tillagt en vægt, som det hverken har eller ønsker at få tillagt.

Jeg mener, at forholdet til staten er eet af Folkekirkens væsentligste pejlemærker, som det også understreges i pejlemærke nr 1. Dette særlige forhold, hvor umoderne, omstridt og problematisk det end kan se ud, er efter min mening med til at sikre folkekirkens og samfundets sammenhængskraft. Selvom den kan kaldes umoderne og udemokratisk, så mener jeg rent faktisk, at vores folkekirkeordning har både en demokratisk og folkelig legitimitet. I folketinget er der – efter sigende – procentvis flere, som er medlemmer af folkekirken end på landsplan. Så folketinget er med andre ord i høj grad repræsentativt for folkekirken, ja, man kan vel med rette hævde, at folketinget har en større demokratisk legitimitet end et evt. fremtidigt kirkeråd, sammensat efter de foreslåede retningslinjer.

Så i spørgsmålet om de indre kirkelige anliggender går jeg ind for model 1, som foreslår at de indre kirkelige anliggender fortsat reguleres ved kgl. resolution eller kgl. anordning, samt at forløbet af processen med udarbejdelse af bibeloversættelse, salmebog, liturgi og ritualer sker ved bred faglig involvering i arbejdet og folkekirkelige høringer.

Her i stiftet har vi drøftet en modificeret model af model 1, som ikke er beskrevet i oplægget, men hvor det sættes som en betingelse, at ministeren samt et kvalificeret flertal (f. eks. $\frac{3}{4}$) af biskopperne er enige, før et forslag kan indstilles til dronningen om autorisation. Hvis der ikke opnås enighed, anvendes de hidtil autoriserede ”sorte bøger”. Det forslag mener jeg i det mindste er en overvejelse værd.

Til slut har jeg lyst til at udtrykke en undren over debatoplæggets indledning, hvor det fremgår, at:
Folkekirkens opgave eller formål som en kristen kirke er at forkynde evangeliet om Kristus som hele verdens frelser.

Her sættes der tilsyneladende lighedstegn mellem opgave og formål. Men iflg. Jesu missionsbefaling (Matt 28) er målet jo at gøre alle folkeslag til Jesu disciple. Og til det formål anvender vi dåb, undervisning og forkyndelse. Det virker forvirrende og indsnævrende at gøre forkyndelsen til målet for Folkekirkens arbejde, når nu formålet er meget større.

Steen Skovsgaard

biskop

BEMÆRKNINGER TIL FORSLAG OM EN STYRELSESLOV FOR FOLKEKIRKEN

NEJ TIL BUREAUKRATISERING AF FOLKEKIRKEN

Folkekirken har uden de store problemer fungeret i mere end hundrede år uden en styrelseslov.

Men Minister for Ligestilling og Kirke Manu Sareen vil nu ændre på dette forhold som nedskrevet i regeringsgrundlaget og skabe et bureaukrati som er helt unødvendigt.

Det er vigtigt at fremhæve, at en styrelseslov med mange juridiske paragraffer ikke er påkrævet på et område, der må anses for ganske velfungerende.

Det er her nærliggende at se på de forfatningsmæssige forhold i Storbritannien, som ikke har en nedskrevet grundlov. Men derimod en tradition udviklet gennem flere hundrede år.

Der er således ikke behov for en nedskrevet styrelseslov.

Minister Sareen skylder at oplyse befolkningen om, hvor mange jurister og andre administrative medarbejdere han vil ansætte og oplyse om øvrige omkostninger ved hans bureaukratisering

Skal der afskediges præster eller skal kirkeskatten sættes op?

I Ministerens kronik i Berlingske Tidende den 15. april sidste år er det mest konkrete udsagn ud over mange politikerord, at det skal være nemmere at lukke kirker. Er det Ministerens vigtigste begrundelse for styrelseslovsforslaget?

Hidtil har det været en vigtig ting for Folkekirken, at ingen kan udtale sig på kirkens vegne. Et forhold som stemmer godt overens med Søren Kierkegaards tese om den enkeltes adgang til et trosforhold. Er det meningen at lave dette om?

Det må undre enhver, at Ministeren vil bureaukratisere Folkekirken, når en indsats for ligestilling på det trosmæssige område er meget påkrævet. Det bør være Ministeren og regeringens politik at sikre, at der er kvindelige rituelle ledere på lige fod med mandlige, som forudsætning for at blive godkendt og anerkendt som trossamfund.

Nej til bureaukratisering af Folkekirken, og ja til ligestilling i trossamfund.

Cand Polit & Civilingeniør

Ejnar Hauberg, Farum

Medlem af Folkekirken

31. Oktober 2013

Bent Jul
Kaldæavej 7,
8653 Them
Tlf: 28408816
bent.jul@pilgrimsliv.dk
31. oktober 2013

Til
Ministeriet for Ligestilling og Kirke
Frederiksholms Kanal 21, 1220 København K

Høringssvar

Demokratisk legitimitet og valgprocedurer bliver udvalgets største udfordring

Kirkerådet skal ikke sammensættes som en stænderforsamling

Befolkningens tilslutning til Folkekirken vil i stigende grad blive afhængig af, hvordan dens styrelse bygges på nutidige former for demokrati. Dette betyder ikke, at Gud er underlagt demokratiske love; men at vi er nødt til at etablere en styringsform, som er enkel, let-forståelig og vel-dokumentert. Den nuværende ordning er uigennemsigtig og til tider selvmodsigende og kan beskrives som en sædvane-reguleret "common law".

For mig betyder dette, at udvalget må arbejde videre med den demokratiske legitimitet, specielt valgproceduren. Det bliver ikke let, for hvor finder vi de lærde eksperter, der på passende visionært og ikke-politisk grundlag kan rådgive udvalget? Tillad mig som interesseret kirkegænger og menighedsrådsmedlem at komme med nogle overvejelser:

Nærhedsprincippet er som formuleret i debatoplægget vigtigt. Det betyder, at de demokratiske processer må tage udgangspunkt i menighedsrådene. Jeg kunne godt have ønsket mig en mere bred folkelig forankring, men anser det - ligesom udvalget - ikke for praktisk muligt.

Reformen må ikke flytte økonomi eller beslutningskompetence fra sognene og provstierne "opad" i hierarkiet til det nye styrende råd. Tvært om bør der flyttes magt og penge "ned" fra ministeriet til et eller flere nye fællesorganer.

Det er vigtigt, at økonomi og kirkelige anliggender (teologi) følges ad. Det skal forstås på den måde, at hvis et kirkeråd påtager sig et ansvar, skal dette ansvar dække både indholdsmæssige og økonomiske konsekvenser. Dette kan fint gå hånd i hånd med, at forhold vedrørende indre anliggender altid placeres i et særligt underudvalg, som fx kan bestå af biskopper og andre lærde, inden der træffes beslutninger.

Et kirkeråd på 27 medlemmer (måske lidt flere), forekommer at være en rimelig størrelse. Det kan afspejle den nødvendige bredde både geografisk, fagligt og kirkeligt. Rådet vil naturligvis kunne nedsætte udvalg og have forskellige eksperter tilknyttet. Det er vigtigt, at rådet får et veldefineret mandat. Dette mandat skal handle om, at rådets opgave er at løse opgaver af *fælles* karakter for at effektivisere det kirkelige arbejde. Rådets mandat skal ikke give mulighed for at etablere sig som en paraply for forskellige kirkelige interesser – ej heller at finansiere disse.

Valgprocedurerne til de nye kirkelige organer skal gentænkes. Den beskrevne valgprocedure er for mig for gammeldags. Det er debatoplæggets svageste punkt.

Det vil ikke være i overensstemmelse med nutidige styringsformer, at valget af rådsmedlemmer foretages ved at lade forskellige kirkelige organer vælge/udpege deres repræsentanter. Det leder tanken hen på tidligere tiders ubrugelige "stænderforsamlinger". Alle må have mulighed for at kunne stille op og blive valg. Der er i et moderne demokrati ikke grundlag for til at visse "stænder" har fortrinsret til visse pladser. Valgprocessen foreslås som sagt gennemtænkt nøjere.

Venlig hilsen

Bent Jul

31. oktober 2013

Bent Jul, Kaldæavej 7, 8653 Them ved Silkeborg, Tlf.: 28408816, bent.jul@pilgrimsliv.dk

Jeg er kasserer i Them menighedsråd, erfaren pilgrim, aktiv kirkegænger og involveret i nutidig kristen spiritualitet.

Dorte Omdal

Fra: Inge Hebsgaard
Sendt: 31. oktober 2013 11:49
Til: Kirkeministeriet
Emne: Høringssvar vedr. styringsstruktur

Ministeriet for ligestilling og kirke

Efter gennemgang af de forelagte oplæg kan vi anbefale at der gøres brug af model 2a. Måske kan et fokekirkeligt organ med 21-23 medlemmer blive t tungt arbejdsredskab.

Med venlig hilsen
Else Kristoffersen menighedsråds medlem
Inge Hebsgaard menighedsråds medlem

Høringsvar fra enkeltmedlemmer af Sct. Pauls Kirkes Menighedsråd, Aarhus til "Debatoplæg om mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for Folkekirken.

Menighedsrådet har ikke vedtaget en fælles udtalelse så udtalelsen dækker kun de medlemmer som har tillkendegivet at støtte udtalelsen se nedenfor.

Vi påskønner et stort og dygtigt arbejde med at analysere og drøfte folkekirkenes nuværende styringsstruktur og mulige senarier for en fremtidig styringsstruktur.

Vi er enige i de pejlemærker, som I opsætter til at vise vejen frem. Vi vil ikke her gå ind på alle disse pejlemærker, men gerne sætte en tyk streg under et for os vigtigt pejlemærke: Rummelighed og frihed.

Vores folkekirke er meget rummelig – nogle af os synes for rummelig! – men det kan vi leve med, fordi vi lokalt kan få og give den frihed, der giver mulighed for at arbejde sammen. Men vi ser i øjnene, at hvis folkekirken får et organ, der stikker kursen af, så kan den frihed meget let begrænses.

Vi ved, at udvalget ønsker rummelighed og frihed, og vi erkender, at der i både model 2 og 3 ikke lægges op til et folkekirkeråd, der har mandat til at afstikke kursen fremover. Men vi er nervøse for, at et i udgangspunktet vejledende råd efterhånden vil få tillagt eller tiltage sig magt. (Indre anliggender vil blive drøftet – journalister vil ringe for at høre, hvor vejen går fremover – og så ligger det snublende nær at antage, at et flertal mener – og dér går vejen!)

Derfor ønsker vi ikke noget kirkeråd. Vi kan da sagtens se, at det på mange måder ville være en naturlig vej at gå; men vi ser også i øjnene, at den vej i vores folkekirkelige situation kan blive en farlig vej for åndsfriheden.

Derfor kan vi ikke gå ind for model 2 og 3, når det gælder styring af folkekirkenes indre anliggender.

Vi ønsker model 1 - en bevarelse af nuværende ordning med den ændring, at kirkens biskopper har høringsret.

Når det drejer sig om styring i økonomiske spørgsmål, så har vi ikke nogen klar holdning til, hvordan disse skal styres.

Hvis resultatet af høringen og jeres slutdrøftelse skulle blive en indstilling af model 2 eller 3 til kirkeministeren, da har vi et ønske om, at de valgte 12 til 14 læge medlemmer ikke vælges på stiftsplan, da mindretallet i hvert stift så ikke vil blive repræsenteret, uanset, om det er et lille eller et stort mindretal – og hvis man forestiller sig, at det er de samme grupperinger i folkekirken, der er i mindretal i alle stifterne, så vil det mindretal ikke blive repræsenteret i det hele taget. Det ville være anderledes, hvis alle 12 – 14 læge medlemmer skulle vælges i en pulje efter en forholdstalsmetode.

Vi ønsker fortsat god arbejdslyst.

Venlig hilsen, fra enkeltmedlemmer af menighedsrådet ved Sct. Pauls Kirke Aarhus.

Finn Bruun Ravnsbæk, Peter Morthorst, Johanne Markvart, Karsten Andersen, Flemming Baatz Kristensen og Georg Kjeldsen

Høringsvar angående forslag om forfatning for Folkekirken

Høringsfrist 31.10 2013

Til Kommissionen og Folketingets kirkeudvalg

"Vi, undertegnede, mener ikke, der skal laves et kirkeråd i den danske folkekirke. Staten skal understøtte kirken i dens mangfoldighed, men ethvert kirkeråd vil betyde, at magten samles et sted og hos nogle ganske få indflydelsesrige kirkefolk. Kirken er derimod de lokale menigheder, støttet af provsti og biskop, understøttet af staten og de over 160 års sædvane for at lytte og høre alle dele af kirken er det bedste redskab til at bevare en rummelig folkekirke og et godt forhold til staten."

Poul Joachim Stender, sognepræst Kirke Saaby
Else Agergaard, Esbjerg kommunes skolevæsen
Tine Ravnsted-Larsen Reeh, professor i kirkehistorie
Benedikte Vejlbj Baggesgaard, sognepræst Ovsted
Brynhild Tophøj, RAMS
Peter Søgaard, religionspædagogisk konsulent i Ribe stift
Solveig Paabøll Andersen, sognepræst Billund-Grene
Torkild Jensen, Sognepræst Vester Åby
Knud Erik Kristensen, sognepræst Munkebo
Jakob Køhn Andersen, sognepræst Hørning
Thomas Møll Bramming, gymnasielev
Rasmus H.C. Dreyer, phd stipendiat Københavns universitet
Stine Munch, sognepræst Københavns domkirke
Jette Langgaard, sognepræst Thyregod

Carsten Mulnæs, sognepræst Lillerød

Steffen Ravn Jørgensen, domprovst Helsingør

Nana Hauge, Valgmenighedspræst Høve Havrebjerg

Kirsten Overgaard Dissing, tidl. valgmenighedspræst Bering

Vibeke Fongen, keramiker

Ole Bak Piekut, sognepræst Vester Skerninge

Søren Hviid Petersen, lektor SDU

Lars Christiansen, phd. lærer
Claus Egelund, sognepræst Højer
Kristen Skriver Frandsen, Konstitueret sognepræst
Jonas Zuscke, HF-elev
Lars Bollerslev, lærer Vittenbergskolen Ribe
Elise Lind Balslev, sognepræst Bramming
Ole Madsen, sognepræst Vilslev
Anders Kjærsg, sognepræst Nr. Søby
Vibeke Budtz Svendsen, lærer Svendborg
Kåre Egholm Pedersen, Sognepræst Vejlbj
Torben Bramming, sognepræst Ribe domkirke og Seem kirke
Bente Bramming, Museumsinspektør Ribe kunstmuseum
Mette Marslund, Tidligere Valgmenighedspræst Vejstrup
Anne Marie Lilleør, Lærer
Marianne Wagner, sognepræst Mo
Merete Bøye, konstitueret sognepræst
Frank Hoffmann Sørensen, tekniker
Erik Nørkjær, kordegn Rind-Kollund pastorat
Simon Stubkjær, sognepræst Sct. Katharinæ Ribe
Hans Hauge, lektor Århus Universitet
Thue Kjærhus, forstander Røndshoved
Jakob Holst, Konstabel
Pia Risom, lærer Vittenbergskolen
Søren Uldum
Karin Friis Plum, sognepræst Skelager
Thomas Aallmann, sognepræst Thurø
Karina Aallmann, sygehuspræst Svendborg
Mette Frydendal Tarpensen, sognepræst Gjesing

Christian Egander Skov, Phd. stipendiat Århus Universitet

Martin Ravn, Københavns universitet

Kristine Krarup, Københavns universitet

Marie Høgh

Katrine Winkel Holm, redaktør

Karen Horsens, tidl. domprovst

Elisabeth Krarup

Søren Krarup, tidl. sognepræst

Robert Landeværn Ryholt, sognepræst Roum

Vibeke von Oldenburg, sognepræst Sottrup

Henning Ipsen, formand Havrebjerg valgmenighed

Helga Ipsen, kasserer Havrebjerg valgmenighed

Hans Bitsch-Larsen, menighedsrådsmedlem Sct. Catharinæ kirke Ribe

Grete Becker Christensen, Menighedsrådsformand Sct. Catharinæ kirke Ribe

Lise Trap, sognepræst Kirke Eskilstrup

Mona Kruse Bernbom, menighedsrådsmedlem Sct. Catharinæ kirke Ribe

Per Ole Gert Jensen, Vester Broby menighedsråd

Grethe Rigmor Madsen

Henrik Charles Vester, Sorø Menighedsråd

Christen Galsgaard, direktør Sorø

Thomas Kallenbach, direktør Haderslev

Mariane Schiøtt Eliassen, Valgt kasserer ved Sorø Klosterkirkes menighedsråd

Tove Christensen, Formand for Vester Broby Menighedsråd

Karsten Bjerreskov Farup, Sognepræst i Herstedvester

Agnete Raahauge, sognepræst Hørup

Anders Raahauge, Journalist

Eva Riis, sognepræst Vojens

Knud Riis, sognepræst Lintrup og Sdr. Hygum

Jakob Sandal, sognepræst Husby Thorsminde

Tage Kristian Kristensen, sognepræst Sædden

Majken Frost, tidl. sognepræst Hornshyld

Niels Frost, tidl. læge

Margit K. Schelde, formand for Sorø sogns menighedsråd

Lis Dam-Jensen

Thorolf Jakobsen, formand Dansk Kirkekomité i Oslo

Morten Brøgger, Sognepræst Kirke Stillinge og Hejninge sogne

Inger Brøgger, gymnasielærer

Claus Thomas Nielsen, sognepræst Stauning
Lars Berg Thomassen, Sognepræst i Odder
Elsa Aastrup, fhv organist
Valdemar Aastrup, pastor emeritus
Morten Rydal, sognepræst Dølby
Lis Samuelsen, Sognepræst Sorø Klosterkirke
Jesper Bacher Sognepræst i Tirsted-Vejleby-Hillested-Skørringe pastorat,

Anna Grethe Christensen, Sognepræst i Aal sogn
Torsten Dam-Jensen, sognepræst Osted og Allerslev
Troels Bak Stensgaard, sognepræst Vestervang sogn Helsingør
Margrethe Horstmann, konstitueret sognepræst
Anders Lundbeck Rasmussen, sognepræst Dreslette-Helnæs pastorat
Anders Frederiksen, sognepræst Slaglille-Bjernede-Alsted-Fjenneslev
Kristian Østergaard, sognepræst Sorø Klosterkirke
Jan Unold, sognepræst Gråsten-Adsbøl-Kværs
Thomas Beck, hærprovst
Anne Kjestine Petersen, Medlem af menighedsråd Hammel og fhv. seminariелеktor
Anne-Marie Pabst Jensen
Ole Brehm Jensen, tidl. hærprovst
Lene Mønsted, tandlæge
Mads Mønsted, sognepræst Eckernförde
Sten Krarup, tidl. major
Dorte Elsner, Augustenborg Meningshedsråd
Thorkil Sohn, formand for menighedsrådet i Husby Sogn
Heidi Kasper Hansen, Sognepræst i Herfølge
Kirsten Høg, sognepræst i Nim, Underup og Føvling.
Anders Frost, direktør Aalborg
Anne Hesseldahl Lyster, organist Broager
Jens Lyster, dr.theol.h.c, Broager
Per Haugaard, Augustenborg
Henrik Frost, København
Jesper Langballe, tidl. sognepræst
Christian Langballe, folketingsmedlem
Christian Munch, sognepræst Nustrup
Anne Sofie Munch, sognepræst Højrup og Gram
Mikael Kai Henriksen, lærer Århus
Birte Holm, tidl. sygeplejerske
Christina Phillipstatt Schwencke, sognepræst Grenå
Peter Danielsen, sognepræst Rimsø
Charlotte Loch, sognepræst Grimstrup
Sussie Nielsen, kirkesanger Sandager
Rolf Skat Henriksen, Lærer
Steffan Lamhauge Hansen, studenterpræst Københavns universitet
Kasper Støvring, phd. kommentator
Victor Greve, sognepræst Frederiksstad og Bedsted
Henrik Gert Olsen, sognepræst Særslev
Bendicht Mader, sognepræst i Tårs

Jesper Krarup, lærer Højer
Mikkel Crone Nielsen, frimenighedspræst Ryslinge
Frits Erik Jensen, Sognepræst i Harring-Stagstrup Pastorat

Aars, den 31. oktober 2013

Til

Udvalget om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for folkekirken.

Bemærkninger til debatoplægget fra Erik Madsen og Mogens Brinck, Aars Sogns Menighedsråd .

Udvalget peger på, at der oprettes et nyt **Folkekirkeråd** (ca. 25 medl., bestående af gejstlige og læge (flest) medlemmer), et slags rådgivningsorgan, som ministeren skal høre i sager vedr. Folkekirkens indre anliggender; Folkekirkerådet tænkes udstyret med formaliserede kompetencer og initiativret, herunder til at foreslå ny lovgivning. Hvis dette gennemføres, så suppleres ministerens regulering af kirkens indre anliggender med en ny potentielt stærkere interessegruppe. For at dette skal blive en succes er det nødvendigt, at Folkekirkerådet ikke politiserer, men i stedet bliver præget af kirkelig ekspertise. Folkekirkerådet bør ikke blive en politisk platform for særinteresser, men et rådgivningsorgan, som skal styrke Folkekirken.

Konklusion vedr. nyt **Folkekirkeråd**: Man bør i forslaget til et sådant råd sørge for, at dets kompetencer (rådgivningsvirksomhed, initiativret mv.) formuleres således, at der i Folkekirkerådet arbejdes efter en fælles målsætning uden at man skaber et nyt politisk organ.

Udvalget foreslår en mere demokratisk baseret styring af fællesudgifterne via **et økonomiudvalg eller en økonomibestyrelse**. Synspunktet er, at de fleste af fællesudgifterne dækkes af landskirkeskatten, hvorfor der også bør være en demokratisk styring via et folkeligt organ, hvis sammensætning kunne følge samme principper som Folkekirkerådet.

Økonomibestyrelsen skal erstatte budgetfølgegruppen. Den må derfor forsynes med kompetencer til at fastlægge forbrug og finansiering.

Konklusion vedr. **økonomibestyrelse**: Man bør i retningslinjerne for økonomibestyrelsen formulere hvilke forpligtelser, som man har ansvar for bl.a. forpligtelserne svarende til præstestillinger og pension, efter hvilke principper man skal understøtte videreuddannelser, hvorledes bør udligningsordninger udformes mv. Retningslinjerne bør også give økonomibestyrelsen ret til at komme med forslag til at fastsætte landskirkeskatten. Rammerne for økonomibestyrelsens virke bør være sådan, at ministeren har mulighed for at følge økonomibestyrelsens forslag.

Med venlig hilsen

Erik Madsen

Medlem af Aars Sogns menighedsråd

Mogens Brinck

Formand for Aars Sogns Menighedsråd

Kirkeministeriet

Nr. Bjert, 30. oktober 2013

Høringssvar vedr. debat oplæg om en mere moderne styringsform for folkekirken.

I forbindelse med ændringen af folkekirkenes styring og overordnede organisering, er det centralt at have målet for øje. Vi ønsker en kirke som i sit virke omfavner samfundet i tiden og konstant lever med og udvikler sig i den virkelige verden. En kirke, hvor der er frihed og tryghed til at være, uanset tilknytning.

Kirkens rolle i dag er i højere grad at tilpasse sig samfundet og ikke, omvendt, som før i tiden.

Den fremtidige organisering skal derfor medvirke til at fastholde den bredde og rummelighed der er i nutidig forkyndelse som en styrke, og samtidig sikre, at anvendelsen af de økonomiske midler og organisering bedst muligt tilpasses menigheden og dens vilkår. Det er derfor også vigtigt, at menigheden har en væsentlig indflydelse når det gælder indre anliggender og fælles økonomi.

Udvalgets 6 pejlemærker eller principper er i denne sammenhæng meget vigtige, idet alle tjener de elementer, der skal kunne omfavnes af den nye styringsform.

Den folkekirkelige struktur har, om man så må sige det, udviklet sig fra bunden og opad - ændring i menighedsrådsloven og senest provsternes arbejdsvilkår. Derfor er det naturligt, at vi med nutidens krav til klarhed og effektivitet ser på den restende del af organisationen. Ikke mindst er det vigtigt, at den nye struktur bibringer folkekirken en (nytte)værdi og medvirker til hurtigere beslutninger og en smidigere ageren samt skaber synlige resultater for alle 2200 menigheder. Afstanden fra menighed til råd/organ skal vær kort. Udvalget bør derfor påse i sit videre arbejde at sikre, at forslaget skal omhandle meget klare og tydelige mål, opgaver og kompetencer for de involverede.

Indre anliggender

Udvalget foreslår, at der skal nedsættes et permanent kirkeråd til varetagelse af de indre anliggender. Det er dog tvivlsomt om der i realiteten er dette behov, om der i

Jan Faldt Bentsen
Jan@Bentsen.at

Rugmarken 20 6000 Kolding
75 51 01 01 mobil 20 14 14 54

virkeligheder er sager og opgaver nok til et sådant permanent organ. Det kommer vel meget an på hvilke opgaver, der i det endelige forslag vil ligge her.

Det er vores opfattelse, at model 3 for indre anliggender vil være den rigtigste af de foreslåede modeller, idet den efter vores opfattelse i høj grad tjener et evangelisk-luthersk grundlag om, at det er folkets og menighedens kirke. Med denne model ser vi således også, at dette kan føres ud praksis. At valget er model 3 og ikke model 2 underbygges med at præsternes vilkår, uddannelse og stillinger om noget er et fundament i en folkelig kirke.

Økonomi og fælles anliggender

Indledningsvis er det vores opfattelse, at statens tilskud til folkekirken bør omlægges. Det er efter vores opfattelse ikke rimeligt, at skatteborgere ufrivilligt medvirker til at støtte en anden trosretnings præstelønninger og pensioner, selvom om dette princip, som vi opfatter det, er af historisk oprindelse fra Statens ekspropriation af bønderns land til præstens husholdning. Derfor bør statens tilskud omlægges til formål som tjener landets borgere generelt, men samtidig udtrykker den klare støtte til folkekirken jvf. grundloven §4. Det kunne eksempelvis være registreringer som foretages af kirken på vegne af offentligheden samt andre fælles opgaver samt bevarelse af folkekirkelige bygninger.

Med det for øje at sikre de i indledningen nævnte præmisser, finder vi udvalgets forslag til model 3 "et økonomisk organ", som bedst egnet af de foreslåede. Der er ikke nogen tvivl om, at vi bør se på en konstellation fra model 2, 2a og opefter. Imidlertid ser vi, at model 3 giver en større mulighed for at skabe en effektiv arbejdsform. Man vil ikke nødvendigvis hænge fast i længere forhandlinger mellem ministeren og "det økonomiske organ". Denne anbefaling skal ses i sammenhæng med, at det foreslås fastlagt i økonomiloven hvordan statens tilskud skal anvendes. Det antages, at det økonomiske organ skal arbejde og bestræbe sig på at fastholde ministerens og folketingets incitament i forbindelse med fremtidige tilskud, i henhold til grundlovens §4.

Sammensætning af råd/organ

Sammensætningen af kirkerådet bør i højere grad tilpasses en 50/50 fordeling lægfolk/gejstlige, eventuelt ved at fravælge provstiudvalgenes/stiftsrådernes repræsentanter. Antallet af medlemmer bør kunne reduceres. Det er imidlertid meget vigtigt, at bisperne fortsat spiller en central rolle/tilknytning. Som nævnt tidligere er det tvivlsomt om rådet skal mødes permanent eller om det kan indkaldes "ad-hoc".

Jan Faldt Bentsen
Jan@Bentsen.at

Rugmarken 20 6000 Kolding
75 51 01 01 mobil 20 14 14 54

Sammensætningen af "det økonomiske organ" kan vi tilslutte os som foreslået.

Generelt set ville det være en fordel om folkekirken kunne samles i et råd, som både omhandlede indre anliggender og økonomiske og fælles forhold. Det vil forkorte beslutningsgange og gøre arbejdet mere effektivt. Imidlertid ville det kirkelige råd og det økonomiske organ have meget forskellige opgaver og på forskellige tider. I praksis ser vi en mulighed i, at medlemmerne i "det økonomiske" råd udgør det samlede antal medlemmer af begge råd, hvor der så kun er et mindre antal, som foreslået ovenfor, der også deltager i det kirkelige råds ad hoc møder. Kompetencefordelingen kunne skifte afhængig af hvilket råd/organ man sidder i. Således, at når der drøftes økonomi og fælles anliggender kunne det være at der var nogle med kirkerådskompetencer, der ikke nødvendigvis var til stede på alle møderne.

For bl.a. at sikre inspiration, nytænkning og at medlemmer ikke sidder "fast" i råd/organ, bør medlemskabet være tidsbegrænset og uden mulighed for genvalg. Fx til 8 år, svarende til 2 valgperioder for menighedsrødder. Samtidig bør halvdelen af rådet/organet være "rullende" udskiftning. Dvs. at man er på valg skiftevis, med det formål at sikre videreføring af praksis og kompetencer.

Kirken er den enkelte i fælleskabet

Den danske folkekirkes styrke ligger i vores bredde, vores frihed til at være og til at forkynde evangeliet. Der er ikke nogen enkelt person eller udvalg eller andet organ, der repræsenterer eller har mandat til at udtale sig på folkekirkens vegne. Den er os alle. Med etableringen af de nævnte råd åbner der sig en meget stor risiko for, at der nu skabes et eller to organer, hvis medlemmers udtalelser, uanset vilje ville kunne opfattes som repræsentant for folkekirken af offentligheden (pressen). Og udtalelserne vil kunne tages for gældende. Det anbefales derfor udvalget at sikre, i sit endelige forslag meget klare regler for kommunikation med offentligheden.

Klare mål og forventninger

Opbygningen af en ny struktur og organisation er blot et middel, og det må ikke skygges for målet. Udvalget bør derfor påse i sit videre arbejde, en overbevisende tænkelig nytteeffekt af det endelige forslag. Gerne målbar, hvor det er muligt.

Konklusion

- Menigheden bør have en væsentlig indflydelse når det gælder indre anliggender og fælles økonomi
- Indre anliggender, model 3, med oprettelse af et ad hoc kirkeråd, som skal tilpasses 50/50 lægmænd/gejstlige
- Statens tilskud skal omlægges
- Økonomi og fælles anliggender, model 3
- Optimalt med et råd/organ, hvor nogle arbejder parallelt ad hoc på indre anliggender og andre på økonomi/fælles forhold, afhængig af kompetencer
- Medlemskab for råd/organ skal være tidsbegrænset og med rullende udskiftning
- Den nye struktur skal bibringe folkekirken nytteværdi
- Der skal opsættes klare forventninger, tydelige mål og kompetencer

Med venlig hilsen

Lena Bentsen

Jan Faldt Bentsen

Jan Faldt Bentsen
Jan@Bentsen.at

Rugmarken 20
75 51 01 01

6000 Kolding
mobil 20 14 14 54

Skagen, den 29. oktober 2013.

Ministeriet for Ligestilling og Kirke.

Høringsvar vedr. debatoplægget fra

Udvalget om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for folkekirken.

Bemærkninger til kommissoriet:

Med anvendelse af orden *sammenhængende* og *moderne* lægger kommissoriet op til, at udvalget gerne kunne tænke **ud** af de 160 års forløb med folkekirkenes små, begrænsede og sendrægtige tilpasninger til de væsentlige mere omfattende ændringer strukturelt og demokratisk, som det danske samfund 'udenom folkekirken' har gennemløbet.

Derfor forekommer udvalgets debatoplæg relativt begrænset i henseende til kreativitet. Men det er sikkert også udtryk for, hvad der kunne skabes enighed om i udvalget.

Bemærkninger til udvalgets model-skitser:

Helt grundlæggende er vi af den opfattelse, at det ikke er foreneligt med almindelig demokratisk tankegang, at vi i Danmark har en Folkekirke, hvor medlemmerne ikke har mulighed for at øve indflydelse gennem et folkevalgt, demokratisk organ på det helt overordnede beslutningsniveau. Folketing og regering – og dermed ministeren – har enekompetencen for alle forhold vedrørende Folkekirken. Ikke bare med hensyn til økonomiske forhold, men også i forhold til trosanliggende, hvis det endelig kommer dertil.

Årsagen hertil er som bekendt, at man med Grundloven i 1849 gik fra Statskirke til Folkekirke uden løftet om en forfatning for Folkekirken i Grundlovens § 66 nogensinde blev gennemført.

Med denne vores grundlæggende holdning må præferencerne helt naturligt gå i retning af debatoplæggets 'model 3' både med hensyn til Folkekirkens indre anliggender og Folkekirkens fælles økonomi og fælles anliggender.

Imidlertid er disse modeller ikke tilstrækkeligt vidtgående til at opfyldes vores ønske om et overordnet demokratisk organ, der kan styre alle forhold vedrørende Folkekirken – uden ministerens indblanding.

At udvalget ikke har en sådan 'model 4' med i debatoplægget, kan muligvis skyldes, at det efter udvalgets opfattelse ligger uden for kommissoriet. Men skal Folkekirken kunne agere som folkets kirke, hvor medlemmerne har reel indflydelse på alle forhold vedrørende kirken, må den være fri af en statslig forvaltning.

Vi ser derfor gerne at udvalget overvejer en mere vidtgående model, der tager udgangspunkt i intentionerne med Grundlovens § 66 og opstiller et forslag til forfatning for Folkekirken, der ophæver enevældens magtstruktur og overdrager hele styringen af Folkekirken til et demokratisk valgt organ.

Med venlig hilsen

Medlemmer af Skagen menighedsråd:

Alice Petersen, menighedsrådets kontaktperson

Lene Neumann

Evald Lynggaard

Arne Waage Beck, næstformand i menighedsrådet og i Frederikshavn provstiudvalg

Arne Ehrenreich, formand for menighedsrådets kirkeudvalg

FOLKEKIRKENS STRUKTUR - INDLÆG I DEBATTEN

Forslag til ny organisation og valgstruktur
v/ Peter Ruben Larsen, Molsvej 123, 8400 Fæmøller

Forslaget til ny organisation og ny valgstruktur er illustreret i vedlagte PowerPoint diagrammer. Forslaget bygger på samme forudsætninger som kommissionens forslag, men er ”tænkt ud af boksen” som et alternativ til kommissionens 3 modeller.

NY ORGANISATION

Forslagets hovedretningslinier

er, at beslutningskompetencen skal ligge hos de, der har de bedste kompetencer og det overordnede ansvar.

Bindingerne til kongehuset, politiske partier, folketinget og ministeriet

opretholdes, men de praktiske opgaver flyttes til en organisation, der ledes af Folkekirken. Organisationen varetager såvel økonomiske som indre anliggender.

Folkekirkens centrale administration

vil således i vidt omfang overtage det nuværende kirkeministeriums opgaver, evt. ved overflytning af en del af embeds-værket.

Der skabes herved kortere kommando- og kommunikationsveje.

Administrationen hører hjemme i Folkekirken.

Forslaget har ikke til hensigt at ændre på lokal selvbestemmelse i menighedsråd, provsti- og stiftsråd.

Folkekirkens centrale embedsværk

foreslås opdelt i 3 sektioner:

- Kirkepersonale,
- Indre anliggender/Kirkens liv,
- Økonomi/Kirkedrift/Fællesfonden.

Hver sektion ledes af en direktør (kontorchef), der har reference til bispekollegiet.

Sektionernes arbejde afstemmes med folketing/ministeriet ved høringer og udvalgsarbejde.

Ministeriet tillægges påtaleret og evt. vetoet i foruddefinerede principielle forhold.

(Ministerens myndighed er principielt den samme ved en vetoet, men forretningsgangen er vendt om, så det er kirkens beslutninger, der forelægges ministeren.)

Lægmands, andre kirkesamfunds og kirkelige frivillige organisationers indflydelse sker ved høring og deltagelse i udvalgsarbejde.

Lægmands elementet foreslås varetaget af Landsforening af menighedsrådsmedlemmer, der er valgt blandt menighedsrådsmedlemmer. Organisationen tilrettes til denne ”nye” opgave.

Lægmands indflydelse sker fortsat gennem provsti- og stiftsudvalg i regionale spørgsmål.

Bispekollegiet

er ifølge forslaget Folkekirkens øverste organ. Bisperne foreslås ansat på åremål, f.eks. i 8 års perioder, med mulighed for genvalg. Ved ændring af valgstrukturen (se nedenfor) er det

menighedsrådsmedlemmerne, der vælger stiftets biskop. Herved vil biskopperne givet repræsentere et bredt spektrum af folkekirkens interessegrupper.

Bispekollegiet foreslås organiseret på samme måde som en bestyrelse. Beslutninger træffes i almindelighed ved flertalsafgørelser. Forud definerede principielle beslutninger træffes i samråd med ministeriet.

Det er tanken, at Folkekirkens mangfoldighed skal gennemsyre kirkens ledelse, ikke at der skal vælges et enevældigt organ, som diktatorisk udtaler sig på kirkens vegne. Provsters, præsters og menighedsråds selvbestemmelse skal opretholdes.

Formålet med at samle den fælles administration i kirken under ledelse af en direktion (kontorchefer) er, at frigøre bisperne for mest muligt administrativt arbejde, så bispens virke koncentrerer sig om kirkens indre anliggender – LIV og VÆKST, herunder deltagelse i møder og virksomhed i stiftet på sogneniveau. Modellen skal give mulighed for at bisperne får råderum til at medvirke aktivt til og styrke indsatsen for, at Folkekirkens medlemmer bliver en *"menighed, et fællesskab af mennesker, der stiller sig under evangeliets ord og lader sig lede af dette i deres liv uden at være bundet til et bestemt sted eller bestemte personer."*

Der er brug for, at kirken og dens medlemmer "... ifører sig det nye menneske, der er skabt i Guds billede til at leve et liv i den fromhed og retfærdighed, som hører sandheden (Kristus) til".

VALGSTRUKTUR

Strukturens udgangspunkt har til hensigt at afspejle tesaerne i den Lutherske Reformerte Kirke. Menigheden, defineret i bred forstand, er folkekirkens medlemmer, der har demokratisk mulighed for at vælge menighedsrådene.

Menighedsrådenes valgindflydelse udvides, så de deltager direkte i valget af bisper og provster efter nærmere fastsatte regler. Som hidtil vælger menighedsrådsmedlemmerne præster, provstiudvalg og stiftsråd og medlemmer til Landsforeningen af Menighedsråd.

Den demokratiske indflydelse er herved synlig og menighedsrådene er fuldt ud medbestemmende i forhold til valg af de personer, der har indflydelse på kirkelivet i lokalområdet og på landsplan.

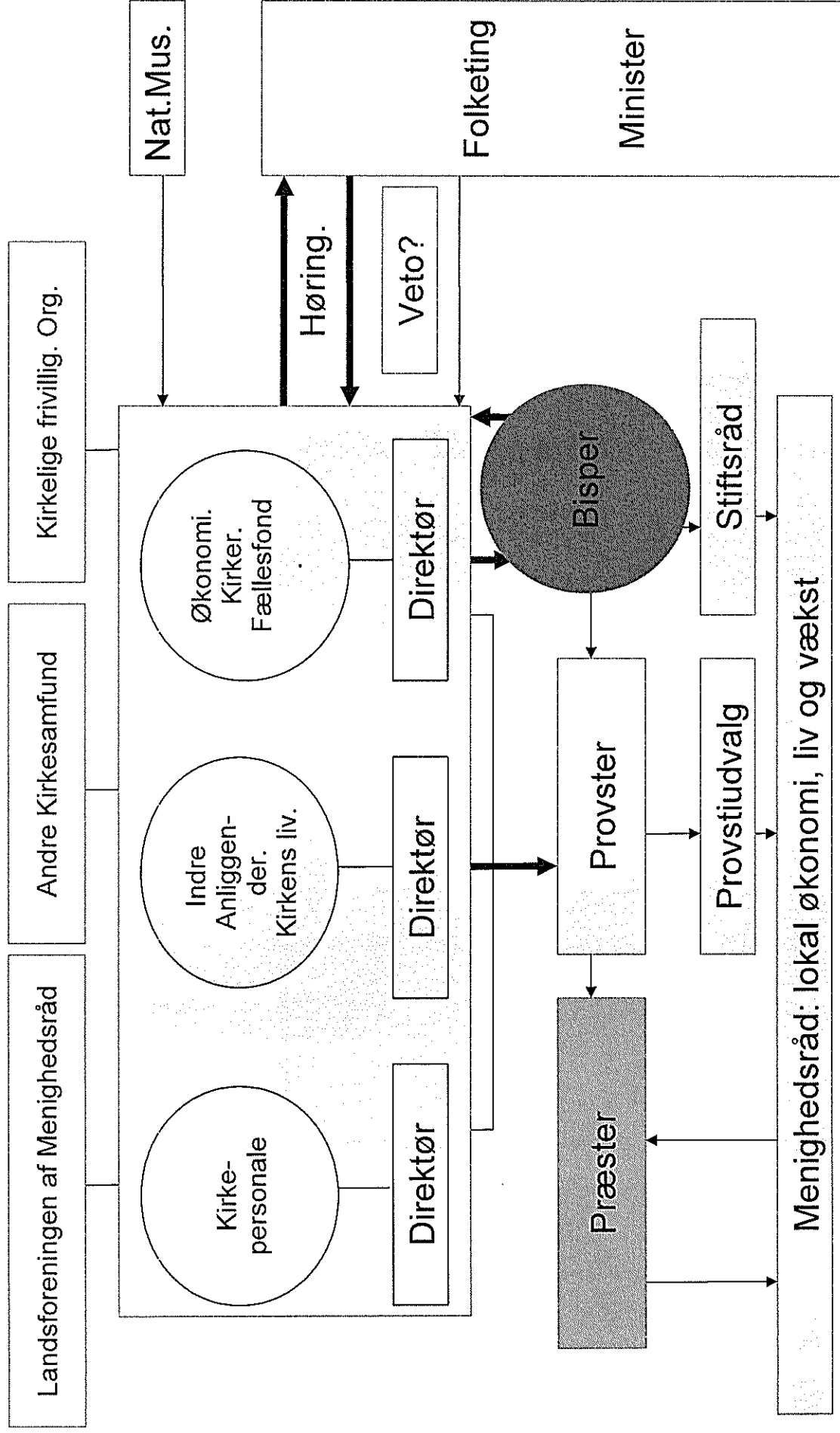
Afslutning

Der kan givet rettes mange indvendinger mod og megen kritik af nærværende forslag. Dette er naturligt, når forslaget stilles af en lægmand uden dybgående viden om de nuværende procedurer og arbejdsvilkår. Men når der bortses fra selvfølgeligelige meningsforskelle, bestyrker dette netop hovedtesen: Det er de, der har de rette forudsætninger og kompetencer, der skal træffe de nødvendige beslutninger.

29.10.2013

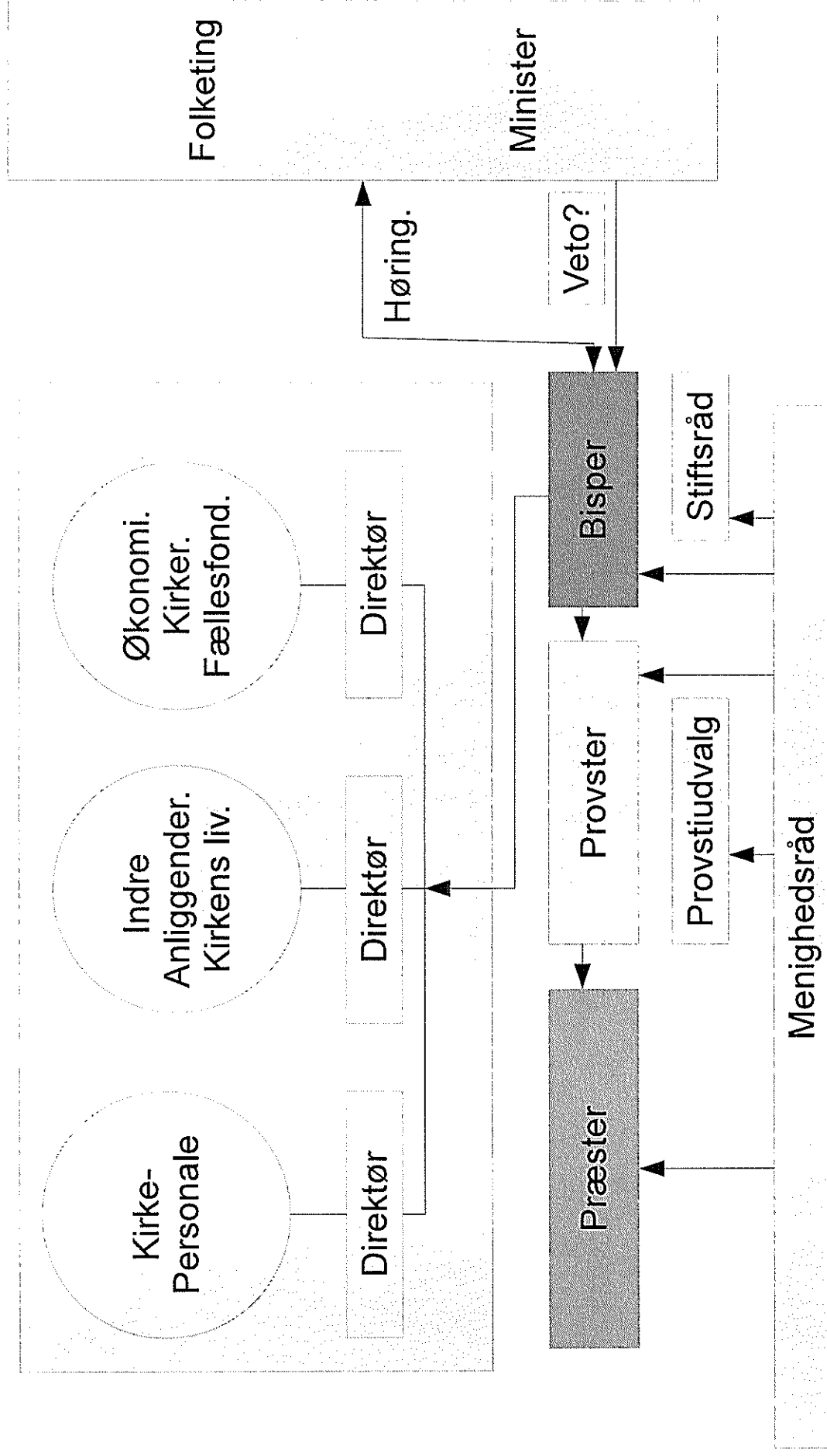
Peter Ruben Larsen

Folkekirkens struktur – Indlæg i debatten - Organisation

Bisperne er øverste ledelse Provsterne videreformidler ledelsesbeslutninger Lægmands indflydelse kanaliseres gennem LAM

Folkekirken struktur – Indlæg i debatten - Valgstruktur

Ministeriet for Ligestilling og Kirke

Høring om folkekirkens fremtidige økonomi og styring

Simmelkær, d. 29. oktober 2013

Folkekirkens formål er at være ramme om forkyndelsen af evangeliet. Al anden virksomhed kommer i forhold her til i anden række, uanset hvor velmente tiltagene ellers kan være.

Forkyndelsen af evangeliet er en sag mellem præsten og menigheden. Forkyndelsen styrkes ikke af en stærk organisation.

Imidlertid findes der inden for den danske folkekirke en række velmenende mennesker, der gerne vil spænde folkekirken for andre gode sager, f.eks. kamp mod abort, integration af indvandrere, klokkeringning for klimaet, bygning af moske til muslimerne og andre ædle formål.

Disse sager er imidlertid principielt ikke folkekirkeanliggender, men alment politiske anliggender.

Ved at oprette et styrende råd for folkekirken med større eller mindre kompetance skaber man en platform, hvorfra man kan udtale sig på folkekirkens vegne. Uanset at dette ikke er meningen, vil det ske i en række fremtidige sager af tilsvarende art som de nævnte eksempler. Dette vil medføre, at folkekirken får en politisk stemme, som den har været afskåret fra at have før, hvilket vil være højst uheldigt for dens primære formål, nemlig at være ramme om forkyndelsen af evangeliet om syndernes forladelse for alle, også alle dem med de forkerte meninger.

Derfor vil den rigtige løsning på folkekirkens styrelse være at lovfæste den nuværende ordning. Det vil sikre præsternes forkyndelsesfrihed og beskytte kirken mod at blive erobret af aktivister på den ene eller anden fløj, hvilket ellers med usvigelig sikker hed vil ske.

Med venlig hilsen

Jon Ravnholt Ovesen

medlem af Simmelkær menighedsråd

Hodsagervej 39, Simmelkær

7451 Sunds

Ministeriet for Ligestilling og Kirke
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
København K

Hobro oktober 2013

Høringssvar
til
**udvalget om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur
for folkekirken**

Undertegnede som er tilknyttet Hobro Kirke, enten som menighedsrådsmedlemmer eller ansatte ved kirken, ønsker at fremsætte følgende høringssvar og anbefaling til det videre udvalgsarbejde:

Vi støtter tanken om oprettelse af et folkekirkeligt råd bestående af læge og gejstlige medlemmer til varetagelse og styring af folkekirkens indre anliggender OG folkekirkens økonomi, i princippet svarende til model 3 i udvalgets udsendte debatoplæg (kirkeråd med udvidet kompetence).

Vi ser således en fordel i at det samme råd varetager styringen af begge de pågældende områder, idet mange sager vil vedrøre såvel kirkens indre anliggender som kirkens økonomi.

Begrundelse:

En stadig stigende andel af folketingets medlemmer er ikke medlem af folkekirken, ligesom det ikke kan tages for givet at fremtidige kirkeministre er medlem af folkekirken.

På den baggrund er det efter vores opfattelse vigtigt at folkekirken selv tager hånd om det der vedrører egne indre og økonomiske anliggender, og at indflydelsen fastholdes hos "foreningens medlemmer".

Med venlig hilsen

*Fredrikke
Jens P. Pedersen
Ann Jespersen*

KIRKEMINISTERIET 1 KONTOR
30 OKT. 2013

Henning Andersen
Dundasvej 6
3390 Hundested
Tlf. 24452971
Mail henningandersen@mail.dk

Til

Ministeriet for Ligestilling og Kirke

Høringsvar vedrørende debatoplægget om Folkekirken fremtidige styringsstruktur

Efter at have deltaget i debatten om Folkekirken fremtidige styringsstruktur tillader jeg mig at anføre følgende bemærkninger:

Indledning

Jeg ser en ændring af den måde, som Folkekirken styres på, som en god og oplagt mulighed for at styrke Folkekirken.

Den nuværende styreform har haft sin tid. I en hurtig foranderlig verden er det vigtigt, at Folkekirken geares til at være på omgangshøjde med samfundet i øvrigt.

Samtidig er det vigtigt, at der er plads til både tradition og fornyelse i kirken.

Derfor er det glædeligt, at der er sat fokus på, at finde en god måde at styre Folkekirken på fremover.

Folkekirken formål

Som det fremgår af debatoplægget, er Folkekirken grundlæggende opgave at forkynde evangeliet om Kristus som hele verdens frelser.

Måske bør opgaven udtrykkes endnu tydeligere, når man taler om Folkekirken fremtidige styreform.

En tydeliggørelse kunne være at arbejde ud fra følgende opgaveformulering:

Folkekirken grundlæggende opgave er at forkynde evangeliet om Kristus som hele verdens frelser på en sådan måde, at det slår rod hos os danskere – dvs. at evangeliet betyder noget for os, og at det får konsekvenser for den måde vi lever på (frit efter Lars Kolind).

Det er uhyre vigtigt, at have Folkekirken mål for øje, når man taler om, hvordan Folkekirken skal styres.

Henning Andersen
Dundasvej 6
3390 Hundested
Tlf. 24452971
Mail henningandersen@mail.dk

Model 3

Jeg peger på model 3 med et kirkeråd med størst mulige beføjelser vedrørende både økonomi og indre anliggender.

Skiftende kirkeministre har gennem tiden været med til at sikre bevarelsen af Folkekirken. Men kirkeministre har kun i begrænset omfang haft mulighed for at sikre, at Folkekirken er på højde med medlemmernes forventninger og behov i en verden, der hele tiden er i forandring.

Der er derfor behov for et organ (kirkeråd), der kan være med til at sikre gennemførelse af nogle af de forslag og initiativer, der kommer fra Folkekirkenes medlemmer.

Det er samtidig vigtigt at Folkekirken bliver "klædt på" til at være kirke i et samfund, der i langt større omfang end tidligere består af mennesker med andre religiøse opfattelser, end den kristne. Her vil et kirkeråd kunne tage initiativer, som en minister vil have meget vanskeligt ved at gennemføre alene.

Da opgaveløsninger og økonomi er afhængige af hinanden, bør det være samme råd, der er ansvarlige for begge dele.

Det er vigtigt, at kirkerådet sammensættes sådan, at både kirkelige fagfolk og almindelige folkekirkemedlemmer er repræsenteret.

Samtidig er det vigtigt, at et kirkeråd er sammensat sådan, at der er fokus på alle aldersgrupper i samfundet. I Folkekirken i dag er der fokus på de helt små børn og på samfundets ældre medborgere, mens der ikke er meget fokus på mennesker i den arbejdsdygtige alder.

I debatten har der været udtrykt frygt for, at et eventuelt kirkeråd vil kunne blive en magtfaktor, der vil kunne danne en Folkekirke for en elite af medlemmer, mens almindelige medlemmer ikke vil føle sig hjemme.

Jeg ser ikke dette som et problem. Hvis et kirkeråd sammensættes på en hensigtsmæssig måde, samt at Kirkerådet arbejder ud fra demokratiske principper, så vil et kirkeråd ikke blive en magtfaktor for en kirkelig elite.

Funktionsperioden for et kirkeråds medlemmer bør overvejes nøje. Funktionsperioden bør være lang nok til, at medlemmerne når at få ordentligt fodfæste i rådet, og alligevel så kort at opgaven ved at være medlem af kirkerådet, ikke virker afskrækkende på kandidater til rådet.

En mulighed kunne samtidig være, at ikke alle medlemmer af et kirkeråd vælges på en gang. Dette vil sikre en fornuftig kontinuitet i kirkerådet, når der hele tiden er medlemmer med erfaring i rådet.

Men uanset hvilken løsning, der vælges, er det vigtigt at have for øje, hvad det egentlige formål er med Folkekirken.

Henning Andersen
Dundasvej 6
3390 Hundested
Tlf. 24452971
Mail henningandersen@mail.dk

Venlig hilsen

Henning Andersen

Ministeriet for
Ligestilling og Kirke
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Allerød, den 29. oktober 2013

Høringsvar på debatoplæg vedr. folkekirkens styre

Undertegnede medlemmer af menighedsrådet for Engholm Sogn i Allerød, der i alt består af 9 valgte medlemmer og 2 præster, har drøftet det i høring udsendte debatoplæg fra Udvalget om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for folkekirken. og skal herefter fremkomme med følgende udtalelse til debatoplægget.

Indledningsvis skal det anføres, at vi er enige i de af udvalget udstukne 6 pejlemærker som en form for ramme, som den fremtidige model for folkekirkens styre skal findes indenfor. Vi kunne dog godt have tænkt os, at man havde beskrevet det 6. pejlemærke – legitimiteten – lidt bredere end som blot spørgsmålet om valg af de kompetente organer, jfr. angivelserne vedr. "outputlegitimitet" i Jørgen Grønnegård Christensens notat.

Vi går altså ind for, at der også fremover skal være et nært forhold mellem staten og folkekirken – hvilket jo også er udgangspunktet efter grundloven – men vi finder, at der er behov for større klarhed og gennemsigtighed vedr. styringen både for så vidt angår de indre anliggender og den fælles økonomi. Vi finder også, at der er behov for at øge folkekirkens indflydelse i forhold til staten, især formelt, men også i nogen grad reelt.

Med dette udgangspunkt skal vi fremkomme med følgende bemærkninger til debatoplægget:

Indre anliggender:

Vi går som udgangspunkt ind for debatoplæggets model 3, altså modellen med et kirkeråd med "udvidet kompetence".

Vi finder imidlertid, at modellen bør udvides med nærmere bestemmelser om biskoppernes rolle, som vi i øvrigt finder noget uklart beskrevet i debatoplægget.

I spørgsmål om gudstjenesteordning, ritualer, salmebog, bibeloversættelse m.v. – lærespørgsmål – finder vi ikke, at ministeren bør kunne træffe beslutning alene efter indstilling fra/høring af et kirkeråd med flertal af lægfolk. Der bør derfor indføres bestemmelse om, at ændringer eller nydannelser på disse områder kun kan ske med fagteologisk tilslutning, og det vil her være naturligt at pege på biskopperne, selv om de med den måde, de er valgt

på, ikke nødvendigvis repræsenterer landets største teologiske ekspertise. (Der er jo imidlertid intet til hinder for, at de henter støtte fra f. eks. universitetsteologer).

Det er i orden, at de omhandlede spørgsmål behandles i kirkerådet, og at dette kan fremkomme med udtalelser og indstillinger, men vi finder, at der bør være en bestemmelse om, at ændringer og nytiltag på disse områder – der bør afgrænses så præcist som muligt – ikke kan gennemføres uden tilslutning af et – eventuelt kvalificeret – flertal af biskopperne. For en ordens skyld præciseres, at denne begrænsning også bør gælde ministerens kompetence.

Det bemærkes for en ordens skyld, at en sådan bestemmelse udover at sikre de teologiske hensyn på området, som en "tillægs-gevinst" indebærer en spredning af de samlede kompetencer.

Folkekirkens fælles økonomi:

Med vort udgangspunkt, at der er behov for at øge folkekirkens indflydelse i forhold til staten, er vi fremme ved at pege på model 2a, 2b eller 3.

Model 2a vælger vi fra, idet vi ikke finder, at den hænger rigtigt sammen med på den ene side bestyrelsens (kirkerådets) kompetence til at lægge budget for fællesfonden og på den anden side ministerens kompetence til at fastsætte landskirkeskatten.

Det er så nærliggende at pege på model 3. Alligevel når vi frem til at gå ind for den lidt mere specielle model 2b – enighedsmodellen. Denne model giver folkekirken mere indflydelse i forhold til staten, men samtidig fastholder den bedre end model 3 folkekirkens forbindelse til staten og – håber vi – statens interesse for folkekirken.

Vi finder det velbegrunder, at sammensætningen af statens tilskud til folkekirken nærmere overvejes. Bl. a. af hensyn til den offentlige debat om folkekirkens særstatus og statens støtte til folkekirken ville det være rart, om det umiddelbart lå mere klart, hvor store folkekirkens udgifter er til løsning af opgaver for staten. Vi er imidlertid opmærksomme på, at muligheden for omlægning af støtten til bloktilskud knyttet til folkekirkens varetagelse af samfundsopgaver bredt blev afvist, da betænkningen om omlægning til bloktilskud af 2009 var i høring.

Vi er opmærksomme på, at man også kan gå over til at statens tilskud ydes som et generelt tilskud. I valget mellem denne mulighed og bevarelse af den nugældende ordning kan der argumenteres for begge løsninger, og vi er ikke nået frem til en præference.

Sammensætning af kirkeråd/bestyrelse:

Selv om der er forskel på opgaverne, og der kan være argumenter for at sprede kompetencerne, finder vi det alt i alt mest naturligt, at der etableres ét samlet kirkeråd, som dækker både de indre forhold og den fælles økonomi. Et argument herfor kan også være, at der formentlig i perioder vil være meget lidt arbejde vedr. de indre forhold.

Vi skal ikke komme nærmere ind på sammensætningen af kirkerådet – og den mindre justering, der skal til ved etablering af et samlet råd dækkende både indre anliggender og fælles økonomi. Vi skal dog pege på, at det kunne overvejes at udvide antallet af læge

medlemmer fra stifterne, så de store stifter bliver lidt bedre repræsenteret end de små. Der er jo meget stor forskel på størrelsen.

Vi skal endvidere bemærke, at vi studser over, at det i debatoplægget angives, at de medlemmer, der udpeges af de frie kirkelige organisationer, skal være læge. Vi kan ikke umiddelbart se nogen begrundelse for denne indsnævring.

Høringer m.v.:

Vi finder, at det på en eller anden måde i forbindelse med indførelse af en ordning med kirkeråd bør præciseres – gerne regel-fastsættes - at meningen ikke er, at man herefter ved gennemførelse af nye tiltag kan afstå fra høringer bredt i det kirkelige landskab eller fra indhentelse af sagkyndige udtalelser fra f. eks. universitetsteologer, hvor man ville have gennemført dette i det gamle "system", eller hvor det i øvrigt kan være rimeligt.

Afsluttende bemærkes, at vi i den situation, at der ikke viser sig basis for etablering af en model med et kirkeråd, foretrækker en lovregulering med udgangspunkt i den nuværende ordning – debatoplæggets modeller 1 – frem for en helt uændret bevarelse af den nugældende ordning.

Med venlig hilsen

Marianne Mikkelsen

Ida Trier

Hans Aue

Hørings svar til Debatoplæg fra udvalget om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for folkekirken

Da Luthersk Mission(LM) er en paraply for evangelisk-lutherske kristne både i og udenfor folkekirken, har LM valgt ikke at afgive et fælles høringssvar og nedenstående er mit personlige. Der kommer formodentlig andre svar fra mennesker med hjemsted i LM, som vil pege på andre løsninger end nedenstående. Min reaktion i nogle punkter:

- Der står meget godt i de seks pejlemærker. Men der tænkes i pejlemærkerne for meget organisation og for lidt netværk. Det bliver især tydeligt i det pejlemærke, der hedder "2200 menigheder – én folkekirke", hvor fælles gudstjenesteordninger, salmebøger og ritualer – og regelsæt – gøres til kendetegn på enheden. Dels er det er den modsatte tankegang af Den augsburgske Bekendelses understregning af kirkens natur (art 7.). Her defineres kirken som et fællesskab om evangeliets rette forkyndelse og sakramenternes rette forvaltning i modsætning til et fællesskab om ritualer, traditioner mv. Og dels lever nutiden mennesker i højere grad i netværk end i organisationer. Jeg tror, at en ny kirkeordning kunne blive væsentligt mere både luthersk og nutidig, ved at give plads til mange menighedsformer, ritualer, sangtraditioner mv. og i stedet tydeliggøre sig på sit bibelske og bekendelsesmæssige grundlag. Hermed bliver det måske også i højere grad muligt at tænke de nye evangelisk lutherske frimenigheder ind i modellen – hvilket vil være i god overensstemmelse med den danske frihedstradition.
- Selv om det kan være i en lavkirkelig organisation som LM's interesse at bevare den nuværende ordnings grundstruktur (og dermed gå ind for model 1), tror jeg, vi - af principielle grunde - må finde en ordning, der i højere grad tydeliggør kirkens natur som trossamfund og i mindre grad som statslig forvaltning. Og så løbe den risiko, som den tydeliggørelse rummer. Da jeg samtidig betragter skellen mellem indre og ydre anliggender som kunstig, går jeg i hovedsagen ind for model 3.
- Derimod er det er efter min vurdering uholdbart med den valgmetode, der er lagt op til, især hvad angår de læge stiftsrepræsentanter: Flertalsvalg i enkeltmandskredse. Dels bør der findes en forholdstalsmetode (måske landsdækkende), og dels bør kirkerådet være væsentligt større, formodentlig 50-100 medlemmer, for at give mindretal reel repræsentation. Ellers bliver det den grundtvigske midtbane, der kommer til at dominere, og mindretallene bliver lige så usynlige som i det nuværende bispemøde. Måske nødvendiggør dette at rådet bliver et bredt "kirkemøde" og får en bestyrelse(forretningsudvalg).
- God idé med organisationsrepræsentanter i kirkerådet. Der bør dog også blandt dem være tilstrækkeligt mange, til at variationen i organisationernes karakter og profiler kan synliggøres. Jeg har forståelse for, at organisationsrepræsentanter ikke bør have stemmeret i folkekirken økonomiske anliggender, idet jeg går ud fra at folkekirken heller ikke vil blande sig i organisationernes økonomi.

Bedste hilsner

Jens Ole Christensen

Generalsekretær, Luthersk Mission

En ny kirkelig struktur

Da menighedsrådene i sin tid blev bragt i forslag for mere end 100 år siden, mødte det meget kritik fra missionsfolk og præsters side. De var bange for at miste indflydelse til de ikke vakte. Indførelsen af stiftsråd blev mødt af modsigelser. Man var bange for de ville bestemme for meget og overskride deres beføjelser. Det er dog ikke sket. Man har affundet sig med dem og bruger dem fornuftigt.

Menighedsråd, provstiudvalg og stiftsråd vil ikke miste indflydelse ved at indføre en kirkeforsamling--et folkekirkeråd om man vil, eller hvad det nu skal hedde. Et råd, som får visse opgaver og beføjelser, for på en måde er det snarere en rådgivende forsamling end et slags kirkens parlament. Det betyder, at vi får et sted, hvor menighedernes repræsentanter sammen med organisationernes repræsentanter kan drøfte budgetter og økonomi, som hidtil har været overladt til kirkeministerens beslutninger. Desuden kan man etablere et forum hvor fælles problemer og fælles mål kan drøftes. men der er ingen grund til at frygte overgreb på den folkekirke, vi er medlemmer af. Heller ikke grund til at frygte, at menighedsrådene sættes ud af spillet, for de forskellige kirkelige organer vil få hver deres rolle at udfylde.

Derimod vil en del beslutninger snarere komme frem i lyset og blive debatteret åbent i stedet for at blive afgjort mere eller mindre skjult. For der findes så mange forskellige aktører i Folkekirken og så mange parallelle organisationer, som naturligvis er nødt til at træffe de nødvendige beslutninger uden at have et sted at bringe dem hen og drøfte dem. Som det er nu bliver alle afgørelser altså ikke sendt til høring i menighedsrådene. Ønsket herom hos nogle svarer til tankerne om at få et direkte demokrati i stedet for et repræsentativt demokrati, hvor resultatet hurtigt bliver, at de højstråbende får deres vilje.

I Folkekirken bestemmes meget tilfældigt, for der er ikke regler for, hvordan det skal gøres, men beslutninger skal alligevel tages. Og det bliver let de indforståede og implicerede, der beslutter og indgår aftaler. Det kan også være kirkeministeren og hans/hendes rådgivere, der er de bestemmende.

Hvorfor denne angst for en demokratisk orden udøvet af et råd med begrænset mandat --altså ikke særligt vidtgående i de fremlagte forslag? Hvorfor ikke beslutte, hvad der skal tages stilling til i et åbent forum med valgte repræsentanter--altså en afgrænsning af det der kan besluttes, i stedet for slet ikke at have bestemmelser om hvad og af hvem beslutninger tages? For der er en del steder, hvor ting afgøres uden at blive drøftet i et fælles forum.

Model 2 er et godt bud på at etablere et kirkeråd med en afgrænset rolle, som kan skabe åbenhed og gennemsigtighed i beslutningsprocessen om kirkelige anliggender.

Paul Verner Skærved, Lene Bønnelykke og Lars Kierulf Larsen, medlemmer af menighedsrådet ved Vor Frue Kirke, Svendborg.

Kære Manu Sareen og styringsstrukturudvalg.

Tillad mig at komme med et lille indspark i strukturdebatten.

Udvalget har sit debatoplæg ikke beskæftiget sig meget med folkekirkens struktur på sogneniveau.

Det er der ellers et stort behov for. Efter min vurdering – jeg er nyvalgt menighedsrådsmedlem, men har en bred erfaring fra alt muligt andet - kan der peges på følgende:

1. Menighedsrådene har et gevaldigt legitimeringsproblem. De demokratiske valg er de facto bortfaldet, og rådene besættes af aktive, der ikke repræsenterer andre end sig selv.
2. Alt for mange bestemmer i sognet, kompetencerne ligger i øst og i vest, og navnlig personaleledelse og økonomiansvar er diffus, navnlig fordi der ikke er et ansvarligt hierarki.. Man har derfor svært ved at løse problemer og træffe dagligdags beslutninger, og når det kommer til noget afgørende af økonomisk art, ligger kompetencen slet ikke lokalt. Der er et enormt behov for at tydeliggøre og slanke ledelsen.
3. Arbejdsmiljøet, præsternes autoritet, selvtillid og virkelyst har det mange steder ikke godt, hvilket jeg vurderer kan være en følge af det nævnte under pkt. 2.

Det første problem er uløseligt, og forslaget om at indføre valg på generalforsamlinger ændrer ikke herpå. Altså må man stille spørgsmålet, hvilken berettigelse, menighedsråd med deres nuværende indflydelse egentlig har i dag.

Derfor må man overveje følgende, som jeg tror er helt nødvendigt for at løse alle tre problemer: Simpelt hen at give præsten, eller rettere en enkelt præst i hvert sogn, en ledende, administrativ funktion med myndighed over f. eks. personale spørgsmål og økonomi samt alt under forkyndelsen henhørende – man kunne med et smil kalde ham eller hende for sognedirektør. Man har en sådan daglig leder alle andre steder: i skoler, institutioner, virksomheder af enhver art, ja i frikirker. Menighedsrådet, som indeholder så megen interesse og engagement, kan sagtens fortsætte dets virke som noget der ligner en skolebestyrelse, altså et mere rådgivende organ, der også kan deltage med frivilligt arbejde.

Hvad holder os egentlig tilbage? Den nuværende indretning med præst, personale og menighedsråd i et ikke-hierarkisk trepartssamarbejde spreder magten på en alt for stærk måde. Demokratisk? Ja, nok engang, men ikke længere i dag, hvor befolkningens indflydelse kanaliseres via folketinget, og hvor der heller ikke længere er behov for afbalancering af de engang så stærke kirkelige retninger.

Den nuværende ordening betyder, at de, der tegner firmaet, de, som vi alle sammen gerne vil høre udfolde sig kraftfuldt, svækkes og kan få det svært med deres arbejdsmiljø.

Jeg driver selv en mindre virksomhed, hvor jeg selv står for kerneydelsen, mens mine sekretærer gør det muligt for mig at nå det hele. Virksomhedens styrke ligger efter min opfattelse i, at den, der med liv og sjæl leverer kerneydelsen, også bestemmer i et samarbejde med medarbejderne. Jeg ville finde det ødelæggende for kerneydelsen, hvis jeg skulle reguleres af et eller andet mere eller mindre selvbestaltet råd. Og jeg står til stadighed til ansvar over for min tilsynsvirksomhed, der kan standse min virksomhed, og over for mine kunder, der kan gå et andet sted hen, ligesom en præst vil gøre det i en struktur som den, jeg foreslår.

Lars Henriksen

Skt. Peders Sogn, Næstved

lh@larshenriksen.dk

”Sig nærmer tiden”

- for indsendelse af hørings svar i tilknytning til ”Debatoplæg fra udvalget om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for folkekirken”. De teologiske linjevogtere har for længst spidset pennene og kastet sig ud i debatten - og dén er der god grund til at byde velkommen. De seneste årtiers mange diskussioner omkring formelle og strukturelle forhold i folkekirken har nødvendiggjort debatten, men også tydeliggjort vigtigheden af, at det ikke bare bliver ved snakken. Det er på høje tid, at hele den folkekirkelige familie, sognemenighederne, de teologiske fløje, de ansatte, de frivillige, de frie kirkelige organisationer etc. samler sig for sammen at finde nye veje at gå. Den nuværende struktur har haft sin tid - og tak for den - men trænger også til vigtige ajourføringer i forhold til de udfordringer, vores fælles folkekirke står midt i.

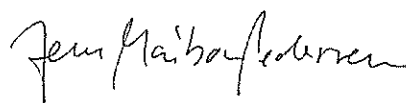
Debatoplægget bidrager med relevante bud på sådanne ajourføringer, og der er god grund til at kippe med flaget for mange af dem. Således noterer jeg med tilfredshed, og det er langt fra en selvfølge i den folkekirkelige andedam, at de frie kirkelige organisationer er tænkt ind og med i debatoplæggets grundstruktur. Disse organisationer - fra de små lokalt forankrede og til de største landsdækkende og grænseoverskridende - udgør nemlig væsentlige sider af den folkekirkelige identitet og dagligdag. De bidrager med hjertekule og det lange seje træk. De repræsenterer stor viden, erfaring og faglighed med folkekirkens kerneopgaver: forkyndelse, undervisning, mission og diakoni. Folkekirken har brug for de frie kirkelige organisationer (og omvendt!), deres engagement og fællesskabende væren i verden - for her bæres med og lægges ikke så lidt til i forhold til det folkekirkelige sogneliv. Og netop derfor er det vigtigt, at de kirkelige organisationer bliver taget alvorligt og tænkes med i fremtidige strukturer.

Debatoplæggets beskrivelse af folkekirkens opgave og identitet er vigtig og relevant. De deraf følgende seks pejlemærker (”Nært forhold mellem staten og folkekirken” - ”Folkekirkens tilstedeværelse overalt” - ”Præstens uafhængighed” - ”Rummelighed og frihed” - ”2200 menigheder - én folkekirke” - ”Demokratisk legitimitet”) er centrale og overordentligt brugbare i den fælles samtale om, hvad det vil sige at være folkekirke. Men der mangler noget! Som en understregning af det evangelisk-luthersk-folkekirkelige kunne jeg ønske mig et pejlemærke omkring frivillighed og det almindelige præstedømme. Skal folkekirken, på alle niveauer, lykkes som kirke, skal netop frivilligheden og det almindelige præstedømme prioriteres og understreges. For det er alle de frivillige - rådsmedlemmer, kaffekoner, børnepassere, korister, interesserede, studiekredsplanlæggere, ja alle dem der møder op - der er kittet i det folkekirkelige liv. Så de og det almindelige præstedømme bør ophøjes til pejlemærke!

I debatoplæggets videre gennemgang af de forskellige modeller om folkekirkens indre anliggender og dens økonomi finder jeg, at model 3 har det, der skal til for at sikre en holdbar og tidssvarende løsning på folkekirkens strukturelle udfordringer. For mig at se er et kirkeråd med udvidet kompetence for både indre anliggender og fælles økonomi klart at foretrække. Jeg vedgår også gerne, at jeg går ind for ét råd, der har den samlede kompetence i forhold til indhold og økonomi, og at de frie folkekirkelige organisationer bliver fuldgældige medlemmer heraf. For mig at se vil en sådan model bære ved til den fælles forpligtelse, det er at være en del af en fælles folkekirke. Når man på tværs af normale skel og traditioner pludselig bliver sat sammen om fælles bord med fælles opgaver for øje, så opstår nye muligheder og synergier. Teologiske positioner og særstandpunkter bliver udfordret af det fælles tredje, der har de fælles løsninger og begrundelser for øje. Og med de nævnte pejlemærker for øje og som rammer for det fælles arbejde er der næppe noget at frygte.

Ovenstående anbefalinger skal ses ud fra et ønske om, at fremtidige strukturer for folkekirken giver de bedste muligheder for fælles og transparent samtale om folkekirkens anliggender og aktuelle udfordringer. Debatvejene i vores fælles folkekirke er i dag svære at gennemskue, og de deraf følgende magtstrukturer er derfor uigenomsigtige. Et kirkeråd med udvidet kompetence for både indre anliggender og fælles økonomi vil, efter min mening, bibringe transparens og præcisering og således give det bedst mulige afsæt for den fælles folkekirkelige dagsorden. Og det er der brug for, hvis folkekirken ikke skal miste terræn og betydning i en tid, hvor sekularisering og kirkelig polarisering har optimale vilkår.

Så det kan altså kun gå for langsomt med at få gennemført en ny styringsstruktur i folkekirken. Jeg håber, at "udvalget med det mundrette navn" er ved at gøre sig klar til det afsluttende arbejde, og ønsker god vind og mod til at fastholde det afsæt, der i sin tid var for udvalgsarbejdet: at der skal ske noget med den folkekirkelige struktur!

Jens Maibom Pedersen

Lyseng Allé 17, 8270 Højbjerg

E: jmp@diakonhojskolen.dk

T: 60651872

Dorte Omdal

Fra: John Nielsen <johnerling@mail.tele.dk>
Sendt: 27. oktober 2013 16:29
Til: Kirkeministeriet
Emne: (hast)hørings svar til "Folkekirkens styringsstruktur"

Nedenfor er mine bemærkninger til debatoplægget om Folkekirkens styringsstruktur. Det er i hovedsagen de synspunkter, jeg fremførte på mødet i Viborg den 19. juni i år.

Med venlig hilsen

John Nielsen

Safirvej 13, 7000 Fredericia

Jeg mener, at vi skal foretrække modeller, der tager hensyn til både de, der er medlemmer af folkekirken, og de, der ikke er medlemmer.

Så hvis man udelukkende er tvunget til at vælge mellem de modeller, udvalget præsenterer, skal vi selvfølgelig vælge de mest vidtgående modeller.

Så skal vi for indre anliggender vælge model 3, hvor der indføres et kirkeråd med udvidet kompetence. - Herved er der en mulighed for, at folketinget slipper for at skulle lovgive om områder, der kun er relevante for medlemmer af folkekirken. Tænk på, at der er mange folketingsmedlemmer, der jo ikke selv er medlem af folkekirken.

Ligeledes skal vi for fælles økonomi vælge model 3, hvor der indføres en folkekirkens økonomibestyrelse.

Desværre bygger også disse modeller på, at mange ting stadigvæk skal gå gennem kirkeministeriet og evt. folketinget. Hvorfor egentlig det???

Grundlovens §4 forhindrer da ikke det! - Den siger kun at den evangelisk lutherske kirke er den danske folkekirke og understøttes som sådan af staten. Men det betyder da ikke, at staten hele tiden skal indblandes i folkekirkens forhold.

Efter min mening burde vi indføre en model 4 for folkekirken, der udelukker, at minister og folketing blander sig i kirkens anliggender. Til gengæld skal en sådan model selvfølgelig forudsætte, at folkekirken ikke skal belemres med opgaver, der lige så godt eller måske bedre kan klares af det offentlige. Så civilregistrering bør være en kommunal opgave ligesom det er i Sønderjylland.

Og hvorfor skal kirken have begravelsesmyndigheden her i landet.

Vi dør da alle sammen både medlemmer og ikke medlemmer af folkekirken.

Begravelsesmyndigheden bør derfor også være hos kommune eller stat.

Økonomiske mellemværende mellem kirke og stat skal afvikles.

At opfylde grundlovens § 4 om at staten skal understøtte kirken, opfyldes allerede nu rigeligt af, at staten helt gratis indkræver kontingent fra folkekirkens medlemmer. Desuden er, som biskop Karsten Nissen nævnte på mødet i Viborg, statens understøttelse jo også, at helligdagslovgivningen skal være i overensstemmelse med den lutherske kirkes helligdage.

Fra: Jan Torp Kristensen <jantorpr@hotmail.com>
Sendt: 27. oktober 2013 15:05
Til: Kirkeministeriet
Emne: Hørings svar vedrørende en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for Folkekirken.

Bemærkninger til kommissoriet

En øget selvstændiggørelse af kirken er en nødvendighed i en situation, hvor politikerne ikke har den nødvendige føling med kirken og det kirkelige liv. Derfor er det glædeligt, at udvalget har fremlagt forslag til en ny styringsstruktur for folkekirkens indhold og folkekirkens overordnede økonomi.

De senere år er det som om folkekirken har mistet lidt af blikket for det frivillige arbejde og de frivillige kirkelige organisationer. Det er et alvorligt problem – både for folkekirken og for organisationerne. Organisationerne er en sikkerhedsforanstaltning i folkekirken. De står som en permanent påmindelse om det centrale midt i folkekirkens frodige bredde, og så virker de ikke mindst som stærke katalysatorer for fællesskabet og engagementet.

Debatoplægget lægger heldigvis også op til, at de frie kirkelige organisationer repræsenteres i et evt. kommende kirkeråd. Det er vigtigt, da organisationerne udgør en helt afgørende ressource for folkekirkens arbejde på sogneniveau over hele landet.

Historisk set har den officielle folkekirke og de frie folkekirkelige organisationer set sig selv som et fælles hele. Folkekirken har – groft sagt – bidraget med gudstjenester og kirkelige handlinger, mens de frivillige folkekirkelige organisationer i over 100 år har bidraget med undervisning, diakoni og mission.

Det er afgørende, at arbejdet med en ny ledelsesmodel for folkekirken tager udgangspunkt i en sådan bred forståelse af, hvad folkekirken i det hele taget er. Ellers kan det frivillige engagement let gå tabt for kirken.

I det hele taget er det væsentligt, at der i en ny styrelse for folkekirken gives god plads til kirkens lægfolk. Det gælder både repræsentanter for menighedsrådene og de mange folkekirkemedlemmer, der er aktive i det frivillige kirkelige arbejde.

Integration og medindflydelse må være nøgleord. Ellers risikerer vi, at det, som i udgangspunktet var tænkt som en bred, frodig og medansvarlig menighedskirke, udvikler sig i for stor grad til en præstekirke uden folkeligt liv.

Det er afgørende for fremtidens folkekirke, at en kommende styringsstruktur motiverer mennesker til at tage ansvar for kirkens liv. Derfor er det vigtigt, at man udarbejder en struktur og et valgsystem, som styrker ansvarlighedsfølelsen hos alle grupperinger i folkekirken, herunder også de kirkelige mindretal. Hvis repræsentanterne til kirkerådet kun vælges via f.eks. stiftsrådene, vil der kun blive plads til de brede flertal.

Det er vigtigt, at et kirkeråd får reel kompetence til at træffe beslutninger på en række afgrænsende felter (jf. model 3). Frygten for overstyring og centralisering må ikke få den konsekvens, at man går efter den laveste fælles nævner. Folkekirken er ikke tjent med et råd uden reel kompetence til at tage ansvar.

Vi kan kun ansvarliggøre mennesker, hvis vi giver dem en *reel* mulighed for at tage ansvar. Et kirkeråd skal derfor have som sin fornemste opgave, at skabe rammer og rum for folkekirkens sognearbejde. Nøgleordene er delegering, dialog, tillid og decentralisering. Under arbejdet med at lave et kirkeråd må man derfor hele tiden spørge sig selv, hvilke opgaver og beslutningskompetencer kan med fordel delegeres længere ud til lavere niveauer i organisationen?

I sidste ende handler det om, hvilket ledelsessyn, der skal være det fremherskende i folkekirken. Skal folkekirken ledes ud fra et syn, der fokuserer regler, kontrol og fastholdelse af magt? Eller vil man skabe vidde rammer for selvbestemmelse på alle niveauer af arbejdet?

Med baggrund i disse holdninger, anbefaler dermed model 3. **Et kirkeråd med udvidet kompetence** både hvad angår kirkens indre anliggender og økonomi.

Med venlig hilsen

Jan Torp Kristensen

Medlem af Grønbæk Sogns Menighedsråd hørende under Ikast-Brande Provsti

Efter mange overvejelser er jeg kommet til den slutning, at vi nok skal have et kirkeråd.

Begrundelsen herfor er, at jeg er blevet opmærksom på hvilken magt en kirkeminister egentlig har. Denne magt ønsker jeg skal forvaltes af folk som helhjertet vil folkekirken de bedst mulige vilkår.

Især når det kommer til kirkens indre anliggender, anser jeg det for tvingende nødvendigt at det er teologisk kompetente mennesker, som har det største ord at sige.

Hvis der træffes vidtgående beslutninger, kan disse kun stadfæstes efter en nærmere afsat prøveperiode. (Liturgibøger, salmebog, ritualer oma.)

En anden faktor i spillet er Folketinget.

Med folketingets store "foryngelseskur" og mange politikeres manglende interesse for Folkekirken, ønsker jeg at der skal være helt klare love og regler for, hvad folketinget kan bestemme i forhold til Folkekirken. (mange folketingsmedlemmer er slet ikke medlemmer af Folkekirken)

Folkekirkens indre anliggender skal ikke fortsat ordnes i skønsomhed.

Jeg ved godt at det er sædvane, at ministeren spørger inden han/hun beslutter, **men en kendsgerning er, at ministeren har vetoret til at gennemføre hvad han/hun finder skønsomt.**

Folkekirkens økonomi bør i størst mulig omfang styres af det lokale. Her tænker jeg på at det fungerer godt med budgetsamråd på provsti-niveau og de lokale menighedsråd ved bedst, hvad der skal bruges på undervisning og hvad der skal bruges på mursten i et ansvarsfuldt forum, med tilsyn af provstiudvalg.

De store økonomiske bommerter begås ikke lokalt, men i fællesfonden.(it, regnskabssystemer m.m)

Endvidere kunne det være ønskeligt med en større grad af frihed til at bruge kirkeskattemidler lokalt således at der uden lange forhandlinger kan flyttes midler rundt efter behov. Altså at man kunne ansætte personale (tidsbegrænset) til ad hoc. opgaver som lige nu er mærkesager for det enkelte provsti.

Den administrative del af menighedsrådsarbejdet skal ordnes centralt. Dvs. at alt hvad der vedrører medarbejdere (ikke præster) klares af professionelle HR medarbejdere på provsti-niveau, under behørigt hensyn til de lokale ønsker. Dvs. at lokale menighedsråd er med til at ansætte og afskedige, men at den administrative del i øvrigt henlægges til en person der har kompetencerne og rutinerne til det.

Menighedsrådet skal tage sig primært af kirkens liv og vækst i et konstruktivt samarbejde med primært præsten, men også anvende kompetencerne der ligger i en personalegruppe.

Kirkerådet er Folkekirkens øverste myndighed og kan ikke underkendes af minister eller folketing.

Ministeren, kan alene underskrive love og regler for Folkekirken på baggrund af i forvejen gennemarbejdet materiale fra kirkerådet.

Kirkens indre anliggender kan kun ordnes på baggrund af drøftelser/beslutninger i kirkerådet.

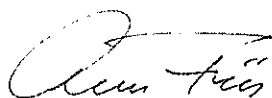
Kirkerådets medlemmer består af :

1. 3 biskopper, valgt af bispekollegiet i Danmark
2. 3 provster, valgt af provstekollegiet på demokratisk vis
3. 3 præster, valgt af og blandt samtlige præster, på demokratisk vis.
4. 2 embedsmænd fra ministeriet, udpeget af ministeren.(som kun skal deltage omkring kirkens økonomi og andre teknokratiske beslutninger)
5. 9 menighedsrådsmedlemmer ,valgt på demokratisk vis af medlemmer fra Landsforeningen af menighedsråd og rådsmedlemmer i DK.

Beslutninger træffes kun når der er mindst 2/3 stemmer for.

Sammensætningen af kirkeråd bør være repræsentativt for hele landet, dog skal det ikke være større end højst nødvendigt, da det dermed vil blive et meget tungt apparat at holde i gang. Hvis det som foreslået i debatoplægget bliver meget stort, følger der et administrativt apparat med, som både koster en masse penge og forlænger processerne så meget at få ting når til en beslutning inden for en overkommelig tid.

Med venlig hilsen

Arne Friis

Formand for Sdr. Bjert Menighedsråd (7942)

Indlægget er personligt og ikke dækkende for menighedsrådets holdninger

Dorte Omdal

Fra: egon lausen <elausen@post10.tele.dk>
Sendt: 24. oktober 2013 11:59
Til: Kirkeministeriet
Emne: (ptp) Høringssvar til udvalget vedr folkekirkens struktur og styring
Vedhæftede filer: egon.vcf; høringssvar til udvalg om folkekirkens fremtid.odt

Til Kirkeministeriet

Under henvisning til, at også andre end de af ministeriet udpegede høringsberettigede, må indsende bemærkninger til det debatoplæg som Udvalget vedr Folkekirkens fremtidige styring og struktur har udsendt, tillader jeg mig hermed som privatperson at fremsende vedheftede bemærkninger til Udvalget.

Bedste hilsner

egon lausen

Egon Lausen
Revlingevej 9
Grærup
6840 Oksbøl
75276690

Til

Udvalget om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for Folkekirken

Kirkeministeriet

Frederiks Holms Kanal

København

Høringssvar til debatoplægget om Folkekirkens Struktur og Styring

Den gennemgående tankegang i alle tre fremlagte modeller er, at Folkekirken i fremtiden skal fungere "på to ben" .. det lokale (decentrale) og det overordnede (det centrale). Denne opdeling kan jeg til fulde tilslutte mig.

A. DET LOKALE.

Med hensyn til det decentrale fremhæves Sognet og Menighedsrådet som fundamentet og omdrejningspunktet for aktiviteter og styring/ledelse på det lokale plan. Ikke mindst i respekt for historien er dette standpunkt særdeles relevant og kan næppe fraviges. "Sognets selvbestemmelse" er fortsat et mantra som det har været det i talrige år.

Fastlåste indtægter.

Min bemærkning til dette er, at sognets selvbestemmelse i nogen grad har haft mytens karakter. For det er jo rigtig, at sognet og menighedsrådet har haft og fortsat har udstrakt selvbestemmelse, men måske ikke helt så meget som "myten" har udsagt. Min kritiske bemærkning vedrører den økonomiske styring. Her har praksis i mange år været, og som det ser ud i alle 3 modeller åbenbart fortsat skal være, at menighedsrådene her udstrakt selvbestemmelse vedrørende sognet og menighedsrådets udgifter. De årlige budgetter, der ganske vist skal godkendes af provstiudvalgene, giver i ganske høj grad menighedsrådene mulighed for at disponere vedr de udgifter som kirkekassen står som administrator for. Men med hensyn til indtægterne har menighedsrådene overordentlig begrænset dispositionsmuligheder. Her fastsættes indtægternes størrelse ensidigt af provstiudvalget delvis med afsæt i budgetsamrådet, og selvom provstiudvalget formeldt har mulighed for at bestemme størrelsen af indtægterne, både overordnet på provstiplan (størrelsen af den kommunale kirkeskat) og på sogneplan (individuel prioritering blandt provstiets sogne), har praksis i mange år været, at "kirkeskatten ligger fast" (og kan i hvert fald ikke hæves!) samt at fordelingen mellem de enkelte sogne i det store og hele følger det foregående års fordeling med en vis procentvis fremskrivning som er ens for alle. Kort sagt: Menighedsrådenes indtægter er der reelt ikke muligt for rådet at styre eller disponere over – i hvert fald ikke i opadgående retning. Det fastlåser rådet ganske meget og giver ikke megen selvbestemmelse!

Dette faktum har efter min vurdering mindst 2 negative effekter: 1a) det gør en udvidelse af aktiviteter og nytillæg særdeles vanskeligt for et menighedsråd (fordi disse nye initiativer kun kan iværksættes såfremt man nedlægger andre udgiftskrævende aktiviteter) eller 1b) kun kan gennemføres såfremt provstiudvalget måtte forøge bevillingen til et bestemt sogn, (Dette er dog i praksis særdeles vanskeligt for ikke at sige umuligt, fordi en sådan omfordeling skal godkendes i budgetsamrådet hvor samtlige sogne i ligningsområdet deltager. Og det siger næsten sig selv, at de øvrige sogne i ligningsområdet næppe har stor lyst til at deltage i finansiering af aktiviteter i et andet sogn, hvorved de altså alene bliver en del af udgifterne men ikke får del i genvinsten. Altså: et helt strukturelt problem knyttet til budgetsamrådsproceduren!). Og 2) det gør incitamentet til at indtræde i menighedsrådet mindre fordi opgaven pr automatik meget nemt får karakter af administrator af et i forvejen fastlåst budget.

Lokal kirkeskat udskrevet på sogneplan (og ikke kommunalplan)

Jeg vil derfor anmode kommissionen overveje, om det kan ske en ændring i disse økonomiske strukturer på sogne og provstiplan. Mit forslag skal være, at man i fremtiden gør det muligt for menighedsråd i fremtiden at blive herre ikke blot over udgifterne men også indtægterne i det lokale kirke- og sogneliv. Dette kunne gøres gennem følgende model: Den største del af kirkeskatten indgår i fællesfonden centralt til kirkeministeriet/kirkerådet. Herfra tildeles de enkelte sogne et beløb udmøntet efter objektive kriterier som gør det muligt at drive kirken og sognet på et nødvendigt niveau. Det vil sige man ud fra sognets størrelse, antal beboere i sognet, antal medlemmer af Folkekirken, kirkens og præstegårdens alder og tilstand, kirkegårdens størrelse, etc etc etc finder en objektiv fordelingsnøgle, efter hvilken der tildeles hvert sogn/kirke et beløb som gør det muligt for menighedsrådene at aflønne tilstrækkeligt personale, afholde de nødvendige udgifter til drift (forsikring, opvarmning, vedligeholdelse, gudstjenester etc). Men ud over dette beløb, som år efter år tildeles menighedsrådene fra centralt hold, gives der menighedsrådene mulighed for LOKALT at udskrive yderligere kirkeskat. Denne lokale kirkeskat skal kun lignedes på folkekirkemedlemmer med bopæl i sognet samt evt sognebåndsløbere!!! En sådan, ud fra ideologien om det selvstyrende sogn, indlysende idé, ville i praksis af administrative årsager (kommunale folkeregistre) ikke tidligere kunne gennemføres, men med vore dages elektroniske registrering af folkekirkemedlemmers bopæl mv ville der intet administrativt være til hinder for på den måde at kirkeskatten indenfor en og samme kommune kunne være forskellig fra sogn til sogn.

Fordelen ved en sådan model ville være to: 1) Menighedsrådene ville ikke blot i ideologien men også i praksis blive herrer i eget hus. Det vil betyde, at man i det enkelte sogn kan fastlægge og planlægge det aktivitetsniveau som man LOKALT ønsker, fordi man også selv kommer til at betale. (og ikke som nu hvor nabosognene skal betale for forøget

aktivitet i ét sogn). Det vil dels give større forskelle sognene imellem ud fra hvilken teologi, kirkesyn, engagement mv mv som måtte være det lokale sted, dels ville det give et incitament til handling, fordi vejen fra ide og planlægning til udførelse af ideerne ville blive betydeligt forkortet. "I kan jo bare gå i gang og gøre det" vil provsten kunne svare menighedsrådene, mens provsten i dag bliver nødt til at sige "Det er der ikke råd til" eller "hvis I vil det ene eller andet må I finde pengene et andet sted i jeres budget!".

2) Den anden gevinst ved en sådan lokal fleksibel model ville være, at man kunne forvente at interessen for deltagelse i både menighedsrådsvalget og som deltager i et menighedsråd ville forøges kraftigt. For nu ville det konkrete menighedsråds ambitioner og intentioner kunne aflæses direkte på kirkeskattens størrelse for medlemmerne i det konkrete sogn. Hvad enten man synes aktiviteten er for stor eller for lille vil man med en sådan indtægtsstyrende model have motivation for at gå ind i en valgproces fordi man rent faktisk og på meget lokalt plan kan påvirke kirkeskattens størrelse.

En sådan model, som ville markere forskel på de enkelte sogne mere markant, kunne også fremme sognebåndsløseraktiviteten. Dette forudsætter naturligvis at man ændre de nuværende ligningsregler, så sognebåndsløsere ikke betaler kirkeskat hvor de bor men hvor de kirkeligt hører til. Igen vil dette i vores elektroniske tid ikke være noget administrativt problem. Ganske vist strider ideen om sognebåndsløsning mod den fundamentale sognekirkeide om at man kirkeligt hører til hvor man bor, men dels med baggrund i den grundtvigsk inspirerede fortid om frihed i åndssager, dels med blik på den nutidige tydelige tendens til individualistiske valg i vores tilværelse, ville en sådan mulighed klart forøge interessen for engagement og måske endda en smule konkurrence i vores folkekirkelige liv.

Jeg er klar over, at ovenstående ide måske ikke ligger direkte indenfor udvalgets kommissorium, men på den anden side er kommissoriet vel så bredt, at der hvis medlemmerne ønsker det, kan være plads til tanker som de af mig fremførte. Det vil i hvert fald på et ideologisk plan afspejle, at udvalgets medlemmer tager manifestet om, at sognet og menighedsrådet et den ene af hovedhjørnesteinen i Den Danske Folkekirke mere serøst og konsekvent end den nuværende praksis lader realisere.

B. DET CENTRALE.

Vedr den andet ben: det centrale, vil jeg gerne gøre opmærksom på, at jeg ser denne opdeling mellem det lokale og det centrale som særdeles væsentlig. Visse opgaver kan bedst løses lokalt og visse opgaver kan alene løses centralt. Udvalget har allerede i alle tre modeller henvist til overordnet økonomistyring som et af disse punkter der kun kan løses centralt, ligesom fastlæggelse af ritualer mv mv. også alene kan løses centralt hvis man vil fastholde Folkekirken som en kirkelig enhed.

Information, mission og medier.

En af de ting som også alene kan løses centralt men som ikke nævnes i debatoplægget er hele kirkens informations- og missionsvirksomhed, både nationalt og internationalt. Vedr informationsvirksomhed nationalt er det min faste overbevisning, at fremtidens primære vej til dette vil være tv-mediet, hvad enten det skal udfoldes på gammeldags vis ved en tv-skærm eller mere moderne som web-tv på computer. Begge dele er hyre væsentlige områder for information og i nogen grad mission for en kirke anno 2013, og jeg mener det er væsentligt at dette aspekt kommer med i udvalgets endelig anbefaling. Der må simpelthen afsættes midler, og allerhelst oprettes en folkekirkelige organisation (på linje med præsternes efteruddannelse og lign) der varetager dette væsentlige område for kirken. I mange år har det lokale kirkeblad været hovedhjørnesteinen i dette kirkelige informationsarbejde, ligesom man med større eller mindre succes har forventet, at DR og TV2 som public service kanaler varetog en del af opgaven. Al erfaring viser imidlertid, at kirkebladene på lokalt plan de senere år har løftet sig gevaldigt, mens den centrale kirkelige informations- og mission-opgave går dårligere og dårligere. De to nævnte mediestationer vil ikke løfte opgaven fordi der simpelthen ikke er seere nok til den slags programmer. (Efter min private holdning er, at de heller ikke behøver at gøre det, fordi det ikke i et sekulært og multikulturelt samfund som det danske er public service stationers opgave at formidle en bestemt religions synspunkter. Det er og bliver en kirkelig opgave .. det er jo faktisk derfor vi overhovedet har kirke. Og én måde at gøre det på er at forkynde evangeliet ved gudstjenester og kirkelige handlinger, en anden er at udsende kirkeblade og andre skriftlige udgivelser, men en tredje og måske den med

allerstørst gennemslagskraft, er at benytte de elektroniske medier .. men styret, produceret og udsendt ikke af tilfældige journalister og neutrale tv-stationer men af kirken selv.)

Med ønske og håb om, at udvalget i sit videre arbejde vil medtænke disse af mig fremførte, og vel lidt utraditionelle tanker, i deres videre arbejde

sender jeg mine bedste hilsner

Egon Lausen

Pastor emeritus

Revlingevej 9

Grærup

6840 Oksbøl

elausen@post10.tele.dk

Fredericia 24.oktober 2013

Ministeriet for Ligestilling og Kirke
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Høringssvar til

”Debatoplæg fra udvalget om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for Folkekirken”.

1. Der mangler et pejlemærke benævnt som pejlemærke nr. 1: Folkekirken formål er at sikre gode vilkår for evangeliets forkyndelse.

Selvom debatoplægget indledes udmærket med folkekirken opgave og identitet – og gennemgang af folkekirken som evangelisk-luthersk, bekendelsesskrifterne og forholdet til Grundloven, mangler det at stå tindrende klart, hvorfor en ny struktur er på sin plads – eller snarere hvad grundlag eller formål en ny struktur skal fremme. Hvad skal vi tænke ude i sognene om en landsdækkende struktur, hvis ikke det er tydeligt, at det er for at fremme samme formål som menighedsrådene har og dermed understøtte det lokale arbejde i menighedsråd og sogn? Dette kunne udtrykkes med Menighedsrådslovens §1 (Sognets kirkelige og administrative anliggender styres af menighedsrådet (stk. 1) og et påhviler menighedsrådet at virke for gode vilkår for evangeliets forkyndelse (stk. 2)). De henvises til hele tænkningen i betænkning 1477 fra juli 2006.

2. De folkekirkelige, frie organisationer skal have sæde med min. 3 pladser – gerne 5 pladser i et folkekirkeråd/økonomibestyrelse. (Side 22). Valgproceduren bør sikre en bred repræsentation.

Organisationerne har meget at byde på generelt til fremme af folkekirken berettigelse og udbredelse i vort land. Det kan handle om frivillig arbejdskraft og engagement bl.a. med diakoni, undervisning og oplæring og missionsarbejde. De frivillige folkekirkelige organisationer yder en stor indsats i folkekirken allerede i dag og bidrager væsentligt til folkekirken berettigelse, selvforståelse, identitet og erfaring og med stor teologisk indsigt og organisatorisk viden og kompetence. Her findes både hjerteblod og engagement i stor mængde, som folkekirken ikke kan undvære. Og samtidig fremmer man nogle af folkekirken mest elskede værdier: Folkelighed, mangfoldighed, rummelighed, forskellighed og forståelse og hensyntagen til mindretal. Folkekirken har brug for de frie folkekirkelige organisationer (og omvendt)!

3. Model 3 anbefales – ét samlet råd / bestyrelse for både indre anliggender og økonomi. Det kræver stor gennemsigthed og struktur for høring i organisationer, menighedsråd m.v. Kompetencer der

Det er på høje tid, at folkekirkemedlemmerne samler sig (hele "familien folkekirken" bestående af sogne- menigheder, teologiske fløje, kirkelige frie organisationer, ansatte m.fl.) og selv tager ansvar for kirkens indre anliggender og økonomi. Der må være et sted, hvor overordnede beslutninger formelt kan drøftes og besluttet inden for folkekirken. Det må være tydeligt hvordan dette råd eller bestyrelse bliver sammensat og med hvilke opgaver og kompetencer. Der bør tages vidtstrakte hensyn til teologisk fløje og de mindretal, der er og vil opstå i valget til rådet.

Beskrivelserne af kompetence, ansvar og opgaver i debatoplægget forekommer at være for uklare. Det er f.eks. uklart, hvilke kompetencer rådet har i forhold til ministeren og i forhold til det enkelte sogn, provsti og stift. Desuden er biskoppernes rolle i en ny struktur ikke tydeligt nok beskrevet. Der må derfor laves en klar kompetence og opgave fordeling mellem Kirkeråd, biskopper, Stiftsråd, provstiudvalg og menighedsråd.

Med venlig hilsen

Per Søgaard
Plantagevej 29
7000 Fredericia

Menighedsrådsmedlem Lyng Kirke
Medlem af provstiudvalget i Fredericia